

**ZPRÁVA O ČINNOSTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE
PRO ZASTUPOVÁNÍ ČESKÉ REPUBLIKY
PŘED SOUDNÍM DVOREM EVROPSKÉ UNIE
ZA ROK 2014**

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ODBOR KOMUNITÁRNÍHO PRÁVA
PRAHA 2015**

Tato zpráva byla předložena vládě České republiky pro informaci, a to na jejím zasedání dne 13. července 2015. Vláda vzala zprávu na vědomí.

© Tato zpráva je dílem autorského kolektivu pracovníků Kanceláře vládního zmocněnce působících při Odboru komunitárního práva Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Na zprávě se jmenovitě podíleli Markéta Hedvábná, Thomas Müller, Jana Očková, Jiří Pavliš, Martin Smolek, Soňa Šindelková, Jan Škeřík, Jiří Vláčil a Zdeněk Petzl.

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	9
ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE.....	10
KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE.....	12
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2014	14
ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE.....	15
K POVAZE ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE	15
K ÚČASTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE NA ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2014	16
SHRNUTÍ VYJÁDRĚNÍ ČR V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2014.....	19
1. Zemědělství	19
C-561/13 Hoštická a další.....	19
2. Životní prostředí.....	20
C-461/13 Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland	20
C-148/14 Nordzucker	20
C-399/14 Grüne Liga Sachsen.....	20
3. Dopravní politika	21
C-318/14 Slovenská autobusová doprava Trnava	21
4. Energetická politika	21
5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)	21
6. Ochrana osobních údajů	21
C-212/13 Ryněš.....	22
C-201/14 Bara a další	22
C-362/14 Schrems.....	22
7. Veřejné zakázky.....	22
8. Státní podpory.....	23
9. Hospodářská soutěž	23
10. Daně a finanční trh.....	23
C-628/13 Lafonta	23
C-43/14 ŠKO-ENERGO	23
11. Volný pohyb služeb a svoboda usazování.....	24
C-549/13 Bundesdruckerei.....	24
C-600/13 Intelcom Service.....	24
C-98/14 Berlington Hungary	25
C-315/14 Marchon Germany	25
12. Volný pohyb zboží a duševní vlastnictví.....	25
C-358/13 D. a G.	25
C-539/13 Merck Canada a Merck Sharp & Dohme	26

C-321/14 Colena	26
13. Volný pohyb kapitálu.....	26
14. Ochrana spotřebitele.....	26
C-503/13 a C-504/13 Boston Scientific Medizintechnik a další	27
C-207/14 Hotel Sava Rogaška.....	27
C-377/14 Radlinger a Radlingerová	27
15. Volný pohyb osob	27
C-554/13 Zh. a O.....	28
C-290/14 Celaj.....	28
16. Sociální politika.....	28
C-266/14 Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras.....	28
17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	29
C-655/13 Mertens	29
C-72/14 X.....	29
C-189/14 Chain.....	29
18. Vnější vztahy	30
19. Celní unie.....	30
C-187/14 DSV Road	30
C-409/14 Schenker	30
C-427/14 SIA Veloserviss	31
20. Společný celní sazebník	31
C-405/14 PST CLC.....	31
21. Justice a vnitřní věci.....	32
C-656/13 L.....	32
C-384/14 Alta Realitat.....	32
C-404/14 Martinus	32
22. Právo institucí a jejich zaměstnanců.....	33
23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika.....	33
24. Principiální a průřezové otázky.....	33
C-160/14 Ferreira da Silva e Brito	33
ZAJÍMAVÉ ROZSUDKY VYNESENÉ V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2014	34
1. Zemědělství	34
C-155/13 SICES a další	34
C-485/12 Maatschap T. van Oosterom en A. van Oosterom-Boelhouwer	34
C-609/12 Ehrmann	35
C-135/13 Szatmári Malom	35
C-410/13 Baltlanta	35
C-561/13 Hoštická a další	35
C-137/13 Herbaria Kräuterparadies	36
C-108/13 Mac	36
C-443/13 Reindl	36

2. Životní prostředí	37
C-206/13 Siragusa	37
C-301/12 Cascina Tre Pini	37
C-225/13 Ville d'Ottignies-Louvain-la-Neuve a další	37
C-521/12 Briels a další	38
C-404/13 ClientEarth	39
3. Dopravní politika	40
C-628/11 International Jet Management	40
C-184/13, C-185/13, C-186/13, C-187/13, C-194/13, C-195/13 a C-208/13 API a další	40
C-452/13 Germanwings	40
C-487/12 Vueling Airlines	41
4. Energetická politika	41
C-573/12 Ålands Vindkraft	41
C-359/11 a C-400/11 Schulz a Egbringhoff	42
C-66/13 Green Network	42
5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)	43
C-293/12 a C-594/12 Digital Rights Ireland Ltd a Seitlinger a další	43
C-256/13 a C-264/13 Belgacom a Mobistar	43
C-291/13 Papasavvas	43
6. Ochrana osobních údajů	44
C-131/12 Google Spain a Google	44
C-141/12 a C-372/12 YS a další	44
C-212/13 Rynes	44
7. Veřejné zakázky	45
C-516/12 až C-518/12 Compagnia Trasporti Pubblici SpA proti Regione Campania	45
C-15/13 Datenlotsen Informationssysteme	45
C-161/13 Idrodinamica Spurgo Velox a další	46
C-574/12 Centro Hospitalar de Setúbal a SUCH	46
C-213/13 Impresa Pizzarotti	46
C-19/13 Fastweb	47
C-113/13 Azienda sanitaria locale n. 5 «Spezzino» a další	47
C-440/13 Croce Amica One Italia	47
C-470/13 Generali-Providencia Biztosító	48
8. Státní podpory	48
C-69/13 Mediaset	48
C-242/13 Commerz Nederland	49
C-522/13 Navantia	49
9. Hospodářská soutěž	49
C-557/12 KONE a další	49
C-413/13 FNV Kunsten Informatie en Media	50
10. Daně a finanční trh	50
C-18/13 MAKS PEN	50
C-606/12 a C-607/12 Dresser Rand	51
C-366/12 Klinikum Dortmund	51

C-204/13 Malburg	51
C-43/13 a C-44/13 Kronos Titan	51
C-359/12 Timmel	52
C-461/12 Granton Advertising BV	52
C-165/13 Gross	53
C-524/13 Braun	53
C-183/13 Banco Mais	53
C-272/13 Equoland	53
C-438/13 BCR Leasing IFN	54
C-589/12 GMAC UK	54
C-162/13 Vnuk	55
C-92/13 Gemeente 's-Hertogenbosch	55
C-152/13 Holger Forstmann Transporte	56
C-219/13 K	56
C-489/13 Verest a Gerards	57
C-7/13 Skandia America (USA)	57
C-426/12 X	58
C-446/13 Fonderie 2A	58
C-299/13 Gielen	59
C-492/13 Traum	59
C-605/12 Welmory	59
C-140/13 Altmann a další	60
C-590/13 Idexx Laboratories Italia	60
C-131/13, C-163/13 a C-164/13 Schoenimport «Italmoda» Mariano Previti	61
11. Svoboda poskytování služeb a usazování	61
C-367/12 Sokoll-Seebacher	61
C-351/12 OSA	62
C-80/12 Felixstowe Dock and Railway Company a další	62
C-475/12 UPC DTH	63
C-365/13 Ordre des architectes	63
C-53/13 a C-80/13 Strojírny Prostějov a ACO Industries Tábor	64
C-83/13 Fonnship a Svenska Transportarbetareförbundet	64
C-58/13 a C-59/13 Torresi	64
C-474/12 Schiebel Aircraft	65
C-549/13 Bundesdruckerei	65
C-344/13 a C-367/13 Blanco a Fabretti	66
C-315/13 De Clercq a další	66
12. Volný pohyb zboží (duševní vlastnictví)	66
C-481/12 Juvelta	66
C-65/12 Leidseplein Beheer a de Vries	67
C-98/13 Blomqvist	67
C-466/12 Svensson a další	67
C-409/12 Backaldrin Österreich The Kornspitz Company	68
C-314/12 UPC Telekabel Wien	68
C-583/12 Sintax Trading	68
C-435/12 ACI Adam a další	69
C-35/13 Assica a Krafts Foods Italia	69
C-360/13 Public Relations Consultants Association	69
C-217/13 a C-218/13 Oberbank a další	70
C-345/13 Karen Millen Fashions	70

C-307/13 Ivansson	70
C-358/13 a C-181/14 D. a G.	70
C-201/13 Deckmyn a Vrijheidsfonds	71
C-423/13 Vilniaus energija	71
C-117/13 Technische Universität Darmstadt	71
C-331/13 Nicula	72
C-104/13 Olainfarm	72
C-364/13 International Stem Cell	72
13. Volný pohyb kapitálu.....	72
C-190/12 Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company	72
C-87/13 X	73
14. Ochrana spotřebitele.....	73
C-226/12 Constructora Principado	73
C-470/12 Pohotovost'	74
C-565/12 LCL Le Crédit Lyonnais SA	74
C-515/12 4finance	74
C-26/13 Kásler a Káslerné Rábai	75
C-310/13 Novo Nordisk Pharma	75
C-449/13 CA Consumer Finance	76
15. Volný pohyb osob	76
C-378/12 Onuekwere	76
C-400/12 G	77
C-423/12 Reyes	77
C-285/12 Diakite	77
C-79/13 Saciri a další	77
C-456/12 O.	78
C-457/12 S. a G.	78
C-146/14 PPU Mahdi	78
C-507/12 Saint Prix	79
C-138/13 Dogan	79
C-244/13 Ogieriakhi	79
C-481/13 Qurbani	79
C-575/12 Air Baltic Corporation	80
C-491/13 Ben Alaya	80
C-166/13 Mukarubega	80
C-148/13 až C-150/13 A, B a C	80
C-202/13 McCarthy a další	81
C-542/13 M' Bodj	81
C-562/13 Abdida	81
16. Sociální politika.....	81
C-176/12 Association de médiation sociale	81
C-512/11 a C-513/11 Terveys- ja sosiaalialan neuvottelujärjestö TSN	82
C-167/12 CD	82
C-363/12 Z	82
C-265/13 Torralbo Marcos	82
C-118/13 Bollacke	83
C-221/13 Mascellani	83
C-530/13 Schmitzer	83

C-354/13 FOA	83
17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	84
C-394/13 K. B.	84
C-268/13 Petru	84
C-4/13 Fassbender-Firman	85
C-333/13 Dano	85
18. Vnější vztahy	85
19. Celní unie	85
C-613/12 Helm Dungenmittel	85
C-571/12 Greencarrier Freight Services Latvia	86
C-480/12 X	86
C-75/13 SEK Zollagentur	86
C-437/13 Unitrading	86
20. Společný celní sazebník	87
21. Justice a vnitřní věci	87
C-328/12 Schmid	87
C-45/13 Kainz	87
C-1/13 Cartier parfums-lunettes a Axa Corporate Solutions assurances	87
C-322/13 Grauel Rüffer	88
C-438/12 Weber	88
C-129/14 PPU Spasic	88
C-360/12 Coty Germany	88
C-398/12 M	89
C-119/13 a C-120/13 eco Cosmetics a další	89
C-112/13 A	89
C-436/13 E	90
C-376/14 PPU C	90
C-302/13 flyLAL–Lithuanian Airlines	90
C-656/13 L	90
C-400/13 a C-408/13 Sanders a Huber	91
22. Právo institucí a jejich zaměstnanců	91
23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika	91
C-314/13 Peftiev a další	91
24. Principiální a průřezové otázky	92
C-459/13 Široká	92
C-562/12 Liivimaa Lihaveis	92
ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	93
PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ PRO PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	93
Co je EU Pilot	93
Postup řízení	94
Vývoj v roce 2014	94
PRŮBĚH ŘÍZENÍ PRO PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	95
Řízení podle čl. 258 SFEU	95

Řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU.....	97
ÚLOHA VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE V ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA.....	98
ŘÍZENÍ PRO PORUŠENÍ POVINNOSTI VEDENÁ PROTI ČR	99
Celkový přehled.....	99
Nenotifikační v. věcná řízení	101
Vývoj v roce 2014 – nově zahájená řízení.....	102
Přehled nenotifikačních řízení zahájených v roce 2014 (podle data zahájení řízení).....	104
Přehled věcných řízení zahájených v roce 2014	106
Rozhodnutí Evropské komise o postupu v běžících řízeních učiněná v průběhu roku 2014	107
Řízení ukončená v roce 2014	108
Řízení projednávaná v roce 2014 před Soudním dvorem.....	110
Přehled řízení o porušení Smlouvy běžících ke dni 31. prosince 2014 (podle fáze řízení).....	110
ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ NA NEPLATNOST AKTU EU.....	114
OBECNĚ K ŘÍZENÍ O ŽALOBÁCH NA NEPLATNOST A NA NEČINNOST.....	114
Řízení o žalobě na neplatnost aktu EU (čl. 263 SFEU).....	114
Řízení o žalobě na nečinnost (čl. 265 SFEU).....	115
ŽALOBY ČR.....	115
T-194/07 ČR v. Komise (emisní povolenky).....	115
T-248/07 ČR v. Komise (nadmírné zásoby).....	116
T-465/08 ČR v. Komise (zápočet Phare).....	117
T-659/13 ČR v. Komise (dopravní systémy).....	118
T-660/13 ČR v. Komise (dopravní systémy).....	118
T-27/14 ČR v. Komise (preventivní žaloba)	118
T-51/14 ČR v. Komise (pomazánkové máslo).....	119
INTERVENCE.....	120
VĚCI, V NICHŽ ČR V ROCE 2014 POŽÁDALA O VSTUP DO ŘÍZENÍ.....	121
C-596/13 P Globula v. Komise.....	121
C-660/13 Rada v. Komise	121
C-48/14 Parlament v. Rada	121
C-73/14 Rada v. Komise	121
C-88/14 Komise v. Parlament a Rada	122
C-113/14 Německo v. Parlament a Rada	122
C-151/14 Komise v. Lotyšsko	122
C-263/14 Parlament v. Rada	122
C-346/14 Komise v. Rakousko.....	123
C-363/14 Parlament v. Rada	123
ŘÍZENÍ O POSUDKU	124
Posudek 1/13	124
Posudek 2/13	124
DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE	126
VÝBOR VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE V ROCE 2014	126
PRACOVNÍ SKUPINA RADY „SOUDNÍ DVŮR“	126
PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY.....	127

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
EP	Evropský parlament
ES	Evropská společenství
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
EU	Evropská unie
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
GA	Generální advokát
JŘ	Jednací řád
NSS	Nejvyšší správní soud
OKP	Odbor komunitárního práva
SES	Smlouva o založení Evropského společenství
SEU	Smlouva o Evropské unii
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
VLZ	Vládní zmocněnc

Pro označení ostatních členských států je používán dvoupísmenný kód ISO (ISO 3166 alpha-2), s výjimkou zkratky EL pro Řecko a UK pro Spojené království, které jsou bez ohledu na uvedené ISO ve vztahu k těmto státům v EU obvykle používány.

Pro označení ministerstev ČR a dalších centrálních orgánů státní správy jsou používány obvyklé zkratky jejich názvů.

ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vážení čtenáři,

jako každý rok vám Kancelář vládního zmocněnce předkládá podrobný přehled svých aktivit jak v řízeních před samotným Soudním dvorem EU, tak také v řízení pro porušení povinnosti ve fázích, které se odehrávají před Evropskou komisí.

Z hlediska samotné instituce Soudního dvora EU bych za uplynulé období vyzdvihl dvě věci. Zaprvé po neúspěchu návrhu Soudního dvora z roku 2011, který měl reformovat Tribunál z důvodu vysokého počtu nevyřešených věcí navýšením o 9 (resp. původně 12) soudců, změnil Soudní dvůr svůj přístup a v říjnu minulého roku navrhl postupné zdvojnásobení počtu soudců Tribunálu do roku 2019. Zároveň s tím by došlo ke zrušení Soudu pro veřejnost službu, jehož agenda zaměstnaneckých sporů by se po jedenácti letech fungování této specializované komory vrátila zpět Tribunálu.

Druhá významná událost se týkala přímo České republiky – poprvé za dobu svého působení jsme dostali příležitost nominovat českého kandidáta na pozici generálního advokáta. Tuto významnou funkci, jejímž smyslem je podle Smluv zajistit veřejné předkládání nestranných a nezávislých stanovisek Soudnímu dvoru, bude od října letošního roku zastávat Michal Bobek.

Nepochybně nejdůležitější událostí uplynulého období z hlediska rozhodovací činnosti Soudního dvora bylo vynesení posudku 2/13 ve věci dohody o přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o lidských právech v samotném závěru minulého roku. Posudek, který shledal stávající návrh dohody za neslučitelný s unijním právem, vzbudil okamžitě vášnivé reakce a debaty nad tím, jakým způsobem by nyní měla být naplněna povinnost stanovená v čl. 6 Smlouvy o EU, potažmo zda s ohledem na posudek je splnění povinnosti přistoupit ještě vůbec možné.

Z pohledu zastupování České republiky bylo jednou z největších kauz minulého roku podání předběžné otázky ve věci *ŠKO-ENERGO* (C-43/14), a to z důvodu vysokých přímých dopadů na český státní rozpočet. Pokud bych měl nicméně zvolit

«českou» kauzu roku 2014 před Soudním dvorem z hlediska právní zajímavosti, ukázal bych nepochybně na mediálně známou věc *Ryneš* (C-212/13), týkající se velmi delikátního vážení mezi ochrannou osobních údajů na straně jedné a ochranou obydlí na straně druhé.

Vážení čtenáři, jsem rád, že Zpráva, kterou máte před sebou, není jenom materiálem, který vláda bere na vědomí, ale slouží též širší odborné veřejnosti, včetně akademické sféry. Dovoluji si Vám tímto popřát inspirativní četbu.

V Praze dne 1. května 2015

Handwritten signature of Martin Šmuk in black ink.

KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

V řízeních před Soudním dvorem EU jsou členské státy zastoupeny zmocněnci (viz čl. 19 Statutu Soudního dvora). Zastupování ČR před Soudním dvorem a Tribunálem je zajišťováno vládním zmocněncem pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „VLZ“) na základě usnesení vlády č. 113 ze dne 4. 2. 2004 o Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „Statut VLZ“), ve znění usnesení vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010.

Dne 10. 3. 2008 byl do této funkce jmenován usnesením vlády č. 246 JUDr. Martin Smolek, Ph.D., LL.M.

Usnesením vlády č. 435 ze dne 13. 4. 2005 bylo rozhodnuto, že VLZ bude rovněž zajišťovat zastupování ČR před Soudem ESVO.

Usnesením vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010 byla přijata novela Statutu VLZ, kterou bylo reagováno zejména na terminologické změny související se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost.

VLZ podle čl. 2 a čl. 8 Statutu VLZ působí při Ministerstvu zahraničních věcí (dále jen „MZV“), konkrétně na odboru komunitárního práva (dále jen „OKP“). OKP se člení na dvě oddělení, a sice OKP 1, které se zabývá agendou obecných otázek unijního práva a agendou vnějších vztahů EU, a OKP 2, které vykonává agendu VLZ, tj. zabývá se všemi záležitostmi týkajícími se zastupování ČR před Soudním dvorem EU (dále jen „Kancelář VLZ“).

Jak vyplývá ze Statutu VLZ, nejsou kompetence VLZ omezeny pouze na zastupování ČR před soudními orgány EU, ale zahrnují rovněž hájení zájmů ČR v prejudiciální (administrativní) fázi řízení s Evropskou komisí (dále jen „EK“) týkajících se možných porušení závazků vyplývajících ze členství v EU, včetně mechanismu EU Pilot.

VLZ zastupuje ČR v těchto řízeních:

- řízení o porušení unijního práva, tzv. infringement,
- řízení o předběžné otázce,
- řízení o posudku,
- řízení, do nichž ČR vstupuje jako vedlejší účastník, tzv. intervence, či
- řízení o přímé žalobě ČR na neplatnost aktů vydaných orgánem EU, popř. na nečinnost orgánů EU.

Pravidelnou agendu VLZ představuje zejména zastupování ČR v řízení o předběžné otázce a v řízení o porušení unijního práva. Z praktických důvodů zajišťují v rámci Kanceláře VLZ uvedenou agendu dvě stálé pracovní skupiny (dále jen „PS pro předběžné otázky“ a „PS pro infringementy“).

Zajištění zastupování ČR před Soudním dvorem EU a před EK obstarávají v Kanceláři VLZ pracovníci, jejichž stručný profil, včetně kontaktních údajů, naleznete na konci této Zprávy.

Kancelář VLZ využívá pravidelně také služeb stážistů, kterým na tomto místě náleží díky za kvalitně odváděnou práci.

VLZ je v jeho činnosti nápomocen Výbor vládního zmocněnce (dále jen „Výbor VLZ“) složený ze zástupců jednotlivých ústředních orgánů státní správy, v jejichž čele stojí člen vlády, a rovněž ze zástupců dalších orgánů (např. ÚV, ČNB a ÚOHS). Jde o mezirezortní poradní a konzultační orgán, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů.

VLZ na pravidelných setkáních Výboru VLZ informuje o aktuálních řízeních, jež před Soudním dvorem probíhají, o důležitých rozsudcích a stanoviscích generálních advokátů a také o řízeních o porušení unijního práva vedených proti ČR. Výbor VLZ je fórem, kde dochází k výměně názorů mezi jednotlivými resorty, což umožňuje formulovat stanoviska ČR s přihlédnutím ke všem relevantním zájmům, které mohou v dané oblasti existovat.

Prostřednictvím členů Výboru VLZ také dochází ke komunikaci mezi VLZ a příslušnými ministerstvy, eventuálně jinými ústředními orgány státní správy nebo jimi podřízenými orgány při zpracování vyjádření ČR v jednotlivých typech řízení. Postup při zpracování vyjádření ČR probíhá v zásadě takto: VLZ informuje příslušného člena Výboru VLZ, do jehož působnosti daná problematika spadá, o zahájení řízení, ať již před soudními orgány EU nebo ze strany EK, příp. též doporučí vhodný postup v daném řízení. Na základě odezvy, resp. podkladů daného resortu, vypracuje VLZ ve spolupráci s resortem vyjádření ČR, které je po odsouhlasení příslušným resortem zasláno soudnímu orgánu nebo EK.

Komunikace probíhá přímo nebo prostřednictvím zvláštní databáze spravované VLZ (tzv. databáze ISAP).

V roce 2014 se výbor scházel pravidelně, přibližně jednou za měsíc.

VLZ může také využít možnosti získat informace od právnických či fyzických osob na základě zákona č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „zákon č. 186/2011 Sb.“).

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2014

Soudní dvůr EU je jedním ze základních orgánů Evropské unie, jehož úkolem je především dbát na jednotný výklad unijního práva a rozhodovat spory v oblastech vymezených základními smlouvami (viz především čl. 19 SEU a čl. 251 až 281 SFEU). Soudní dvůr EU (dříve neformálně označovaný jako Evropský soudní dvůr) je v současné době zastřešujícím označením pro tři soudní instance: Soudní dvůr, Tribunál (dříve Soud prvního stupně) a Soud pro veřejnou službu. Existence Soudního dvora a Tribunálu je zakotvena přímo v základních smlouvách (čl. 19 SEU), zatímco Soud pro veřejnou službu vznikl jako specializovaný soud v roce 2005 na základě rozhodnutí Rady 2004/752/ES, Euratom ze dne 2. 11. 2004 o zřízení Soudu pro veřejnou službu Evropské unie, za využití bývalého článku 225a SES, resp. 140b SESAE. Posledně jmenovaný soud převzal agendu řešení zaměstnaneckých sporů mezi institucemi EU a jejich zaměstnanci, jež do té doby vykonával Soud prvního stupně.

Soudní dvůr je v současné době složen z 28 soudců (jeden za každý členský stát) a z 9 generálních advokátů, jejichž úlohou je poskytovat Soudnímu dvoru nezávislá stanoviska v řízeních před konečným rozhodnutím ve věci. Od 7. října 2015 bude počet generálních advokátů navýšen na 11 a jedním z nově jmenovaných generálních advokátů bude Michal Bobek nominovaný Českou republikou. Tribunál je též složen z 28 soudců navržených vždy za každý jednotlivý členský stát, Soud pro veřejnou službu je pak tvořen 7 soudci.

Vedle těchto tří soudních instancí je třeba k unijním soudům v širším slova smyslu počítat též Soudní dvůr Evropského sdružení volného obchodu (*EFTA Court*; dále jen „Soud ESVO“), jehož význam pro členské státy je nicméně velmi omezený.

Členské státy požívají před unijními soudy výjimečného postavení, a to nejen ve smyslu privilegovaných žalobců podle čl. 263 SFEU. Mohou vstupovat do jakýchkoli řízení a svými vyjádřeními ovlivňovat konečnou podobu soudních rozhodnutí (viz čl. 23 a 40 Statutu Soudního dvora).

V roce 2014 došlo k jediné změně týkající se personálního složení Soudního dvora EU. Za odstoupivšího soudce Soudního dvora byl jmenován Constantinos Lycourgos (CY).

Během roku 2014 také pokračovalo projednávání návrhu na navýšení počtu soudců Tribunálu. V prosinci 2014 bylo v Radě dosaženo politické dohody na navýšení počtu soudců Tribunálu o 28, a to ve třech fázích, jejichž součástí má být též zrušení Soudu pro veřejnou službu. Rovněž byl přijat nový Jednací řád Tribunálu.

ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE

Úkolem této kapitoly je poskytnout obecné informace o charakteru řízení o předběžné otázce, o tom, jak se do tohoto řízení v roce 2014 zapojila ČR a jaké zajímavé rozsudky byly v roce 2014 Soudním dvorem v rámci tohoto typu řízení vyneseny. Oddíly věnované vyjádřením ČR a zajímavým rozsudkům jsou členěny do tematických okruhů, v rámci kterých jsou jednotlivá řízení o předběžné otázce Kanceláří VLZ ze statistických a pracovně-organizačních důvodů monitorována.

K povaze řízení o předběžné otázce

Soudy členských států se na základě čl. 267 SFEU mohou obracet na Soudní dvůr s otázkami výkladu či platnosti unijního práva, jež potřebují pro svá rozhodnutí. Z pohledu konstrukce právního řádu EU se jedná o nejdůležitější soudní řízení.¹ V souladu s článkem 23 Statutu Soudního dvora dostávají vlády členských států EU oznámení o všech řízeních o předběžné otázce. Vedle originálů předkládacích usnesení nebo jejich shrnutí jsou jim v souladu s čl. 98 odst. 1 Jednacího řádu Soudního dvora (dále jen „JŘ Soudního dvora“) doručovány také jejich překlady do úředního jazyka členského státu. Na základě těchto informací o řízení o předběžné otázce se vlády členských států mohou rozhodnout, zda do řízení jako účastník vstoupí či nikoliv.² Nemusí osvědčovat žádný právní zájem.

Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost má Soudní dvůr obecnou pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách i v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Součástí obecného právního režimu se staly také oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Přejícná ustanovení však stanoví, že se tato plná pravomoc uplatní teprve pět let po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.³ Obecná pravomoc Soudního dvora se nyní týká též vízové, azylové a přistěhovalecké politiky a jiných politik týkajících se pohybu osob.

Soudní dvůr se může vyslovovat též k Listině základních práv EU, která má dle čl. 6 odst. 1 SFEU stejnou právní sílu jako Smlouvy.

¹ K řízení o předběžné otázce srov. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde 2005).

² K dalším účastníkům řízení o předběžné otázce srov. čl. 23 Statutu, popř. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde 2005), s. 288-291.

³ Protokol č. 36 o přechodných ustanoveních, článek 10. Je stanoveno, že jako přechodné opatření zůstávají pravomoci Soudního dvora stejné ohledně aktů v oblasti policejní a justiční spolupráce přijatých před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Použitelnost tohoto přechodného opatření končí pět let ode dne vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

Jedinou oblastí zůstávající mimo přezkumnou pravomoc Soudního dvora je společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP), která se na základě hlavy V SEU řídí zvláštními pravidly a specifickými postupy. Soudní dvůr není v souladu s čl. 275 SFEU příslušný k přezkumu těchto ustanovení ani aktů přijatých na jejich základě, se dvěma výjimkami: 1) je příslušný k přezkumu vymezení rozsahu pravomocí EU a SZBP, jejíž provádění se nesmí dotknout výkonu pravomocí Unie a rozsahu pravomocí orgánů pro výkon výlučných a sdílených pravomocí EU; 2) má pravomoc rozhodovat o žalobách na neplatnost směřujících proti rozhodnutím, jimiž se stanoví omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám, přijatým Radou například v rámci boje proti terorismu (zmrazení aktiv).

Řízení o předběžné otázce se týká též aktů přijatých institucemi nebo jinými subjekty EU, jež jsou v důsledku toho začleněny do práva EU a které může Soudní dvůr vykládat a podrobovat přezkumu platnosti na žádost vnitrostátních soudů, aby jim umožnil ověřit soulad jejich vnitrostátních právních předpisů s tímto právem. Všechny předběžné otázky jsou Soudním dvorem zasílány příslušné osobě k tomu zmocněné členským státem.

VLZ je osobou příslušnou přijímat za ČR dokumentaci zasílanou Soudním dvorem k předběžným otázkám. Ke všem předběžným otázkám zpracuje VLZ analýzu v podobě shrnující tabulky, kterou následně zašle rezortům, do jejichž gesce řešená problematika spadá, aby tyto mohly kvalifikovaně zvážit, zda by bylo v daném případě účelné, aby se ČR vyjádřila. Podrobná analýza je prováděna také ve fázi po vyjádření ostatních účastníků v řízení, protože i v této fázi se mohou objevit nové skutečnosti podstatné pro případné vyjádření ČR.

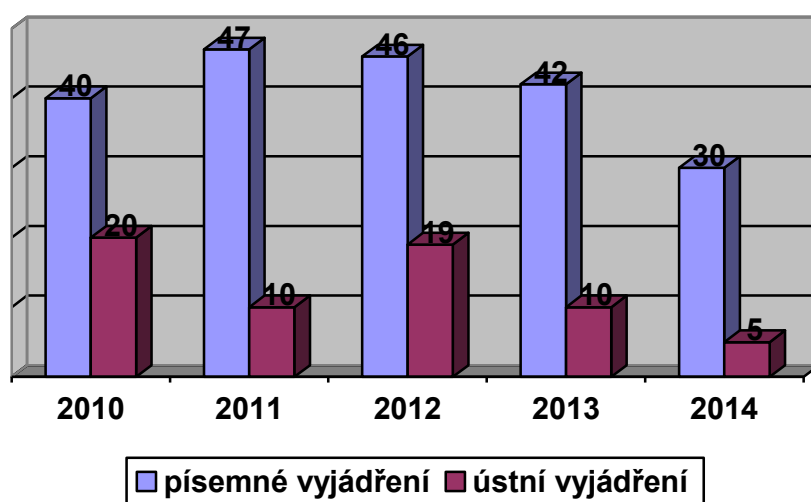
Již od roku 2004 jsou všechny dokumenty vztahující se k řízení o předběžné otázce v Kanceláři VLZ elektronicky zpracovávány a následně distribuovány rezortům prostřednictvím databáze ISAP. V případech, kde příslušný resort vyhodnotí určitou předběžnou otázku jako důležitou s ohledem na možné budoucí dopady na aplikaci práva EU v ČR, je ve spolupráci s VLZ zpracováno písemné nebo ústní vyjádření (podle fáze), které je následně předloženo Soudnímu dvoru, resp. před Soudním dvorem předneseno.

K účasti vládního zmocněnce na řízení o předběžné otázce v roce 2014

Kancelář VLZ obdržela v roce 2014 cca 640 podání v cca 380 řízeních o předběžné otázce. Ke každému podání byla vypracována analýza. Z uvedeného počtu řízení se ČR aktivně zapojila do celkem 34, a to buď v podobě písemného vyjádření nebo

ústního vystoupení, případně obojího.⁴ Důvodem pro vyjádření ČR v jednotlivých řízeních byla zejména důležitost položených předběžných otázek pro legislativní a aplikační praxi v ČR a zájem na prosazení výkladu aplikovaného v ČR. Ve 30 případech bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření a v 5 případech se ČR prostřednictvím VLZ účastnila ústního jednání, v několika případech se ČR zapojila do obou fází řízení. Aktivita ČR v řízení o předběžné otázce v roce 2014 se tedy pohybovala v intencích této aktivity během posledních pěti let.

Přehled vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v letech 2010 – 2014

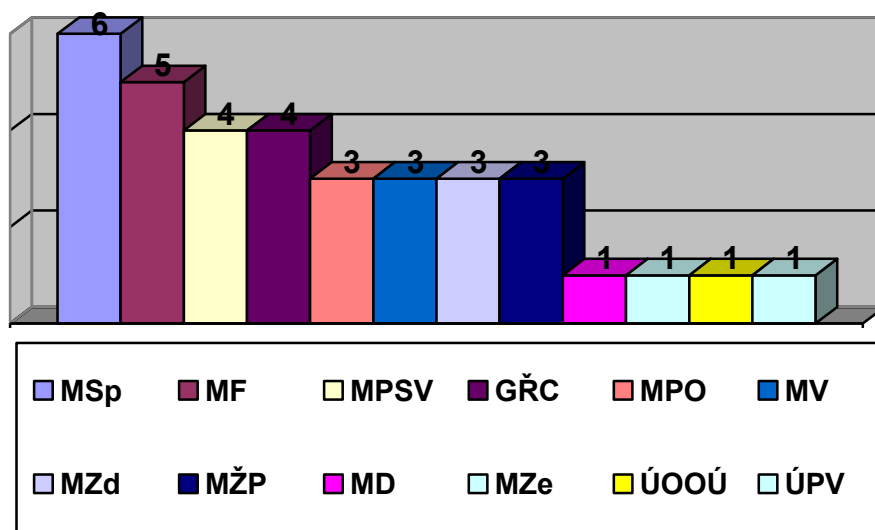

Vyjádření směřovala nejčastěji do oblasti obecných principů práva EU, volného pohybu služeb a osob, soudní příslušnosti, ochrany životního prostředí, sociálního zabezpečení, celních otázek, daní a finančního trhu, ochrany spotřebitele a ochrany osobních údajů.

Jelikož má každé řízení o předběžné otázce svůj příslušný vnitrostátní hlavní gesční resort, lze vyjádření ČR v roce 2014 srovnat také z hlediska podílu jednotlivých gestorů na celkovém počtu zpracovaných vyjádření.

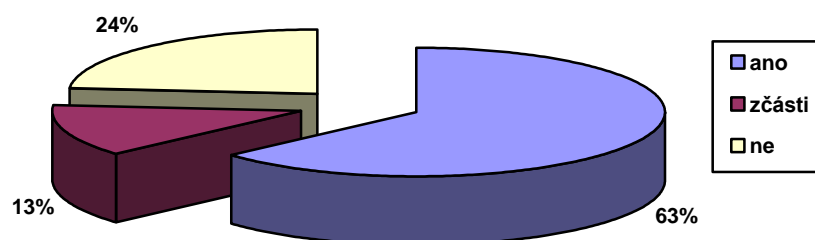
⁴ Rozhodným datem je datum předložení vyjádření (popř. účasti ČR na ústním jednání). Pokud tedy bylo zahájené řízení o předběžné otázce oznámeno ČR před 31. 12. 2014, ale k předložení písemného vyjádření došlo až po tomto datu, není v uvedeném přehledu zahrnuto.

Přehled vyjádření ČR v řízení před Soudním dvorem v roce 2014 podle gestorů

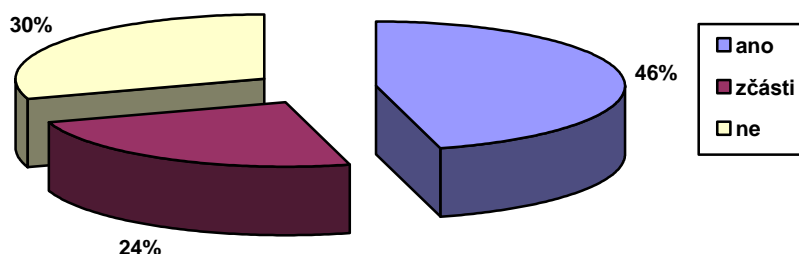

Pro účely získání zpětné vazby pro svou činnost monitoruje Kancelář VLZ, jakou odezvu nacházejí vyjádření VLZ v řízení o předběžné otázce v rozsudcích Soudního dvora a stanoviscích generálních advokátů. Výsledkem jsou následující grafy zohledňující vyjádření ČR za období od přistoupení ČR k EU až do 31. 12. 2013, v nichž již bylo vydáno stanovisko generálního advokáta nebo vyneseno rozsudek.

Soulad vyjádření ČR s rozsudky Soudního dvora

Soulad vyjádření ČR se stanovisky generálních advokátů

Shrnutí vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v roce 2014

Následuje přehled řízení, ve kterých ČR předložila v roce 2014 písemné vyjádření anebo se účastnila ústního jednání.⁵

1. Zemědělství

12 zahájených řízení (označování potravin, společná pravidla pro režim přímých podpor, vývozní náhrady pro zemědělské produkty, odrůdová práva, ochrana zvířat během přepravy atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-561/13 Hoštická a další

Spor se týká nároku společnosti Hoštická a.s. a dalších na náhradu škody vyplývající z odpovědnosti ČR za škodu jim způsobenou údajným porušením unijního práva, konkrétně čl. 126 nařízení č. 73/2009. Dle nich ČR porušila svou povinnost tím, že v nařízení vlády č. 45/2007 Sb. zvolila kritérium reprezentativního období 2005/2006 pro poskytování oddělené platby za cukr v rozporu s cílem nařízení č. 73/2009. Žalobci mají za to, že oddělená platba za cukr má být přidělována na základě aktuálního referenčního období, jímž je předcházející hospodářský rok. Pro vyřešení sporu je třeba určit, zda je oddělená platba za cukr platbou oddělenou od produkce či platbou směřující k podpoře produkce. Soudnímu dvoru bylo 19. února 2014 zasláno vyjádření v tom smyslu, že se jedná o platbu oddělenou od produkce jakožto jeden z nástrojů restrukturalizace cukrovarnického průmyslu zahájené v r. 2006.

⁵ Případy jsou řazeny vzestupně dle spisových značek, pořadí nemusí nutně odrážet posloupnost, v jaké případy přicházely k VLZ.

2. Životní prostředí

14 zahájených řízení (posuzování vlivů na životní prostředí, ochrana přírodních stanovišť, povolenky na emise skleníkových plynů, přístup k informacím o životním prostředí, uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh, pravidla pro chemické látky, nakládání s odpady atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila ve třech věcech.

C-461/13 Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland

Jedná se o výklad tzv. rámcové směrnice o vodách, konkrétně o pojem „zhoršení stavu útvaru povrchových vod“ ve vztahu k zákazu zhoršení při povolování jednotlivých záměrů. Jde o to, za jakých podmínek musí být záměr zakázán. Na jednání konaném 8. července 2014 byl zastáván názor, že „zhoršení“ stavu vodního útvaru, které podléhá zákazu, představuje takové změny, které vedou k zařazení vodního útvaru do nižší třídy, nikoli jakékoliv zhoršení některého ze sledovaných parametrů.

C-148/14 Nordzucker

Jedná se o výklad směrnice o obchodování s emisními povolenkami. Provozovatel cukrovaru odepsal emisní povolenky za daný rok ve stanovené lhůtě ve výši dle zprávy ověřené znalcem. Příslušné orgány však následně dospěly k závěru, že měly být započítány i emise ze zařízení, které podle předchozího stanoviska německého ministerstva životního prostředí režimu povolenek nepodléhalo. Provozovatel následně odepsal povolenky i za tyto emise. Správní orgány mu však uložily pokutu za překročení emisí, neboť neodepsal příslušné množství povolenek včas. Soudnímu dvoru bylo 16. července 2014 zasláno vyjádření hájící stanovisko, že v tomto případě sankci za překročení emisí uložit nelze, jelikož povinnost vyřadit ve stanovené lhůtě emisní povolenky je spojena s celkovou výší emisí uvedenou v ověřené zprávě.

C-399/14 Grüne Liga Sachsen

Sdružení na ochranu životního prostředí napadá rozhodnutí z roku 2003 o schválení plánu výstavby mostu v centru Drážďan (výstavba 2007 až 2013). V té době byla tato oblast chráněna jen na úrovni spolkové země. V roce 2004 nicméně Komise zapsala tuto lokalitu na seznam lokalit významných pro Společenství. Doplňujícím a pozměňujícím rozhodnutím bylo po obstarání dalších odborných posudků v oblasti ochrany životního prostředí v omezeném rozsahu provedeno nové posouzení důsledků souvisejících s předmětným stavebním projektem, přičemž referenčním okamžikem byl okamžik vydání rozhodnutí o schválení plánu.

Výsledkem tohoto posouzení bylo povolení projektu v rámci režimu výjimky s uložením určitých opatření. Je otázkou, zda je tento postup v souladu s unijním právem. 28. listopadu 2014 bylo Soudnímu dvoru zasláno vyjádření v tom smyslu, že v takové situaci nové posouzení vlivů na životní prostředí není zapotřebí.

3. Dopravní politika

8 zahájených řízení (náhrady a pomoc cestujícím v letecké dopravě při zrušení či zpoždění letu, veřejné služby v přepravě osob, řidičské průkazy, sociální předpisy v oblasti silniční dopravy atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-318/14 Slovenská autobusová doprava Trnava

Spor se týká slovenské autobusové společnosti, jež prostřednictvím své organizační složky usazené v ČR vykonávala městskou hromadnou dopravu pro město Přerov a které byla Ministerstvem dopravy uložena pokuta za to, že tuto činnost vykonává bez zvláštního povolení nezbytného pro zahraniční dopravce (tj. ty, jež nemají sídlo v ČR). Ve vyjádření zasláném Soudnímu dvoru 16. října 2014 je zastáván názor, že se pravidla volného pohybu služeb nevztahují na oblast upravenou samostatnými ustanoveními SFEU o dopravě. Dále bylo zdůrazněno, že dotčené unijní předpisy v každém případě nebrání tomu, aby členský stát tímto způsobem omezil přístup k činnostem majícím podobu veřejné služby v přepravě cestujících.

4. Energetická politika

1 zahájené řízení (C-492/14 *Essent Belgium*, bezplatná distribuce elektřiny);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)

10 zahájených řízení (sítě a služby elektronických komunikací);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

6. Ochrana osobních údajů

3 zahájená řízení (předávání osobních údajů mezi orgány veřejné správy, předávání osobních údajů do třetích zemí atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila ve třech věcech.

C-212/13 Rynes

Případ se týká uplatnění výjimky z působnosti směrnice o ochraně osobních údajů, která se týká zpracovávání osobních údajů fyzickou osobou pro výkon výlučně osobních či domácích činností, na situaci průmyslové kamery sledující mimo jiné veřejné prostranství před domem dotčené osoby z důvodu opakovaných útoků na dům (rozbíjení oken kameny), když byl pořízený záznam následně předán policii. Na jednání konaném 20. března 2014 byl hájen názor, že aplikace výjimky v takovém případě není vyloučena, neboť je dán legitimní účel týkající se osobních či domácích činností a zvolený postup odpovídá požadavku přiměřenosti.

C-201/14 Bara a další

Rumunská daňová správa předala osobní údaje bez souhlasu daných osob rumunské zdravotní pojišťovně, která na jejich základě zpětně vyměřila pojistné (tyto osoby totiž pojišťovně uváděly jiné údaje). V následném sporu vznikla zejména otázka, zda je takové předání údajů v souladu se směrnicí o ochraně osobních údajů. Soudnímu dvoru bylo 30. července 2014 zasláno vyjádření v tom smyslu, že směrnice takové předání osobních údajů *a priori* nevylučuje, avšak musí být splněny příslušné podmínky směrnice. Směrnice krom toho nestanoví, že v případě porušení těchto podmínek nelze osobní údaje dále používat. Bylo rovněž zdůrazněno, že unijního práva se nelze dovolávat zneužívajícím způsobem.

C-362/14 Schrems

Pan Schrems (uživatel Facebooku) podal stížnost k vnitrostátnímu orgánu ochrany osobních údajů kvůli tomu, že s ohledem na odhalení týkající se činnosti americké National Security Agency v americkém právu neexistuje žádná výrazná ochrana údajů předávaných do USA pod smlouvami uživatelů s Facebookem. Jedním z důvodů zamítnutí této stížnosti bylo i rozhodnutí Komise, ve kterém stanovila, že Spojené státy zajišťují odpovídající úroveň ochrany osobních údajů. Není jasné, zda vnitrostátní orgán může za takové situace provést ve věci vlastní šetření. Soudnímu dvoru bylo 6. listopadu 2014 zasláno vyjádření v tom smyslu, že vnitrostátní orgán je povinen se rozhodnutím Komise řídit a nemůže se od něj odchýlit, tudíž nemůže provést vlastní přezkum situace.

7. Veřejné zakázky

20 zahájených řízení (zadávání veřejných zakázek, přezkumné řízení, koncese atd.); ČR se nevyjádřila v žádné věci.

8. Státní podpory

13 zahájených řízení (definice státní podpory, státní podpora zavedená před přistoupením k Unii, výpočet úroků při navrácení státní podpory atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

9. Hospodářská soutěž

6 zahájených řízení (společné jednání, veřejné podniky, kartelové jednání, zneužití dominantního postavení atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

10. Daně a finanční trh

56 zahájených řízení (společný systém DPH, pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel, pojištění právní odpovědnosti, systémy pojištění vkladů, zdanění energetických produktů a elektřiny, spotřební daně, zdanění mateřských a dceřiných společností, daň z obratu, trhy finančních nástrojů atd.);

ČR se písemně a/nebo ústně vyjádřila ve dvou věcech.

C-628/13 Lafonta

Spor se týká toho, zda mají být směrnice 2003/6 a 2003/124 týkající se důvěrných informací na finančních trzích vykládány v tom smyslu, že informacemi přesné povahy mohou být jen informace, na základě nichž je možné s dostatečným stupněm pravděpodobnosti vyvodit, že jakmile budou tyto informace uveřejněny, budou mít na ceny dotčených finančních nástrojů potenciální dopad v určitém směru (zda cena klesne či stoupne). Soudnímu dvoru bylo 18. března 2014 zasláno vyjádření, v němž je hájen názor, že o informaci přesné povahy se jedná, i když není možné odhadnout směr, v němž bude mít uveřejnění informace vliv na cenu souvisejících finančních nástrojů.

C-43/14 ŠKO-ENERGO

Jedná se o daň darovací uvalenou na určitý typ emisních povolenek (přidělených výrobcům elektřiny). Otázkou je, zda může být s režimem bezplatného přidělení emisních povolenek dle směrnice 2003/87 slučitelná darovací daň ve výši 32 %. Soudnímu dvoru bylo 20. května 2014 zasláno vyjádření zastávající názor, že celkově bylo zpoplatněno méně než 10 % hodnoty emisních povolenek v obchodovacím

období, což směrnice připouští) a účelem darovací daně bylo snížení neočekávaných zisků vyplývajících z bezplatného přidělení emisních povolenek.

Na jednání konaném 19. listopadu 2014 bylo dále zastáváno stanovisko, že sporná darovací daň není v rozporu s unijním právem, neboť míra zpoplatnění nepřekročila směrnicí povolených 10 %. Zdanění navíc sledovalo cíle směrnice 2003/87, a to jak hlavní cíl spočívající ve snížení emisí skleníkových plynů, tak i dílčí cíle neohrožení konkurenceschopnosti a podporu kombinované (tedy energeticky účinnější) výroby elektřiny.

11. Volný pohyb služeb a svoboda usazování

18 zahájených řízení (směrnice o službách na vnitřním trhu, poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů, audiovizuální mediální služby, monopolní postavení notářů, autorská práva, certifikační orgány atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve čtyřech věcech.

C-549/13 Bundesdruckerei

Spor se týká otázky, zda unijní právo brání národní úpravě, která požaduje, aby subdodavatel usazený v jiném členském státě vyplácel v rámci plnění veřejné zakázky svým zaměstnancům minimální mzdu nejen v případě jejich fyzického přemístění se za účelem výkonu práce na území dané státu, ale rovněž při uskutečňování plnění v zemi původu subdodavatele. Soudnímu dvoru bylo 3. února 2014 zasláno vyjádření v tom smyslu, že sporný požadavek je v rozporu s unijním právem, neboť brání volnému pohybu služeb a zboží ze členských států s nižší mzdovou úrovní (zejména z tzv. nových členských států) do členských států s vyšší mzdovou úrovní (zejména do tzv. starých členských států).

C-600/13 Intelcom Service

Případ se týká otázky, zda unijní právo brání národní úpravě, která vyhrazuje určité právní úkony spočívající v sepisování smluv či ověřování dokumentů ve spojitosti s prodejem nemovitosti notářům činným na základě právních předpisů členského státu, v němž dochází k zápisu do katastru nemovitostí. Ve vyjádření zaslaném Soudnímu dvoru 12. března 2014 je hájen názor, že předmětná právní úprava sice představuje omezení volného pohybu služeb, nicméně je odůvodněna naléhavým obecným zájmem spočívajícím v zajištění legality a právní jistoty právních úkonů mezi jednotlivci.

C-98/14 *Berlington Hungary*

Případ se týká posouzení maďarské vnitrostátní úpravy přijaté v roce 2011, která ukládá provozovatelům výherních automatů povinnost fungovat prostřednictvím serveru, a zároveň však bez jakéhokoliv přípravného období pětinásobně zvýšila daň z výherních automatů a zavedla daň z her s procentní sazbou. V praxi se však na herny ustanovení tohoto zákona v části týkající se fungování prostřednictvím serveru nepoužila, protože zákon z roku 2012 omezil provozování výherních automatů výhradně na kasina a již udělená povolení k provozování automatů v hernách *ex lege* zrušil ode dne jeho vyhlášení. Je tedy otázkou, zda tato vnitrostátní legislativa není v rozporu s unijním právem, zejména se svobodou volného pohybu zboží a služeb. Soudnímu dvoru bylo 17. června 2014 zasláno písemné vyjádření podporující soulad dotčené legislativy s unijním právem. Zvýšení daňové zátěže hazardních her, které není diskriminační, tedy dopadá stejně na domácí i zahraniční subjekty, nelze mít za omezení volného pohybu zboží či služeb.

C-315/14 *Marchon Germany*

Případ se týká odškodnění obchodní zástupkyně při zániku smlouvy o obchodním zastoupení podle směrnice 86/653. Odškodnění je podle překládajícího soudu vázáno na přivedení nových zákazníků, avšak není zřejmé, zda se za nové zákazníky dají podle směrnice považovat ti, kteří již předtím zakoupili zboží u stejného obchodníka, ale z jiné kolekce. Soudnímu dvoru bylo 9. října 2014 zasláno vyjádření, v jehož rámci je navrhovaná jiná alternativa pro odškodnění dané obchodní zástupkyně, a sice za využití ustanovení o podstatném zvýšení objemu obchodu zmocnitele se stávajícími zákazníky.

12. Volný pohyb zboží a duševní vlastnictví

25 zahájených řízení (ochranné známky, dodatková ochranná osvědčení k léčivým přípravkům, průmyslové vzory, odrůdová práva, předpisy pro tabákové výrobky, humánní léčivé přípravky, kosmetické přípravky atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila ve třech věcech.

C-358/13 *D. a G.*

Spor se týká toho, zda lze bylinné směsi obsahující syntetické kanabinoidy považovat za léčivé přípravky ve smyslu směrnice 2001/83, přestože nemají terapeutické účinky nebo tělesné funkce neovlivňují ve smyslu jejich zlepšení, ale jsou pro zdraví pouze škodlivé. Dne 14. května 2014 se konalo jednání, na němž byl hájen názor, že všechny přípravky, které ovlivňují fyziologické funkce organismu na základě metabolického,

farmakologického nebo imunologického účinku, podléhají režimu směrnice, bez ohledu na to, zda je toto ovlivnění fyziologických funkcí pozitivní, nebo negativní.

C-539/13 Merck Canada a Merck Sharp & Dohme

Věc se týká uplatnění tzv. specifického mechanismu stanoveného v přístupové smlouvě států vstupujících do EU v r. 2004 (tedy i ČR), kterým se povoluje výjimka ze zásady volného pohybu zboží ve vztahu k paralelním dovozům léčiv z těchto států do starých členských států EU (v této věci z Polska do Spojeného království) a s tím související ochranou práv majitelů patentů nebo dodatkových ochranných osvědčení. Soudnímu dvoru bylo 22. ledna 2014 zasláno vyjádření, ve kterém je zdůrazňováno, že oznámení o zamýšleném dovozu musí být podle specifického mechanismu zasláno osobě oprávněné se domáhat ochrany dle tohoto mechanismu a v oznámení musí být identifikován dovozce či osoba uvádějící výrobek na trh.

C-321/14 Colena

V původním řízení se jedná se o tónované kontaktní čočky bez dioptrií. Na obalu je uvedeno, že jde o „kosmetický oční doplněk podléhající unijní směrnici o kosmetice“, byť takový výrobek není kosmetickým přípravkem ve smyslu nařízení č. 1223/2009. Předkládající soud se ptá, zda výrobek, na který se toto nařízení nevztahuje, musí přesto splňovat jeho požadavky, pokud je na obalu uveden opak (být nepřesně). Vyjádření zasláno Soudnímu dvoru 14. listopadu 2014 hájí názor, že na předmětný výrobek se nařízení nevztahuje, na čemž nemůže zavádějící informace na obalu nic změnit. Předkládající soud by však měl posoudit, zda nedošlo k porušení předpisů na ochranu spotřebitele a předpisů proti nekalé soutěži.

13. Volný pohyb kapitálu

5 zahájených řízení (diskriminační darovací daň, diskriminační odpočet dividend od základu daně, kontrola peněžní hotovosti vstupující do Unie atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

14. Ochrana spotřebitele

15 zahájených řízení (nepřiměřené podmínky ve spotřebitelských smlouvách, nekalé obchodní praktiky, smlouvy o spotřebitelském úvěru atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila ve třech věcech.

C-503/13 a C-504/13 *Boston Scientific Medizintechnik a další*

Spor se týká odpovědnosti za škodu způsobenou plánovaným operačním zákrokem, při kterém byl na základě bezpečnostně-technického pokynu výrobce vyměněn kardiostimulátor. Je otázkou, zda se v takové situaci jedná o vadu výrobku a zda jde o škodu vzniklou úrazem ve smyslu směrnice 85/374. Na jednání konaném 3. září 2014 byl zastáván názor, že plánovaný operační zákrok nelze pokládat za „úraz“ ve smyslu směrnice, tudíž tato situace do působnosti směrnice nespadá.

C-207/14 *Hotel Sava Rogaška*

Je sporné, zda přírodní minerální vodou z téhož zřídla ve smyslu směrnice 2009/54 jsou vody čerpané z téhož zdroje podpovrchové vody, nebo pouze vody čerpané z téhož vývodu. Vyjádření zaslané Soudnímu dvoru 22. srpna 2014 hájí názor, že pro výklad pojmu „minerální voda z téhož zřídla“ je rozhodující identita vlastností minerální vody odebírané z různých výtoků se zdrojem ve stejné zvodnělé vrstvě stejného útvaru podzemní vody.

C-377/14 *Radlinger a Radlingerová*

Hlavní otázkou je, zda česká právní úprava, která umožňuje přezkoumání souladu smluvních ujednání v insolvenčním řízení podle daných směrnic pouze pokud je jedním z aktérů vyvolán incidenční spor, v souladu s unijním právem. Předkládající soud si dále není jist výpočtem RPSN v případě smlouvy formálně udávající zcela virtuálně poskytnuté částky jistiny. Sporný je také důsledek zjištění zneužívající povahy kumulovaných sankcí – je v takovém případě zapotřebí neaplikovat každou z dílčích sankcí? Soudnímu dvoru bylo 28. listopadu 2014 zasláno vyjádření v tom smyslu, že dle ustálené judikatury musí mít vnitrostátní soud možnost přezkoumat nepřiměřenou povahu smluvních klauzulí za všech okolností. Kumulované sankce je třeba posuzovat jako celek – a v případě zjištění jejich nepřiměřenosti je také jako celek neaplikovat. Virtuálně poskytnutá jistina sice může být při výpočtu RPSN zohledněna, ale pouze pokud se tak stane na obou stranách výpočtu.

15. Volný pohyb osob

16 zahájených řízení (uznávání kvalifikací, právo pobytu rodinných příslušníků občanů EU, hmotná i procesní pravidla pro řízení o udělení azylu, sloučení rodiny, dlouhodobě pobývající rezidenti, navrácení nelegálních imigrantů atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve dvou věcech.

C-554/13 Zh. a O.

Otázkou je, jak má být vykládána „hrozba pro veřejný pořádek“, v jejímž případě členské státy nemusí při vyhošťování neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetího státu poskytnout lhůtu k dobrovolnému opuštění území (jinými slovy, při níž mohou tuto osobu za účelem vyhoštění zajistit). V jednom případě se jednalo o osobu odsouzenou za padělání cestovního dokladu ke dvěma měsícům odnětí svobody, ve druhém případě byla daná osoba podezřelá z domácího násilí (ale nikoli odsouzená). Předkládající soud si například není jist, zda má být daný pojem vykládán stejně jako v případě směrnice 2004/38. Vyjádření zasláno Soudnímu dvoru 17. února 2014 hájí názor, že výklad hrozby pro veřejný pořádek v rámci směrnice 2004/38 nelze přenést na výklad tohoto pojmu ve směrnici 2003/109. Příslušné orgány musí posoudit existenci hrozby pro veřejný pořádek i její míru vždy s ohledem na všechny skutkové okolnosti konkrétního případu. Tyto orgány přitom disponují širokým prostorem pro hodnocení těchto skutkových okolností i pro následnou volbu odpovídajícího opatření.

C-290/14 Celaj

Je sporné, zda lze uložit trest odnětí svobody osobě, která poruší platný zákaz vstupu na území členského státu, když předtím nebyla podrobena donucovacím opatřením vedoucím k opuštění území. Soudnímu dvoru bylo 23. září 2014 zasláno vyjádření v tom smyslu, že možnost uložit takovým osobám trest odnětí svobody není v rozporu s unijním právem, naopak se jedná o vhodné opatření k zajištění, že se dotčená osoba nebude následně znovu vracet na území členských států.

16. Sociální politika

20 zahájených řízení (rovné zacházení v zaměstnání a povolání, práva zaměstnanců při převodu podniků, hromadné propouštění, pracovní poměry na dobu určitou, částečné pracovní úvazky, rodičovská dovolená, definice pracovní doby atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-266/14 Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras

Spor se týká otázky, zda doba, kdy osoba, jejímž úkolem je instalace a údržba bezpečnostních zařízení v domácnostech a podnicích, cestuje služebním vozem z domu k prvnímu zákazníkovi a poté od posledního zákazníka domů představuje pracovní dobu nebo dobu odpočinku. Soudnímu dvoru bylo 17. září 2014 zasláno vyjádření v tom smyslu, že se nejedná o pracovní dobu.

17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků

12 zahájených řízení (koordinace systémů sociálního zabezpečení, příslušný členský stát, nároky na příspěvky a dávky atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-655/13 *Mertens*

Podstatou věci je, zda v situaci, kdy příhraniční pracovník ukončí pracovní poměr na plný úvazek a návazně uzavře v témže členském státě pracovní poměr na částečný úvazek u jiného zaměstnavatele, má být k poskytování dávek v nezaměstnanosti příslušný členský stát zaměstnání, nebo členský stát bydliště. Soudnímu dvoru bylo 28. března 2014 zasláno vyjádření v tom smyslu, že k poskytování dávek je příslušný členský stát zaměstnání, a to zejména s ohledem na sledovaný účel, jímž je zajištění, aby migrující pracovník pobíral dávky v nezaměstnanosti za podmínek, které jsou nejvhodnější pro nalezení nového zaměstnání.

C-72/14 *X*

Spor se týká toho, zda formulář E-101 vydaný příslušnou institucí členského státu zavazuje instituce jiných členských států, i když obsahuje nesprávné informace (jak judikoval Soudní dvůr ve věci C-202/97 *Fitzwilliam Executive Search*), i v případě, kdy se nepoužijí pravidla pro určení použitelných právních předpisů dle nařízení č. 1408/71 vzhledem k tomu, že se na osobu vztahuje Dohoda týkající se sociálního zabezpečení lodníků na Rýně. Vyjádření zasláné Soudnímu dvoru 29. května 2014 hájí názor, že formulář E-101 vydaný příslušnou institucí členského státu je závazný (v každém případě), dokud vydávající instituce formulář zruší, přičemž instituce jiných členských států mají mít možnost vydaný formulář E-101 zpochybnit.

C-189/14 *Chain*

Jde o případ zaměstnance pracujícího pro kyperskou společnost, přičemž tento zaměstnanec vykonával práci v několika členských státech. V pracovní smlouvě však nebylo uvedeno místo výkonu práce, jelikož záměrem bylo, aby zaměstnanec sice pracoval ve více členských státech, ale z důvodu dočasnosti nebyly tyto státy ve smlouvách přesně určeny, přičemž nebylo určeno ani trvání výkonu práce. Předběžné otázky se týkají posouzení, zda má být zaměstnanec za této situace považován za osobu, která obvykle pracuje ve dvou a více členských státech. Soudnímu dvoru bylo 30. července 2014 zasláno vyjádření v tom smyslu, že lze mít za to, že daná osoba obvykle pracuje ve dvou a více členských státech, pokud je dán důvodný předpoklad, že bude v alespoň dvou členských státech pracovat po dobu

naplňující požadavek obvyklého výkonu práce, přestože není předem známo, o které členské státy půjde.

18. Vnější vztahy

Žádné zahájené řízení;

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

19. Celní unie

18 zahájených řízení (prokázání původu zboží, antidumpingové clo, vznik celního dluhu atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-187/14 DSV Road

Je sporné, zda mohl vzniknout celní dluh na základě článku 203 nebo 204 celního kodexu v situaci, kdy byly vygenerovány dva režimy vnějšího tranzitu na to samé zboží, které bylo odesláno, vráceno a znovu odesláno mezi celním úřadem místa odeslání a celním úřadem místa určení. Soudnímu dvoru bylo 24. července 2014 zasláno vyjádření v tom smyslu, že když zboží nebylo vůbec předloženo celním orgánům místa určení, ani po návratu celním orgánům místa odeslání, došlo k naplnění podmínek čl. 203 celního kodexu, jelikož vzniklo riziko začlenění zboží do hospodářského oběhu v Evropské unii. V této situaci nelze mít za to, že dva režimy vnějšího tranzitu byly vygenerovány omylem, neboť k opětovnému odeslání zboží a vytvoření nového režimu došlo záměrně v návaznosti na neúspěšné provedení režimu prvního.

C-409/14 Schenker

Případ se týká nákladu tabáku, který byl dočasně uskladněn obchodní společností. Celní kontrolou bylo zjištěno, že náklad obsahuje jiný tabák, než je uvedeno v průvodních dokumentech k výrobku (oproti deklarované klasifikaci podléhající spotřební dani). V důsledku toho byla společnosti správním orgánem uložena pokuta za porušení zákona o spotřebních daních. Předkládající soud si není jist otázkou výkladu popisu zboží dle označení celního sazebníku a tím, zda je možno připustit jako osvědčení původu proclívaného zboží průvodní dokument, v němž je nesprávný kód celního sazebníku. Soudnímu dvoru bylo 19. prosince 2014 zasláno vyjádření, v němž je zastáván názor, že nesrovnalost v dokumentech týkajících se

označení zboží znamená, že toto zboží vstoupilo na území Unie protiprávně. S tím je spojen také vznik povinnosti uhradit spotřební daň.

C-427/14 SIA Veloserviss

Spor se týká bicyklů dovezených z Kambodži, přičemž OLAF po dvou letech od propuštění zboží do volného oběhu zjistil, že osvědčení o původu bylo nepřesné. Je otázkou, zda lze takovéto zjištění zpětně použít k doměření cla a DPH, když v daném období byla u dovozce provedena kontrola *a posteriori*, při níž nebyla zjištěna žádná pochybení. Soudnímu dvoru bylo 19. prosince 2014 zasláno vyjádření hájící názor, že zásada legitimního očekávání nebrání provedení nové kontroly *a posteriori*, ani vyvození důsledků z této kontroly, byť již dříve byla provedena jiná kontrola *a posteriori*.

20. Společný celní sazebník

8 zahájených řízení (celní zařazení zboží);

ČR se vyjádřila v jedné věci.

C-405/14 PST CLC

Spor se týká celního zařazení zboží označeného "chladič CPU, regulované otáčky, pasivní část z hliníku", resp. "větrák pro procesor", a "chladič CPU, regulovatelné otáčky, pasivní část," resp. "systémový větrák do PC skříně – pouze aktivní část". Nařízení Komise č. 384/2004 stanovilo, že takové zboží má být zařazeno do podpoložky kombinované nomenklatury vztahující se k zařídění ventilátorů, protože podle bodu 2 přílohy tohoto nařízení byl základní charakter tohoto výrobku určen ventilátorem jakožto základní součásti pro odvádění přebytečného tepla. Žalobce se však s odkazem na rozsudek Soudního dvora ve věci C-173/08 *Kloosteboer Seroices* domnívá, že u výrobků složených z chladiče ("heat sink") a ventilátoru je pro zařídění podstatný právě chladič, a nikoliv ventilátor, což odůvodňuje jiné celní zařazení tohoto zboží. Předkládající soud si není jist, jak v této situaci postupovat, když platnost nařízení č. 384/2004 nebyla zpochybněna, avšak zároveň rozsudek Soudního dvora ve věci C-173/08 obsahuje jiné závěry k zařazení dotčeného zboží, než jaké stanoví toto nařízení. Vyjádření zasláné Soudnímu dvoru 16. prosince 2014 zastává názor, že nařízení č. 384/2004 není na předmětnou věc vzhledem k rozsudku ve věci C-173/08 použitelné.

21. Justice a vnitřní věci

31 zahájených řízení (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, rozhodné právo pro smluvní a mimosmluvní závazkové vztahy, zákaz dvojího stíhání v rámci Schengenu, doručování soudních a mimosoudních písemností, evropský exekuční titul pro nesporné nároky, ochrana finančních zájmů Unie atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-656/13 L

Spor se týká otázky, zda nařízení Brusel II bis umožňuje založit soudní příslušnost k řízení o rodičovské zodpovědnosti vzájemnou dohodou rodičů i v případě, že neprobíhá jiné řízení než řízení související s návrhem na rozvod, rozlukou nebo na prohlášení manželství za neplatné. Vyjádření zaslané Soudnímu dvoru 3. dubna 2014 hájí názor, že takový postup je možný, ale použije se jen tehdy, když strany řízení přímo či implicitně vyjádří jasnou vůli podřídit se jurisdikci daného členského státu.

C-384/14 *Alta Realitat*

Spor se týká doručování soudních písemností a otázky, zda může soud z dostupných poznatků určit, že adresát určitému jazyku rozumí, ačkoliv písemnost v tomto jazyce odmítl převzít (jednalo se o herce, který předtím podepsal smlouvu sepsanou anglicky a v angličtině měl hrát roli). Soudnímu dvoru bylo 4. prosince 2014 zasláno vyjádření v tom smyslu, že posouzení otázky, zda adresát písemnosti rozumí jazyku jejího vyhotovení, je na soudu, který se případem zabývá. Tento soud také může vyvodit důsledky z toho, když dle jeho názoru adresát odmítl převzetí písemnosti neoprávněně.

C-404/14 *Martinus*

Případ se týká schválení úkonu za nezletilé osoby soudem, konkrétně schválení dědické dohody po matce těchto osob. Nezletilé osoby (i jejich otec) mají bydliště v jiném členském státě. Předkládající soud si není jist, zda ke schválení úkonu za nezletilé (speciální požadavek českého práva sledující ochranu zájmů nezletilých) jsou příslušné české soudy a zejména zda se na posouzení této otázky vztahuje nařízení Brusel II (jelikož jde o opatření k ochraně dítěte spojené se správou, zachováním a nakládáním se jměním dítěte), nebo zda je tato otázka z působnosti nařízení Brusel II vyloučena (jelikož se týká dědictví). Vyjádření zaslané Soudnímu dvoru 16. prosince 2014 hájí názor, že se sporný úkon týká výkonu rodičovské zodpovědnosti, a tedy spadá do působnosti nařízení Brusel II.

22. Právo institucí a jejich zaměstnanců

2 zahájená řízení (možnost orgánu Unie podat subrogační žalobu na náhradu škody, možnost zohlednit plat úředníka Unie pro dosažení daňového stropu domácnosti);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika

1 zahájené řízení (C-158/14 *A a další* – omezující opatření v boji proti terorismu);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

24. Principiální a průřezové otázky

3 zahájená řízení (doživotní zákaz výkonu občanských práv při odsouzení za trestný čin, vnitrostátní procesní pravidla ztěžující aplikaci práva Unie, odpovědnost za škodu způsobenou soudním rozhodnutím);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-160/14 Ferreira da Silva e Brito

Případ se mimo jiné týká toho, zda pro uplatnění nároku na náhradu škody způsobené porušením unijního práva soudním rozhodnutím může vnitrostátní právo stanovit podmínku předchozího zrušení takového rozhodnutí. Vyjádření zaslané Soudnímu dvoru 21. července 2014 zastává názor, že unijní právo takové podmínce nebrání, pokud je možné ji splnit i vůči rozhodnutím soudů poslední instance (ve smyslu rozsudku C-224/01 *Köbler*). Zároveň bylo zdůrazněno, že v rámci soudního systému členského státu musí vždy existovat soud, který má v konkrétní věci „poslední slovo“, tedy jehož výklad relevantních předpisů je konečný.

Zajímavé rozsudky vynesené v řízení o předběžné otázce v roce 2014

Následuje přehled z pohledu VLZ nejzajímavějších rozsudků vydaných v průběhu roku 2014 v řízení o předběžné otázce. Primárně byly v rámci jednotlivých tématických okruhů vybrány rozsudky, v nichž se ČR vyjadřovala, nebo rozsudky, o kterých bylo informováno na zasedáních výboru VLZ.⁶ Účelem tohoto přehledu není poskytnutí vyčerpávajících informací o každém z uvedených rozsudků, spíše na rozsudky a jejich závěry stručně upozornit. Plná znění všech rozsudků jsou dostupná na webových stránkách Soudního dvora (<http://curia.europa.eu>).

1. Zemědělství

24 rozsudků (označování potravin, společná organizace trhů, restrukturalizační a jiné podpory pro zemědělce, vývozní náhrady atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-155/13 *SICES a další* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 13. března 2014, GA Sharpston)

Spor se týkal situace, kdy obchodník s licencí na dovoz zboží za sníženou celní sazbu zakoupí mimo Unii zboží od jiného obchodníka, jehož licence již byla vyčerpána, a po dovozu do Unie mu toto zboží zpětně prodá. Soudní dvůr konstatoval, že se nemusí nutně jednat o zneužití práva, pokud transakce měla hospodářské a obchodní odůvodnění, tedy pokud nešlo o uměle vytvořenou situaci za účelem využití preferenčního sazebního režimu.

C-485/12 *Maatschap T. van Oosterom en A. van Oosterom-Boelhouwer* (rozsudek prvního senátu ze dne 10. dubna 2014, GA Kokott)

Jde o výklad nařízení č. 796/2004. Dle Soudního dvora musí být toto nařízení vykládáno v tom smyslu, že pokud jsou křížové kontroly určené k ověřování způsobilosti pro podporu u pozemků vykázaných v žádosti zemědělce o jednotnou platbu doplněny z důvodu probíhající aktualizace systému identifikace zemědělských pozemků ověřením na základě novějších leteckých snímků, které vedlo k odhalení nesrovnalostí v prohlášení tohoto zemědělce, není příslušný orgán povinen uskutečnit prohlídku v terénu, ale disponuje posuzovací pravomocí ohledně opatření, která v důsledku toho přijme. Uvedený orgán není zejména povinen přeměřovat v terénu dotčené pozemky, nemá-li žádné pochybnosti o údajích naměřených na základě leteckých snímků, které má k dispozici.

⁶ V rámci jednotlivých oblastí jsou rozsudky řazeny podle data jejich vynesení.

C-609/12 Ehrmann (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 10. dubna 2014, GA Wathelet)

V původním řízení jde o uplatnění *ratione temporis* informačních povinností stanovených v čl. 10 odst. 2 nařízení č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin. Dle Soudního dvora tyto informační povinnosti platily již v roce 2010, pokud jde o zdravotní tvrzení, která nebyla zakázána na základě čl. 10 odst. 1 uvedeného nařízení ve spojení s čl. 28 odst. 5 a 6 nařízení.

C-135/13 Szatmári Malom (rozsudek devátého senátu ze dne 15. května 2014, GA Cruz Villalón)

Jde o výklad nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova. Pojem „zlepšení celkové výkonnosti zemědělského hospodářství“ se nemůže vztahovat na operaci, kterou podnik, jehož činností je provozování mlýnů, uzavře starší mlýny, aby je nahradil novým mlýnem, aniž zvýší stávající kapacitu. Operace spočívající v uzavření starších mlýnů a jejich nahrazení novým mlýnem bez zvýšení stávající kapacity může zlepšit celkovou výkonnost podniku. Čl. 28 nařízení nebrání přijetí vnitrostátní úpravy, která zavádí podporu na přidání hodnoty zemědělským produktům, která může být v případě podniků provozujících mlýny poskytnuta pouze pro takové operace, jejichž účelem je modernizace stávajících kapacit uvedených mlýnů, a nikoliv pro operace, které vedou k vytvoření nových kapacit.

C-410/13 Baltlanta (rozsudek druhého senátu ze dne 3. září 2014, GA Bot)

Spor se týkal toho, zda mají orgány členského státu povinnost informovat Komisi o zahájení soudního řízení týkajícího se rozhodnutí ohledně způsobilosti žádosti o finanční podporu a zda musí tyto orgány přijmout nezbytná opatření k vyčlenění prostředků předvídaných pro uvedenou podporu, jejíž přiznání je předmětem soudního sporu, do doby, než bude otázka poskytnutí této podpory s konečnou platností vyřešena. Soudní dvůr došel k závěru, že nařízení č. 1260/1999 výše uvedené povinnosti orgánům členských států neukládají.

C-561/13 Hoštická a další (rozsudek devátého senátu ze dne 15. října 2014, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal otázky, zda podpora pro pěstitele cukrové řepy, tzv. oddělená platba na cukr, má vycházet z produkce v předcházejícím hospodářském roce či z dřívější produkce v hospodářském roce pevně stanoveném členským státem v roce 2006. Soudní dvůr se přiklonil ke druhé možnosti.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-137/13 *Herbaria Kräuterparadies* (rozsudek pátého senátu ze dne 5. listopadu 2014, GA Sharpston)

Spor se týká výrobku, který obsahuje převážně ekologicky vyprodukované suroviny, ale také minerální látky a vitaminy, které nemají ekologický původ. Může být tento výrobek označován a uváděn na trh jako „ekologický“? Konkrétně, zda jsou takové přídatné látky „vyžadovány zákonem“, pokud je výrobek uváděn na trh jako doplněk stravy nebo jako výrobek mající zdravotní nebo výživové účinky, kterých bez těchto přídatných látek nemůže být dosaženo. Podle Soudního dvora tomu tak není a tento výrobek nemůže být označován jako ekologický. K tomu by bylo nutné, aby norma unijního práva nebo norma vnitrostátního práva, která je s ní v souladu, přímo stanovila, že bez přidání dotčené látky potravinu vůbec nesmí být uváděna na trh.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-108/13 *Mac* (rozsudek pátého senátu ze dne 6. listopadu 2014, GA Mengozzi)

Podstatou otázky je, zda články 34 SFEU a 36 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která vylučující vydání povolení k souběžnému dovozu pro přípravek na ochranu rostlin, jenž v členském státě vývozu sice nemá povolení k uvedení na trh vydané na základě směrnice 91/414, avšak má povolení k souběžnému dovozu a je totožný s přípravkem povoleným v členském státě dovozu. Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 34 a 36 SFEU takové vnitrostátní úpravě brání.

C-443/13 *Reindl* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 13. listopadu 2014, GA Szpunar)

Spor se týkal otázky, zda drůbeží maso musí splňovat mikrobiologická kritéria podle unijního práva ve všech fázích distribuce včetně maloobchodního prodeje. Soudní dvůr potvrdil, že tomu tak je a že unijní právo nebrání uvalení sankce na maloobchodníka za porušení těchto kritérií, pokud je respektována zásada proporcionality.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

2. Životní prostředí

10 rozsudků (posuzování vlivů na životní prostředí, ochrana přírodních stanovišť, odpady, přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí, ochrana druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, kvalita vnějšího ovzduší apod.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-206/13 *Siragusa* (rozsudek desátého senátu ze dne 6. března 2014, GA Kokott)

Ve věci šlo o působnost Listiny základních práv EU, které se dovolával vlastník nemovitosti v chráněné krajinné oblasti, kterému bylo uloženo odstranit všechny změny, které na nemovitosti provedl bez předchozího schválení (stavebního povolení). Soudní dvůr konstatoval, že v takovém případě nedochází k uplatňování unijního práva vnitrostátními orgány, neboť unijní právo neobsahuje žádnou povinnost členských států, která by se této situace týkala. Listina se tedy na tuto situaci nevztahuje.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-301/12 *Cascina Tre Pini* (rozsudek druhého senátu ze dne 3. dubna 2014, GA Kokott)

Jde o výklad čl. 9 a 11 směrnice 92/43 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Dle Soudního dvora jsou příslušné orgány členského státu povinny Komisi navrhnout zrušení klasifikace lokality zapsané na seznam LVS, pokud jim byla předložena žádost vlastníka pozemku zahrnutého do této lokality, který tvrdí, že došlo ke znehodnocení životního prostředí této lokality, jestliže je tato žádost založena na skutečnosti, že navzdory dodržení čl. 6 odst. 2 až 4 této směrnice již uvedená lokalita s konečnou platností nemůže přispět k ochraně přirozených stanovišť, jakož i volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, nebo k vytvoření sítě Natura 2000.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-225/13 *Ville d'Ottignies-Louvain-la-Neuve a další* (rozsudek druhého senátu ze dne 9. dubna 2014, GA Kokott)

Spor se týká povolení pro provozování a úpravu podpovrchové skládky nikoliv nebezpečného domácího a průmyslového odpadu, která je od r. 1958 provozována v Mont-Saint-Guibert (Belgie). Podle Soudního dvora čl. 14 směrnice 1999/31 umožňuje, aby skládky, které byly v okamžiku provedení této směrnice členským

státem již povoleny nebo provozovány, mohly i nadále fungovat a být nově povolovány, i když nejsou uvedeny na seznamu míst stanovených plánem pro nakládání s odpady, přijatým podle čl. 7 odst. 1 směrnice 75/442, jsou-li splněny ostatní podmínky uvedené v čl. 14.

C-521/12 *Briels a další* (rozsudek druhého senátu ze dne 15. května 2014, GA Sharpston)

Předmětem řízení byla otázka, zda čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43 o ochraně přírodních stanovišť vykládat v tom smyslu, že plán nebo projekt, který přímo nesouvisí s lokalitou významnou pro Společenství („LVS“) nebo není pro péči o ni nezbytný a který má nepříznivé účinky na typ přírodního stanoviště vyskytující se v této lokalitě a předvídá opatření k vytvoření stejně velkého nebo většího areálu tohoto typu stanoviště v uvedené lokalitě, má nepříznivý účinek na celistvost uvedené lokality, případně zda lze tato opatření kvalifikovat jako „kompenzační opatření“ ve smyslu odstavce 4 uvedeného článku. V souladu s rozsudkem *Sweetman a další* (C-258/11) konstatoval Soudní dvůr, že a) odstavec 4 čl. 6 směrnice představuje pouze výjimku z druhé věty uvedeného odstavce 3, b) plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, může ohrozit cíle ochrany této lokality, musí být na něj pohlíženo jako na plán nebo projekt, který bude mít pravděpodobně významný vliv na tuto lokalitu, c) užitečný účinek ochranných opatření uvedených v článku 6 směrnice o přírodních stanovištích má spočívat v předcházení tomu, aby příslušný vnitrostátní orgán prostřednictvím tzv. „zmírňujících“ opatření, která však ve skutečnosti odpovídají kompenzačním opatřením, obcházel zvláštní postupy stanovené v tomto článku tím, že na základě odstavce 3 uvedeného článku schválí projekty, které mají nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality. S ohledem na výše uvedené proto Soudní dvůr uzavřel, že plán nebo projekt, který přímo nesouvisí s LVS nebo není pro péči o ni nezbytný a který má negativní účinky na typ přírodního stanoviště vyskytující se v této lokalitě a předvídá opatření k vytvoření stejně velkého nebo většího areálu tohoto typu stanoviště v uvedené lokalitě, má nepříznivý účinek na celistvost uvedené lokality a odstavec 4 článku 6 směrnice jakožto ustanovení upravující výjimku z kritéria schválení stanoveného v druhé větě odstavce 3 tohoto článku se může použít až po tom, co byly důsledky plánu nebo projektu posouzeny podle ustanovení uvedeného odstavce 3.

C-404/13 ClientEarth (rozsudek druhého senátu ze dne 19. listopadu 2014, GA Jääskinen)

ClientEarth podala k soudu Spojeného království návrh, aby byla Ministerstvu životního prostředí uložena povinnost přepracovat plány kvality ovzduší tak, aby byly určeny podmínky, za jakých budou mezní hodnoty stanovené pro oxid dusičitý splněny co možná nejdříve, a nejpozději ke dni 1. ledna 2015, v souladu s článkem 22 směrnice 2008/50 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu. Příslušný soud tento návrh zamítl, neboť dospěl k závěru, že i když členský stát nesplnil povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 13 směrnice, není povinen požádat o prodloužení lhůty stanovené touto směrnicí za účelem splnění mezních hodnot podle článku 22 směrnice, neboť uložení takové povinnosti může vyvolat závažné politické a hospodářské problémy a vyžaduje politická rozhodnutí, která nespádají do jeho pravomoci. Podle Soudního dvora v případě oxidu siřičitého, PM₁₀, olova a oxidu uhelnatého čl. 13 odst. 1 první pododstavec směrnice stanoví, že členské státy „zajistí“, aby úroveň mezních hodnot nebyla překračována, zatímco druhý pododstavec tohoto ustanovení uvádí v souvislosti s oxidem dusičitým a benzenem, že tyto mezní hodnoty „nesmějí být“ po uplynutí stanovené lhůty „překračovány“, což odpovídá povinnosti dosáhnout určitého výsledku. Z kontextu dotčeného ustanovení i z cíle sledovaného unijním zákonodárcem vyplývá, že článek 22 odst. 1 směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že k tomu, aby bylo možné prodloužit nejvýše o pět let lhůtu stanovenou touto směrnicí ke splnění mezních hodnot pro oxid dusičitý, ukládá toto ustanovení členským státům povinnost o to požádat, jestliže se objektivně ukazuje, s ohledem na existující údaje a navzdory provádění příslušných opatření ke snížení znečištění ze strany tohoto členského státu, že v dané zóně nebo aglomeraci nebude možné splnit tyto hodnoty v uvedené lhůtě. Dále pak v případě, kdy se ukazuje, že v určité zóně nebo aglomeraci nelze splnit mezní hodnoty pro oxid dusičitý stanovené v příloze XI směrnice po datu 1. ledna 2010 uvedeném v této příloze, a tento členský stát nepožádal o prodloužení této lhůty v souladu s čl. 22 odst. 1 směrnice, vypracování plánu kvality ovzduší podle čl. 23 odst. 1 druhého pododstavce této směrnice neumožňuje samo o sobě mít za to, že tento členský stát přesto splnil povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 13 směrnice. Závěrem Soudní dvůr konstatoval, že fyzické či právnické osoby přímo dotčené překročením mezních hodnot po 1. lednu 2010 musí mít možnost od vnitrostátních orgánů požadovat, případně prostřednictvím řízení u příslušných soudů, vypracování plánu kvality ovzduší v souladu s čl. 23 odst. 1 druhým pododstavcem směrnice, jestliže členský stát nezajistil splnění požadavků vyplývajících z čl. 13 odst. 1 druhého pododstavce směrnice, a nepožádal přitom o prodloužení lhůty za podmínek stanovených v jejím článku 22.

3. Dopravní politika

5 rozsudků (společná pravidla pro provozování leteckých služeb, náhrady cestujícím v letecké dopravě, sociální práva v silniční dopravě, zákaz ochrannářských poplatků v dopravě);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-628/11 *International Jet Management* (rozsudek velkého senátu ze dne 18. března 2014, GA Bot)

Spor se týká toho, zda uložení pokuty leteckému dopravci Společenství jiného členského státu, který nedodržel požadavek, aby v případě letů mezi třetím státem a dotčeným členským státem získal povolení pro každý let ze třetího státu, je v souladu se zákazem diskriminace, když taková povinnost pro domácí dopravce daného státu neexistuje. Dle Soudního dvora jde o diskriminaci, jež není odůvodněna bezpečnostním zájmem a která spadá do rozsahu působnosti unijního práva s ohledem na skutečnost, že příslušná sekundární legislativa (stanovující podmínky pro získání statusu dopravce Společenství) se rovněž vztahuje na lety mezi třetími zeměmi a členskými státy.

C-184/13, C-185/13, C-186/13, C-187/13, C-194/13, C-195/13 a C-208/13 *API a další* (rozsudek pátého senátu ze dne 4. září 2014, GA Szpunar)

Spor se týká toho, zda může členský stát požadovat, aby sazby za služby silniční nákladní dopravy pro cizí potřebu nebyly nižší než minimální provozní náklady, které stanoví subjekt složený především ze zástupců dotčených hospodářských subjektů. Soudní dvůr uvedl, že rozhodnutí dotčeného profesního sdružení, jemuž je úloha stanovení minimálních provozních nákladů svěřena, představují kartelové dohody, neboť dané sdružení je složeno z osmi desetin ze zástupců dopravců a přepravníků, přičemž neexistuje účinná kontrola státu, aby tito zástupci nejednali ve vlastním zájmu.

C-452/13 *Germanwings* (rozsudek devátého senátu ze dne 4. září 2014, GA Bot)

Věc se týkala rozhodného momentu pro určení času příletu pro účely náhrady za zpoždění letu. Soudní dvůr rozhodl, že časem příletu je okamžik, kdy se otevřou alespoň jedny dveře letadla a cestující jsou oprávněni letadlo opustit (nikoli okamžik, kdy se kola letadla dotknou přistávací dráhy).

C-487/12 *Vueling Airlines* (rozsudek pátého senátu ze dne 18. září 2014, GA Bot)

Španělské právo přiznává spotřebiteli právo odbavit v každém případě zavazadlo, které má určité vlastnosti, a to bez navýšení základní ceny letenky. Cestující A.V. koupila letenky u dotčené společnosti. Na základě odbavení zavazadel Vueling Airlines zvýšila základní cenu letenek. *Instituto* zahájil sankční řízení, ve kterém společnosti byla uložena pokuta. Společnost se hájila článkem 22 nařízení č. 1008/2008, který stanoví zásadu volné tvorby cen, podle které mohou letečtí dopravci stanovit základní cenu letenek, která nezahrnuje odbavení zavazadel, a následně tuto cenu zvýšit v případě, že si zákazník přeje takové odbavení zavazadel provést. Dle Soudního dvora čl. 22 odst. 1 nařízení brání úpravě, která leteckým dopravcům ukládá povinnost přepravit za všech okolností za cenu letenky nejen cestujícího, ale i jeho odbavená zavazadla, pokud tato zavazadla splňují určité požadavky, mj. váhu), aniž by společnost mohla za přepravu takových zavazadel požadovat jakýkoli příplatek.

4. Energetická politika

5 rozsudků (podpora využívání energie z obnovitelných zdrojů, společná pravidla pro vnitřní trh s elektřinou a zemním plynem atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-573/12 *Ålands Vindkraft* (rozsudek velkého senátu ze dne 1. července 2014, GA Bot)

Švédsko vydává obnovitelným zdrojům energie („OZE“) umístěným na svém území certifikáty zelené elektřiny, které jsou následně prodávány dodavatelům elektřiny či některým uživatelům, kteří musí uhradit zvláštní poplatek, pokud nedrží určitý počet certifikátů v poměru k celkovému množství jimi dodané či spotřebované elektřiny. Vyšší náklady spojené s výrobou zelené elektřiny, jejíž výrobní náklady jsou stále vyšší než u výroby elektřiny z neobnovitelných zdrojů energie, tak nesou dodavatelé a spotřebitelé. Společnost *Ålands Vindkraft* žádala švédské orgány o vydání certifikátů pro svůj OZE nacházející se ve Finsku. Tato žádost byla s ohledem na výše uvedené územní omezení zamítnuta. *Ålands Vindkraft* míní, že švédský režim podpory OZE je v rozporu se zásadou volného pohybu zboží. Podle této společnosti je v důsledku tohoto režimu asi 18 % elektřiny spotřebovávané na švédském trhu vyhrazeno výrobcům zelené elektřiny nacházejícím se ve Švédsku na úkor dovozů elektřiny z ostatních členských států. Podle Soudního dvora tento režim státní podpory sice omezuje volný pohyb zboží, když fakticky znevýhodňuje dovezenou energii z OZE vůči té domácí, nicméně je v souladu se směrnicí 2009/28,

neboť tato neukládá povinnost vztáhnout tento režim i na energii z OZE z jiných členských států. K dosažení sledovaného cíle směrnice je dle názoru Soudního dvora odůvodněné, aby se opatření podporující přechod k elektřině z OZE zaměřila spíše na fázi výroby než fázi spotřeby. Švédsko proto mohlo legitimně dospět k závěru, že za tímto účelem může být vnitrostátní režim podpory vyhrazen jen pro vnitrostátní výrobu zelené elektřiny.

C-359/11 a C-400/11 *Schulz a Egbringhoff* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 23. října 2014, GA Wahl)

Spor se týká jednostranného zvýšení ceny energie dodavateli energie, jež mohou dle dotčené vnitrostátní úpravy takto učinit bez udávání důvodů, avšak musí předem informovat zákazníky, jež mohou od dané smlouvy odstoupit, pokud se jim zvýšení zdá být nepřiměřené. Dle Soudního dvora musí být zákazník před změnou tarifu informován o důvodech této změny, neboť jinak by nebyl zaručen cíl dotčené unijní sekundární úpravy, dle které je zákazník jednak oprávněn odstoupit od smlouvy o dodávce, jednak oprávněn napadnout změnu ceny dodávky, což by bez znalosti důvodů pro změnu tarifu učinit nemohl. Soudní dvůr dále odmítl omezit časové účinky svého rozsudku.

C-66/13 *Green Network* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 26. listopadu 2014, GA Bot)

Společnost Green Network („GN“) dovezla do Itálie elektřinu z obnovitelných zdrojů energie („OZE“) vyrobenou ve Švýcarsku. V souladu s vnitrostátní úpravou podala GN žádost o zproštění povinnosti nakoupit pro daný rok zelená osvědčení, a to ve vztahu k objemu dovezené elektřiny z OZE. Italské orgány žádost zamítly s odůvodněním, že Itálie a Švýcarsko dosud neuzavřely dohodu předvídanou vnitrostátní legislativou a v důsledku toho přikázaly GN, aby nakoupila zelená osvědčení. Za neuposlechnutí byla GN uložena pokuta, proti které se GN brání s tím, že vnitrostátní úprava je neslučitelná s čl. 3 odst. 2 SFEU a článkem 216 SFEU, neboť k uzavření takové dohody má výlučnou vnější pravomoc Unie. Soudní dvůr rozhodl, že Unie má výlučnou vnější pravomoc, k uzavření dotčené dohody, jelikož tato předvídaná dohoda je s to změnit rozsah společných pravidel obsažených v článku 5 směrnice 2001/77.

5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)

6 rozsudků (sítě a služby elektronických komunikací, uchovávání údajů atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-293/12 a C-594/12 *Digital Rights Ireland Ltd a Seitlinger a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 8. dubna 2014, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal posouzení platnosti směrnice 2006/24 o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí. Soudní dvůr směrnici prohlásil za neplatnou, neboť je neslučitelná s právem na respektování soukromého života dle čl. 7 Listiny základní práv EU a s právem na ochranu osobních údajů dle čl. 8 Listiny základních práv EU. Nicméně Soudní dvůr upřesnil, že nepřiměřeným zásahem do těchto práv není uchování dat jako takové, ale pouze podmínky stanovené v této souvislosti dotčenou směrnicí.

C-256/13 a C-264/13 *Belgacom a Mobistar* (rozsudek třetího senátu ze dne 4. září 2014, GA Wahl)

Spor se týká otázky, zda mohou regionální právní předpisy v souladu s autorizační směrnicí ukládat operátorům, jež zajišťují sítě a poskytují služby elektronických komunikací, povinnost odvádět poplatky za práva na užívání a za práva na instalování zařízení (jako jsou sloupy nebo antény mobilních radiokomunikačních systémů). Soudní dvůr uvedl, že skutečnost, která zakládá povinnost k poplatku dotčenému ve věcech v původním řízení, nesouvisí s udělováním práv na užívání rádiových frekvencí nebo práv na instalování zařízení ve smyslu čl. 13 autorizační směrnice. Dotčené regionální předpisy tak jdou přípustným způsobem nad rámec uvedeného ustanovení směrnice stanovující taxativní výčet poplatků.

C-291/13 *Papasavvas* (rozsudek sedmého senátu ze dne 11. září 2014, GA Jääskinen)

Případ se týkal aplikovatelnosti sekundární legislativy v oblasti elektronického obchodu (informační společnosti) na pomluvu zveřejněnou na internetu vydavatelskou společností. Soudní dvůr potvrdil, že lze plně přenést koncept pomluvy na digitální sféru. Skutečnost, že internetová stránka vydavatelské společnosti je financovaná reklamou ji nezbavuje odpovědnosti, pokud nad danou stránkou vykoná kontrolu. Daná společnost se může zbavit odpovědnosti pouze v souladu s pravidly vnitrostátního práva upravující deliktní právo soukromé.

6. Ochrana osobních údajů

3 rozsudky (přístup k dokumentům azylového řízení z titulu přístupu k osobním údajům, osobní údaje v kontextu webových vyhledávačů, osobní údaje v kontextu průmyslové kamery na domě);

Shrnutí všech rozsudků:

C-131/12 *Google Spain a Google* (rozsudek velkého senátu ze dne 13. května 2014, GA Jääskinen)

Případ řešil činnost internetových vyhledávačů v kontextu ochrany osobních údajů. Soudní dvůr konstatoval, že tato činnost představuje zpracování osobních údajů a provozovatel vyhledávače je správcem osobních údajů ve smyslu směrnice 95/46. Toto zpracování osobních údajů lze přičíst pobočce na území členského státu, i když se zabývá prodejem reklamního prostoru. Provozovatel je pro ochranu práv podle směrnice 95/46 případně povinen vymazat ze zobrazeného seznamu výsledků vyhledávání i informace, jež nebyly předem odstraněny z původních webových stránek a jejichž zveřejnění samo o sobě není v rozporu se zákonem. V tomto ohledu je rozhodující, zda má subjekt údajů s ohledem na aktuální situaci právo, aby s ním již dotčená informace nebyla spojována.

C-141/12 a C-372/12 *YS a další* (rozsudek třetího senátu ze dne 17. července 2014, GA Sharpston)

Žadatelé o azyl se domáhali přístupu k právnímu rozboru obsaženém v podkladu pro rozhodnutí o jejich žádosti o azyl s poukazem na to, že tento rozbor obsahuje jejich osobní údaje. Soudní dvůr však takovou možnost jednoznačně odmítl, z hlediska osobních údajů stačí poskytnout výpis osobních údajů uvedený v rozboru, příslušné orgány nejsou povinny poskytnout žadatelům celý rozbor, neboť tento rozbor sám o sobě není osobním údajem. Soudní dvůr zároveň konstatoval, že právo na přístup ke spisu dle čl. 41 Listiny základních práv EU se vztahuje jen na orgány Unie, nikoli na orgány členských států.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-212/13 *Ryneš* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 11. prosince 2014, GA Jääskinen)

Spor se týkal otázky, zda se pravidla na ochranu osobních údajů vztahují i na provoz kamery umístěné na rodinném domě za účelem ochrany zdraví a majetku proti útokům, která sledovala i veřejné prostranství. Soudní dvůr rozhodl, že na takovou kameru se nevztahuje výjimka pro výlučně osobní či domácí činnosti. Zdůraznil ale,

že při uplatňování povinností při provozu této kamery z hlediska ochrany osobních údajů je třeba zohlednit též oprávněné zájmy osoby, která kameru provozuje.

ČR se k věci písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s těmito vyjádřeními v souladu.

7. Veřejné zakázky

13 rozsudků (pojem „veřejná zakázka“, zadávací řízení, zásada rovného zacházení a transparentnosti, prahové hodnoty, zadávání „in house“ atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-516/12 až C-518/12 *Compagnia Trasporti Pubblici SpA proti Regione Campania* (rozsudek pátého senátu ze dne 3. dubna 2014, GA Cruz Villalón)

Spor se týká žaloby podané italským regionálním dopravním podnikem, jemuž byla zamítnuta žádost o finanční vyrovnání za závazky veřejné služby, které mu byly ze strany italských orgánů uloženy, s odůvodněním, že musí nejdříve podat žádost o zrušení těchto závazků a vyčkat rozhodnutí příslušných orgánů o zachování nebo zrušení těchto závazků na konci období daného závazku. Poté, co Soudní dvůr provedl systematický výklad příslušného nařízení ve světle jeho novelizací, dospěl k závěru, že podmínky stanovené italskými orgány se vztahují pouze na závazky veřejné služby vzniklé před vstupem tohoto nařízení v platnost. Pokud jde naproti tomu o závazky veřejné služby vzniklé po tomto datu, vznik takového práva na vyrovnání těmto podmínkám nepodléhá.

C-15/13 *Datenlotsen Informationssysteme* (rozsudek pátého senátu ze dne 8. května 2014, GA Mengozzi)

Spor se týká toho, zda na univerzitu vlastněnou německou spolkovou zemí a dodavatelem vlastněným stejnou spolkovou zemí lze uplatnit pravidlo tzv. „in house“ zakázky, jež nepodléhá zadávacím směrnicím. Soudní dvůr odpověděl záporně, neboť neexistuje žádný vztah kontroly mezi univerzitou a dodavatelem (univerzita žádný podíl na základním kapitálu dodavatele nevlastní). Vzhledem k tomu, že dotčená spolková země vykonává pouze kontrolu nad univerzitou, pokud jde o nákupy, ale již nikoliv pokud jde o vzdělávání a výzkum, nelze říci, že by tato země vykonávala kontrolu obdobnou kontrole, kterou vykonává nad vlastními organizačními složkami. Soudní dvůr tak odmítl zkoumat, zda se výjimka týkající se „in house“ zadávání může uplatnit na takzvaná „horizontální interní“ plnění.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-161/13 *Idrodinamica Spurgo Velox a další* (rozsudek pátého senátu ze dne 8. května 2014, GA Kokott)

Spor se týkal toho, zda lhůta pro podání žaloby na neplatnost proti rozhodnutí o zadání zakázky musí začít běžet znova v případě, že veřejný zadavatel přijal po uplynutí lhůty pro podání žaloby další rozhodnutí (povolil změnu ve složení úspěšného sdružení), které může mít vliv na legalitu původního rozhodnutí o zadání zakázky. Dle Soudního dvora musí uvedena lhůta začít běžet znovu, pokud veřejný zadavatel přijal po rozhodnutí o zadání zakázky, avšak před podepsáním smlouvy, nové rozhodnutí, které může mít vliv na legalitu uvedeného rozhodnutí o zadání zakázky. Tato lhůta začíná běžet od oznámení pozdějšího rozhodnutí uchazečům nebo od okamžiku, kdy se tito uchazeči o něm dozvěděli. To ovšem neplatí v případě nesrovnalosti, ke které došlo před přijetím rozhodnutí o zadání zakázky a ve vztahu ke které lze jen uplatnit nárok na náhradu škody.

C-574/12 *Centro Hospitalar de Setúbal a SUCH* (rozsudek pátého senátu ze dne 19. června 2014, GA Mengozzi)

Spor se týkal případu, v jehož rámci byla zadána veřejná zakázka subjektu, kterým je obecně prospěšná nezisková organizace, jejímiž členy jsou v okamžiku zadání této zakázky nejen subjekty patřící do veřejného sektoru, ale i soukromá zařízení sociální solidarity vyvíjející neziskové aktivity. Soudní dvůr rozhodl, že v takovém případě není podmínka týkající se „obdobné kontroly“, aby veřejná zakázka mohla být považována za plnění „*in house*“, splněna, tudíž se směrnice 2004/18 uplatní.

C-213/13 *Impresa Pizzarotti* (rozsudek druhého senátu ze dne 10. července 2014, GA Wahl)

Spor se týkal dvou na sobě tematicky nezávislých otázek. Zaprvé šlo o otázku, zda smlouva obsahující závazek zadavatele k nájmu budoucí stavby představuje zakázku na stavební práce. V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, že smlouva, jejímž hlavním předmětem je realizace stavby odpovídající potřebám vyjádřeným zadavatelem, představuje zakázku na stavební práce. Zadruhé v rámci sporu vznikla otázka, zda může soud poslední instance považovat překážku věci pravomocně rozsouzené ve vztahu ke svému vlastnímu rozhodnutí (neslučitelným s unijním právem) za neúčinnou. Soudní dvůr rozhodl, že pokud vnitrostátní procesní pravidla dávají vnitrostátnímu soudu možnost, aby pozměnil rozhodnutí zakládající překážku věci pravomocně rozsouzené tak, aby byl vzniklý stav slučitelný s vnitrostátním a unijním právem, musí být tato možnost v souladu se zásadami rovnocennosti a efektivity využita.

C-19/13 *Fastweb* (rozsudek pátého senátu ze dne 11. září 2014, GA Bot)

Spor se týká otázky, zda může vnitrostátní soud prohlásit smlouvu o přímo zadané zakázce za neúčinnou, pokud veřejný zadavatel měl za to, že může zadat zakázku přímo a informaci o uzavření smlouvy o zadávání zakázky zveřejnil v Úředním věstníku, jak požaduje tzv. přezkumná směrnice. Dle Soudního dvora vnitrostátní soud takto postupovat nemůže, neboť by jinak tato výjimka z režimu prohlášení smlouvy o zadávání zakázky byla neúčinnou a přezkumná směrnice by byla zbavena účinku. Dále Soudní dvůr neshledal důvody prohlásit danou výjimku za neplatnou.

C-113/13 *Azienda sanitaria locale n. 5 «Spezzino» a další* (rozsudek pátého senátu ze dne 11. prosince 2014, GA Wahl)

Spor se týká otázky, zda unijní právo v oblasti veřejných zakázek brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že místní orgány musí poskytováním služeb zdravotní záchranné dopravy pověřovat přednostně a prostřednictvím přímého zadání bez jakéhokoliv uveřejnění smluvní dobrovolnické subjekty, které za poskytování těchto služeb dostávají pouze náhradu nákladů skutečně vynaložených za tímto účelem a část fixních a dlouhodobých nákladů. Dle názoru Soudního dvora se předmětný systém zadávání odchyľuje od systému stanoveného příslušnou směrnicí, a je tudíž nepřijatelný. Otázkou je, zda byla v souvislosti se zadáváním předmětných zakázek splněna prahová hodnota. Pokud ano, je třeba aplikovat ustanovení primárního práva o svobodě usazování a volném pohybu služeb za předpokladu, že má daná zakázka přeshraniční význam. V takovém případě, jde o *a priori* odůvodnitelné omezení základních svobod, jež sleduje cíl ochrany zdraví obyvatelstva. Pokud jde o náhradu nákladů, je třeba dbát na to, aby pod pláštěm dobrovolnické činnosti nemohl být sledován žádný – ani nepřímý – výdělečný cíl a aby dobrovolníkům byly nahrazovány výlučně náklady skutečně vynaložené na poskytovanou činnost, a to v mezích předem stanovených samotnými spolky.

C-440/13 *Croce Amica One Italia* (rozsudek pátého senátu ze dne 11. prosince 2014, GA Cruz Villalón)

Žalovaný veřejný zadavatel zrušil výběrové řízení na zdravotnické služby poté, co proti nejlépe umístěné společnosti, resp. jejímu řediteli, státní prokuratura zahájila trestní vyšetřování související s předmětem zakázky (nedostatečná, resp. podvodná kvalifikace ředitele dané společnosti). Vystává otázka, zda takový postup autoremedury je v souladu s unijními pravidly zadávání veřejných zakázek, jež umožňují vyloučení uchazeče ze soutěže v případě pravomocných rozhodnutí a nikoliv v situaci, kdy je proti danému uchazeči vedeno trestněprávní vyšetřování. Dle Soudního dvora unijní úprava nebrání tomu, aby veřejný zadavatel přijal

rozhodnutí nezadávat předmětnou veřejnou zakázku a nepřistoupit ke konečnému zadání této zakázky jedinému zbývajícím uchazeči v soutěži, kterému byla zakázka předběžně zadána, a to i v případě, že nejsou splněny podmínky pro uplatnění důvodů pro vyloučení stanovené danou unijní legislativou. Přezkum legality rozhodnutí učiněných zadavatelem se nemusí omezovat pouze na to, zda bylo rozhodnutí zadavatele svévolné.

C-470/13 *Generali-Providencia Biztosító* (rozsudek desátého senátu ze dne 18. prosince 2014, GA Szpunar)

Žalobkyně činná v oblasti pojištnictví byla z účasti na veřejné zakázce vyloučena z důvodu, že ji maďarský orgán pro ochranu hospodářské soutěže uložil pokutu za kartelové jednání. Dle Soudního dvora články 49 SFEU a 56 SFEU nebrání použití vnitrostátní právní úpravy vylučující z účasti v zadávacím řízení hospodářský subjekt, který se dopustil porušení práva hospodářské soutěže konstatovaného pravomocným soudním rozhodnutím, kterým mu byla uložena pokuta.

8. Státní podpory

6 rozsudků (vracení nedovolených státních podpor, osvobození od daně jako státní podpora atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-69/13 *Mediaset* (rozsudek druhého senátu ze dne 13. února 2014, GA Jääskinen)

Spor se týká výpočtu částky, kterou má jednotlivý příjemce podpory vrátit v případě, že rozhodnutí Komise prohlašující podporu za neslučitelnou s vnitřním trhem uvádí jen abstraktní vodítko, jak dotčenou částku určit. Pomocí tohoto vodítka však v případě ostatních dvou příjemců podpory v předmětné věci dochází ke stanovení částky rovnající se nule, což žalobkyně napadá zejména z důvodu, že se cítí být povinností státní podporu vrátit zatížena jen ona. Po vymezení pravomocí Komise (rozhodovací) a národních soudů (provádějící) v oblasti státních podpor Soudní dvůr uvedl, že v případě potíží výpočtu částky poskytnuté státní podpory je vnitrostátní soud povinen se v souladu se zásadou loajální spolupráce obrátit na Komisi. To stejné platí v případě, že národní soud dospěje u některých z příjemců k závěru, že se výše podpory rovná či blíží k nule, přičemž tuto možnost Komise ve vztahu k dotčeným příjemcům již v rámci svého rozhodnutí předjímala.

C-242/13 *Commerz Nederland* (rozsudek druhého senátu ze dne 17. září 2014, GA Wathelet)

Spor se týká otázky, zda záruka na úvěr poskytnuta státním podnikem ve prospěch soukromé společnosti představuje veřejnou podporu, pokud jediný jednatel společnosti převzetí záruky vědomě tajil a nerespektoval stanovy společnosti (nezískal souhlas dozorčí rady). Dle Soudního dvora jsou tyto okolnosti způsobilé vyloučit přičitatelnost veřejné podpory státu pouze tehdy, pokud z nich vyplývá, že se dotčený veřejný orgán na poskytnutí dotčených záruk nepodílel.

C-522/13 *Navantia* (rozsudek sedmého senátu ze dne 9. října 2014, GA Wathelet)

Spor se týká otázky, zda jde o veřejnou podporu v případě osvobození od daně z nemovitostí vztahující se na pozemek ve vlastnictví státu, jenž je poskytnut do užívání podniku s výhradní kapitálovou účastí tohoto státu, přičemž tento podnik nad rámec své vojenské činnosti dodává zboží a poskytuje služby, které mohou být předmětem obchodu mezi členskými státy na trzích otevřených hospodářské soutěži. Dle Soudního dvora může jít o zakázanou veřejnou podporu, přičemž posouzení dílčích aspektů přísluší předkládacímu soudu. Soudní dvůr zejména shledal, že jde o selektivní výhodu, neboť předmětné osvobození nemovitostí ve vlastnictví státu „určených pro obranu státu“ od daně se může uplatnit na všechny činnosti takovýchto státních podniků, aniž je nutné odlišit, zda jsou vojenské, nebo civilní povahy, čímž jsou tyto státní podniky zvýhodněny oproti soukromým podnikům ve srovnatelné situaci, pokud jde o obchod s civilními výrobky a službami.

9. Hospodářská soutěž

4 rozsudky (kartely, kolektivní smlouvy v kontextu hospodářské soutěže);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-557/12 *KONE a další* (rozsudek pátého senátu ze dne 5. června 2014, GA Kokott)

Spor se týká toho, zda může vnitrostátní právo kategoricky vyloučit odpovědnost účastníků kartelu ve vztahu k subjektu, který s ohledem na zvýšené ceny kvůli kartelové dohodě zaplatit svému dodavateli, který se kartelu nezúčastnil, vyšší ceny (tzv. účinek cenového deštníku – *umbrella pricing*). Dle Soudního dvora by byla plná účinnost čl. 101 SFEU ohrožena, pokud by oběť cenového deštníku nemohla získat od účastníků kartelové dohody náhradu vzniklé škody, přestože ona sama s nimi nebyla ve smluvním vztahu, jestliže se prokáže, že kartelová dohoda mohla vzhledem k okolnostem projednávaného případu, a zejména zvláštnostem dotčeného trhu mít za následek použití cenového deštníku třetími osobami jednajícími

samostatně a že o těchto okolnostech a zvláštnostech museli účastníci uvedené kartelové dohody vědět. Je věcí předkládajícího soudu, aby ověřil, zda jsou tyto podmínky splněny.

C-413/13 FNV *Kunsten Informatie en Media* (rozsudek prvního senátu ze dne 4. prosince 2014, GA Wahl)

Spor se týká otázky, zda kolektivní smlouva stanovující minimální odměny pro samostatně výdělečně činné poskytovatele služeb, kteří na základě dohody o provedení práce vykonávají pro zaměstnavatele tutéž práci jako zaměstnanci, spadá do působnosti unijního práva a zejména pod zákaz kartelových dohod. Dle Soudního dvora taková situace nespadá pod zákaz kartelových dohod, pokud daní poskytovatelé služeb představují „nepravé samostatně výdělečně činné osoby“, tedy poskytovatele nacházející se v situaci srovnatelné se situací zaměstnanců. Je věcí předkládajícího soudu, aby toto ověřil.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením částečně v souladu.

10. Daně a finanční trh

53 rozsudků (šestá směrnice o DPH, trh finančních nástrojů, odpovědnost z provozu motorových vozidel, základ daně a odpočty daně, zboží a služby osvobozené od daně, dvojí zdanění, spotřební daň atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-18/13 *MAKS PEN* (rozsudek sedmého senátu ze dne 13. února 2014, GA Kokott)

Šlo o spor ohledně výměru DPH, kdy nárok na odpočet daně nebyl uznán, neboť skuteční poskytovatelé některých služeb nebyli dodavateli uvedenými na fakturách a dokumenty předložené skutečnými dodavateli dostatečně neprokázaly, že vyfakturované služby byly skutečně poskytnuty. Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 2006/112 brání osobě povinné k dani, aby provedla odpočet DPH v případě, že plnění sice bylo poskytnuto, ale ve skutečnosti patrně nikoli tímto dodavatelem, a to jsou-li splněny dvě podmínky: 1) jednalo se o podvodné jednání a 2) osoba povinná k dani věděla/musela vědět, že plnění uplatňované k odůvodnění nároku na odpočet daně bylo součástí tohoto daňového úniku.

C-606/12 a C-607/12 *Dresser Rand* (rozsudek sedmého senátu ze dne 6. března 2014, GA Kokott)

Soudní dvůr rozhodl, že aby odeslání nebo přeprava zboží dle čl. 17 odst. 2 písm. f) směrnice 2006/112 nebyly kvalifikovány jako přemístění do jiného členského státu, musí být toto zboží poté, co byly práce na tomto zboží vykonány na území členského státu ukončení odeslání nebo přepravy uvedeného zboží, nutně odesláno zpět osobě povinné k dani do členského státu, z něhož bylo původně odesláno nebo přepraveno.

C-366/12 *Klinikum Dortmund* (rozsudek třetího senátu ze dne 13. března 2014, GA Sharpston)

Spor se týkal osvobození od daně v případě podávání cytostatik pro ambulantní péči. Soudní dvůr judikoval, že dodání cytostatik předepsané lékaři vykonávajícími výdělečnou činnost nezávisle v rámci nemocnice v rámci ambulantní léčby nemůže být osvobozeno od daně, ledaže by toto dodání bylo materiálně a hospodářsky neoddělitelné od hlavního poskytování lékařské péče.

C-204/13 *Malburg* (rozsudek šestého senátu ze dne 13. března 2014, GA Szpunar)

Soudní dvůr konstatoval, že směrnice 77/388 musí být vykládána v tom smyslu, že společník společnosti vykonávající daňové poradenství, který od této společnosti nabyde část klientely jen za tím účelem, aby ji přímo přenechal bezplatně nové společnosti vykonávající daňové poradenství, aby tato společnost využívala uvedenou klientelu k podnikatelským účelům, aniž se tato klientela stane majetkem nově založené společnosti, není oprávněn provést odpočet daně z přidané hodnoty odvedené na vstupu za nabytí dotyčné klientely.

C-43/13 a C-44/13 *Kronos Titan* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 3. dubna 2014, GA Jääskinen)

Spor se týká toho, že společnosti, která využívá pro průmyslovou výrobu toluen jako palivo, bylo toto palivo zdaněno jakožto pohonná hmota. Soudní dvůr takovýto výklad nesdílel, neboť dle systematiky a účelu dané sekundární legislativy je třeba důrazně rozlišovat mezi palivem na straně jedné a pohonnou hmotou na straně druhé. Za účelem řádného fungování vnitřního trhu je třeba v případě energetických produktů, jež nejsou explicitně v dané směrnici uvedeny, nutno nejprve určit, zda je dotčený produkt využíván jako palivo či pohonná hmota, a poté zadruhé určit, jakou pohonnou hmotu či palivo uvedené ve směrnici dotčený produkt účinně nahrazuje, pokud jde o jeho použití, nebo neexistují-li takové pohonné hmoty nebo paliva, které z uvedených pohonných hmot nebo paliv je mu podle své povahy a účelu nejbližší.

C-359/12 *Timmel* (rozsudek druhého senátu ze dne 15. května 2014, GA Sharpston)

Věc se týkala údajů obsažených v prospektu a jeho zveřejnění tak, jak je upraveno nařízením 809/2004. Na rozdíl od stanoviska GA Sharpston rozhodl Soudní dvůr tak, že dle nařízení je nutno v dodatku k prospektu zveřejnit údaje, jejichž uvedení je požadováno podle čl. 22 odst. 1 a které ještě nebyly známy v okamžiku zveřejnění základního prospektu, avšak v okamžiku zveřejnění dodatku k tomuto prospektu již známy byly, pokud jsou tyto údaje významnou novou skutečností, podstatnou chybou či nepřesností, jež mohou ovlivnit hodnocení cenných papírů. Naopak ve shodě s GA došel Soudní dvůr k závěru, že pokud je (základní) prospekt zveřejněn v elektronické podobě, nelze přístup k němu podmínit registrací závislou na akceptaci prohlášení o vyloučení odpovědnosti nebo zpoplatněním.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-461/12 *Granton Advertising BV* (rozsudek pátého senátu ze dne 12. června 2014, GA Kokott)

Společnost Granton Advertising („GA“) prodávala spotřebitelům karty, díky nimž mohli získat slevy na různé zboží/služby od podniků, které uzavřeli dohodu s GA. Spor se týkal otázky, zda prodej takových karet představuje operaci týkající se „jiných cenných papírů“ ve smyslu bodu 5 čl. 13 část B písm. d) šesté směrnice o DPH či „dalších převoditelných cenných papírů“ ve smyslu bodu 3 téhož ustanovení, coby plnění, jež členské státy musí osvobodit od DPH, tj. zda má být operace spočívající v prodeji karet spotřebitelům osvobozena od DPH či nikoli. Dle Soudního dvora toto posouzení závisí na právních a hospodářských znacích dotčených karet. Karty totiž nelze považovat za „platbu“ ve smyslu šesté směrnice, protože jde ve skutečnosti o slevu z ceny. Zároveň slevy z ceny poskytnuté partnerskými podniky nejsou zahrnuty do základu daně v případě operací, které se případně uskuteční mezi těmito podniky a majiteli Grantoncard. Při odpovědi na předběžné otázky pak Soudní dvůr vycházel ze znění dotčených ustanovení šesté směrnice, z kontextu, v němž jsou takové pojmy použity, a cíle osvobození od daně, které tato právní úprava stanoví. Dospěl tak závěru, že karty nespadají pod pojem „jiné cenné papíry“, protože např. spotřebitel nenabývá vlastnický podíl ve společnosti vydávající karty, a nespadají ani pod pojem „další převoditelné cenné papíry“, kterým je například šek. Nejde tedy o plnění, která musí být osvobozena od DPH.

C-165/13 *Gross* (rozsudek druhého senátu ze dne 3. července 2014, GA Wathelet)

Sporná byla otázka, zda směrnice 92/12 umožňuje určit jakožto plátce spotřební daně osobu, která má na daňovém území členského státu v držení pro obchodní účely výrobky podléhající spotřební dani, které byly propuštěny pro domácí spotřebu v jiném členském státě, byť tato osoba nebyla první držitelkou těchto výrobků v členském státě jejich určení. Soudní dvůr zdůraznil skutkové okolnosti případu (dotčená osoba si opakovaně opatřila výrobky od třetích osob poté, co byly protiprávně dovezeny na německé daňové území, s cílem jejich dalšího prodeje a dosažení zisku) a rozhodl, že směrnice 92/12 umožňuje určit takovou osobu plátcem spotřební daně.

C-524/13 *Braun* (rozsudek druhého senátu ze dne 3. července 2014, GA Jääskinen)

Případ se týkal otázky, zda směrnice 69/335 brání vnitrostátní právní úpravě, podle které musí být do rozpočtu odveden podíl na poplatcích vybíraných notářem, který je v postavení úředníka veřejné správy, za vyhotovení notářského zápisu o přeměně kapitálové společnosti na kapitálovou společnost jiného typu, která nevede ke zvýšení kapitálu v nástupnické společnosti ani ve společnosti měnící právní formu. Soudní dvůr uvedl, že směrnice tuto úpravu neumožňuje.

C-183/13 *Banco Mais* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 10. července 2014, GA Szpunar)

Spor se týkal otázky, zda členský stát může uložit bance, která provozuje mimo jiné leasingovou činnost, povinnost zahrnout do čitatele a do jmenovatele zlomku sloužícího ke stanovení jednotného odpočitatelného podílu DPH pro veškeré zboží a služby používané pro smíšené účely pouze tu část leasingových splátek placených zákazníky na základě leasingových smluv, která odpovídá úrokům (metoda použitá finančním úřadem), nebo zda mají být naopak zohledněny pouze úroky, protože pouze tyto představují skutečnou odměnu či zisk, jež plynou z činnosti banky na základě leasingové smlouvy (metoda užitá bankou). Soudní dvůr rozhodl, že členský stát takto postupovat může, pokud je využívání tohoto zboží a těchto služeb spojeno především s financováním a správou uvedených smluv. Připomněl totiž, že členský stát může stanovit režim odpočtu daně, který bude brát v úvahu konkrétní použití veškerého dotyčného zboží a služeb, nebo jejich části.

C-272/13 *Equoland* (rozsudek šestého senátu ze dne 17. července 2014, GA Jääskinen)

Věc se týkala zaplacení DPH při dovozu zboží, které nebylo fyzicky umístěno ve skladu s daňovým dozorem, i když tato společnost již svou daňovou povinnost

splnila jejím přenesením. Soudní dvůr konstatoval, že šestá směrnice o DPH nebrání vnitrostátní právní úpravě, která podřizuje přiznání osvobození od platby DPH při dovozu stanovené touto právní úpravou podmínce, že dovážené zboží, které je určeno do skladu s daňovým dozorem pro účely DPH, je v tomto skladu fyzicky umístěno. Zaplacení DPH při dovozu však nelze požadovat, když tato daň byla již zaplacená v rámci přenesení daňové povinnosti tím, že osoba povinná k dani vystavila fakturu sama sobě a zanesla toto do výkazu svých prodejů a nákupů.

C-438/13 BCR Leasing IFN (rozsudek sedmého senátu ze dne 17. července 2014, GA Szpunar)

Věc se týkala zaplacení DPH ze zboží, které bylo pronajato v rámci leasingové smlouvy, avšak po jeho nenavrácení leasingové společnosti bylo považováno za chybějící. Soudní dvůr rozhodl, že navzdory nemožnosti leasingové společnosti dosáhnout toho, aby jí nájemce vrátil zboží, které je předmětem leasingové smlouvy, po ukončení této smlouvy pro nesplnění povinnosti ze strany nájemce, a to navzdory krokům učiněným touto společností za účelem navrácení tohoto zboží a navzdory neexistenci jakéhokoli protiplnění v důsledku tohoto ukončení, jde o dodání zboží za úplatu ve smyslu čl. 16 a 18 šesté směrnice o DPH.

C-589/12 GMAC UK (rozsudek druhého senátu ze dne 3. září 2014, GA Kokott)

GMAC UK, registrovaná k DPH, prodávala auta na splátky (na základě smluv o nájmu a koupi automobilů). V případě, že zákazník nebyl nadále schopen splátky hradit, GMAC UK automobil prodala v rámci dražby a z dosaženého výtěžku se alespoň částečně uspokojila. Vystala otázka, zda a na jakém základě má odpůrkyně nárok na snížení částky zdanitelného plnění v případech, kdy se jí výše uvedeným způsobem nepodařilo získat zpět celou dlužnou částku (tzn. v případě nedobytných pohledávek). Soudní dvůr tak musel odpovědět na otázky, zda dle čl. 11 část C odst. 1 prvního pododstavce šesté směrnice o DPH může členský stát zakázat osobě povinné k dani, aby se ohledně určitého plnění dovolávala přímého účinku tohoto ustanovení z důvodu, že se tato osoba povinná k dani může v případě jiného plnění týkajícího se téhož zboží dovolávat ustanovení vnitrostátního práva a že by kumulativní použití obou těchto ustanovení vedlo k celkovému daňovému výsledku, jehož by vnitrostátní právo ani šestá směrnice, pokud by se na tato plnění použily odděleně, nedocílily ani o něj neusilovaly. Dle Soudního dvora nemůže členský stát osobě povinné k dani takový postup zakázat. Dané ustanovení má přímý účinek, neb jde o základní zásadu šesté směrnice, podle níž je základ daně tvořen skutečně přijatým protiplněním, v důsledku čehož nelze vybrat částku DPH převyšující daň, která byla osobě povinné k dani zaplacená. Přestože v době prodeje vozidla v dražbě

nebyl podle vnitrostátního práva posuzován tento prodej jako dodání zboží nebo poskytování služeb, nemůže tato skutečnost vést ke zbavení práva na snížení zdanitelné částky v případě částečného nebo úplného nesplacení ceny. Soudní dvůr navíc připomněl, že volba podnikatele mezi osvobozenými a zdaněnými plněními se může opírat o celou řadu okolností, zejména o úvahy daňového charakteru spojené s objektivním systémem DPH. Pokud má totiž osoba povinná k dani možnost volby mezi různými plněními, má právo na volbu struktury své činnosti tak, aby mohla omezit svůj daňový dluh.

C-162/13 *Vnuk* (rozsudek třetího senátu ze dne 4. září 2014, GA Mengozzi)

Spor se týkal otázky, zda se unijní sekundární legislativa k pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel vztahuje i na situaci, kdy traktor na dvoře statku při couvání narazí do žebříku. Soudní dvůr rozhodl, že sekundární legislativa se vztahuje na každé použití vozidla, které odpovídá jeho obvyklé funkci, což traktor v dotčené věci naplňuje.

C-92/13 *Gemeente 's-Hertogenbosch* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 10. září 2014, GA Sharpston)

V rámci sporu mezi obcí a ministerstvem financí ohledně nároku na odpočet DPH odvedené obcí na vstupu z nákladů na výstavbu nové obecní budovy vznikla otázka šesté směrnice o DPH. Obec na svém pozemku stavěla budovu, kterou z 94 % měla využít pro vlastní potřeby jako orgán veřejné správy; z 5 % pro činnosti vykonávané jako osobou povinnou k dani, pro plnění zakládající nárok na odpočet DPH, a z 1 % pro plnění, která nezakládají nárok na odpočet DPH. Po podání daňového přiznání však obec požádala o vrácení celé částky DPH zaplacené na vstupu s tím, že postavená budova představovala majetek vyrobený ve vlastním podniku ve smyslu čl. 5 odst. 7 písm. a) šesté směrnice. Finanční úřad následně zvýšil vratku DPH, což obec u soudu napadla. Soudní dvůr úvodem připomněl, že podle čl. 4 odst. 5 šesté směrnice o DPH se obce v zásadě nepovažují za osoby povinné k DPH v souvislosti s činnostmi nebo plněními, při nichž vystupují jako orgány veřejné správy a že čl. 5 odst. 7 písm. a) a čl. 6 odst. 2 písm. a) uvedené směrnice se vztahují na plnění, která jsou nebo mohou být považována za dodání nebo poskytnutí služeb za protiplnění na základě volby členského státu. Pokud tedy obec začne poprvé využívat budovu v rozsahu výše uvedeném a členský stát využil možnosti dané čl. 5 odst. 7 písm. a) šesté směrnice, pak celá DPH zaplacená obcí na vstupu za nabytí nemovitosti pro účely využití provedeného na výstupu, musí zakládat nárok na odpočet této daně. Využití samo o sobě podléhá DPH a dlužná částka DPH se musí vypočítat na základě celkové hodnoty každého z prvků, tedy pozemku a budovy, přičemž před

tím nesměla být DPH z uvedených prvků vybrána. Soudní dvůr uzavřel, že čl. 5 odst. 7 písm. a) šesté směrnice musí být vykládán tak, že se vztahuje na situaci, kdy obec začne poprvé využívat budovu, kterou si nechala postavit na vlastním pozemku a kterou bude využívat ve výše uvedeném rozsahu. Pozdější využívání budovy pro činnosti obce však může založit nárok na odpočet daně zaplacené z titulu využívání upraveného tímto ustanovením jen v poměru odpovídajícím jejímu využívání pro potřeby zdanitelných plnění na základě čl. 17 odst. 5 šesté směrnice.

C-152/13 *Holger Forstmann Transporte* (rozsudek druhého senátu ze dne 10. září 2014, GA Szpunar)

Spor se týkal placení daně z energií v souvislosti s motorovou naftou zakoupenou v Nizozemsku nacházející se v nádržích nákladního vozidla, která má být použita v Německu jako pohonná hmota pro toto vozidlo. Šlo o to, zda nádrže pevně a trvale připojené k užitkovým motorovým vozidlům a určené k přímému spotřebování pohonných hmot těmito vozidly v případě, že byly zabudovány jinou osobou než výrobcem, spadají pod pojem běžná nádrž ve smyslu směrnice 2003/96, tedy zda je za ně třeba odvádět daň. Soudní dvůr konstatoval, že i tyto doplňkové nádrže je třeba pokládat za běžné nádrže, když umožňují přímé používání v nich obsažených pohonných hmot, ať už slouží pro pohon vozidla či k provozu chladících či jiných systémů vozidla.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-219/13 *K* (rozsudek třetího senátu ze dne 11. září 2014, GA Mengozzi)

Ve sporu mezi společností K Oy a ústřední daňovou komisí o tom, že nelze sníženou sazbu DPH použitelnou na dodávky knih vydávaných v papírové formě uplatnit i na dodávky knih vydávaných na jiných fyzických nosičích nežli papíru vznikla otázka výkladu čl. 98 odst. 2 prvního pododstavce a přílohy III bodu 6 směrnice 2006/112. Bylo nutno zjistit, zda je rozhodující, zda je kniha určena ke čtení, nebo k poslechu, zda ke knize, která není na papíru, existuje tištěná na papíře obdobného obsahu, resp. zda je možné využít technických vlastností poskytovaných jiným fyzickým nosičem než papírem. Soudní dvůr dospěl k závěru, že dané ustanovení nebrání tomu, aby vnitrostátní právo uplatňovalo na knihy vydávané v papírové formě sníženou sazbu DPH a na knihy vydávané na jiných fyzických nosičích (jako jsou CD, CD-ROMy nebo USB klíče) uplatňovalo základní sazbu. Podmínkou však je dodržení zásady daňové neutrality, která je vlastní společnému systému DPH, což přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu.

C-489/13 Verest a Gerards (rozsudek sedmého senátu ze dne 11. září 2014, GA Jääskinen)

Ve sporu ohledně daňového zacházení v Belgii s nemovitostí zakoupenou osobami s bydlištěm v Belgii, která se však nachází ve Francii, vznikla otázka, zda články 63 a 65 SFEU brání tomu, aby členský stát zdaňoval nepronajaté nemovitosti v jiném členském státě na jiném základě než na jejich místním katastrálním příjmu, zejména pokud je jako v projednávaném případě známo, že místní katastrální příjem se stanovuje podobným způsobem jako belgický katastrální příjem z belgických nemovitostí. Podle smlouvy o zamezení dvojímu zdanění mezi Belgií a Francií podléhají příjmy z nemovitého majetku související s tímto majetkem zdanění pouze ve Francii. Tzv. „výhrada progresivity“ ve smlouvě však umožňuje belgickým orgánům zohlednit tyto příjmy při stanovení daňové sazby, která se použije pouze pro příjmy zdanitelné v Belgii. Cílem „výhrady progresivity“ dle Soudního dvora je vyhnout se tomu, aby v členském státě bydliště byly zdanitelné příjmy daňového poplatníka, vlastníka nemovitosti, která se nachází v jiném členském státě, zatíženy nižší sazbou daně, než platí pro příjmy daňových poplatníků, kteří jsou vlastníky srovnatelných nemovitostí v členském státě bydliště. S ohledem na tento cíl je tedy situace daňových poplatníků, kteří nabyli nemovitost v členském státě bydliště, srovnatelná se situací daňových poplatníků, kteří takovouto nemovitost nabyli v jiném členském státě. Soudní dvůr uzavřel, že čl. 63 SFEU brání takové právní úpravě členského státu, pokud může při uplatnění výhrady progresivity uvedené ve smlouvě o zamezení dvojímu zdanění vést k vyšší sazbě daně z příjmů jen proto, že metoda určení příjmů z nemovitostí vede k tomu, že tyto příjmy pocházející z nepronajatých nemovitostí nacházejících se v jiném členském státě jsou oceněny vyšší částkou než příjmy z takovýchto nemovitostí nacházejících se v prvním členském státě. Přísluší předkládajícímu soudu, aby ověřil, zda právní úprava dotčená ve věci v původním řízení má takovýto účinek.

C-7/13 Skandia America (USA) (rozsudek druhého senátu ze dne 17. září 2014, GA Wathelet)

Společností Skandia America Corp. („SAC“) usazená v USA distribuovala službu IT jednotlivým společnostem ve skupině Skandia, a to jak členům, tak nečlenům seskupení pro účely DPH. Švédská daňová správa rozhodla, že služby podléhají DPH. Vznikla tak otázka, zda dodávky služeb poskytnutých hlavní provozovnou usazenou ve třetí zemi její pobočce usazené v některém z členských států představují v případě, že je tato pobočka členem seskupení pro účely DPH, zdanitelná plnění, kterou Soudní dvůr zodpověděl kladně. Pro účely DPH je totiž nutno na služby dodávané takovou společností, jako je SAC, takové její pobočce, která je členem

seskupení pro účely DPH, jako je Skandia Sverige, nahlížet jako na služby dodávané seskupení pro účely DPH. Druhá otázka se týkala toho, v takové situaci, kdy hlavní provozovna společnosti usazené ve třetí zemi dodává za úplaty služby pobočce téže společnosti, usazené v některém z členských států, v němž je tato pobočka členem seskupení pro účely DPH v tomto členském státě, vzniká tomuto seskupení pro účely DPH coby příjemci uvedených služeb povinnost odvést splatnou DPH. Soudní dvůr rozhodl, že ano, protože společnost poskytující tyto služby je usazena ve třetí zemi a je osobou povinnou k dani odlišnou od seskupení pro účely DPH, tudíž v souladu s čl. 196 šesté směrnice o DPH vzniká povinnost odvést DPH tomuto seskupení coby příjemci služeb ve smyslu článku 56 směrnice.

C-426/12 X (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 2. října 2014, GA Sharpston)

Spor se týkal otázky, zda použití uhlí jako paliva při výrobě cukru a následně použití oxidu uhličitého, který vznikne spalováním uhlí, v tomto výrobním postupu nebo při výrobě chemických hnojiv, představuje dvojité použití energetického produktu ve smyslu směrnice 2003/96, tudíž za něj lze žádat vrácení daně z paliva. Dle Soudního dvora použití energetického produktu nespadá do působnosti směrnice pouze tehdy, jestliže je uvedený produkt sám používán k jiným účelům než jako palivo nebo pohonná hmota. O dvojitě použití energetického produktu, k jehož spalování dochází v rámci výrobního postupu, se tak jedná tehdy, pokud tak jako za okolností věci v původním řízení se tento postup neobejde bez použití látky, u níž je nesporné, že může vzniknout pouze spalováním uvedeného energetického produktu. *A contrario* tedy pokud není plyn vzniklý spalováním nutný při výrobním postupu, ale jedná se o pouhé zhodnocení zbytků vzniklých v rámci tohoto postupu, nejedná se o dvojitě použití samotného energetického produktu. Pouhá skutečnost, že takto vzniklý plyn představuje surovinu v jiném výrobním postupu, např. výrobě zemědělského hnojiva, nemůže postačovat k tomu, aby bylo možno mít za to, že se jedná o dvojitě použití spalovaného energetického produktu. Soudní dvůr dále potvrdil, že členský stát je za účelem výběru daně z energetických produktů mimo rámec působnosti směrnice 2003/96 oprávněn do svého vnitrostátního práva zavést pojem „dvojitě použití“ s užším významem, než jaký tento pojem má ve smyslu čl. 2 odst. 4 písm. b) druhé odrážky této směrnice.

C-446/13 Fonderie 2A (rozsudek druhého senátu ze dne 2. října 2014, GA Kokott)

Bylo sporné, zda za situace, kdy prodávající dodává zboží příjemci do jiného členského státu, avšak na tomto zboží jsou před konečným dodáním provedeny drobné úpravy jinou společností na území členského státu příjemce (na účet prodávajícího), jde o dodání zboží mezi členskými státy, nebo o dodání zboží v rámci

téhož členského státu ve smyslu šesté směrnice o DPH. Soudní dvůr rozhodl, že v takovém případě se místo dodání zboží nachází v jiném členském státě než sídlo prodávajícího (takže prodávající má nárok na vrácení DPH, kterou uhradil společnosti, jež provedla drobné úpravy produktu).

C-299/13 *Gielen* (rozsudek pátého senátu ze dne 9. října 2014, GA Kokott)

Spor se týká otázky, zda je se směrnicí o nepřímých daních z kapitálových vkladů slučitelná belgická úprava, která zavádí daň z přeměny cenných papírů na doručitele na zaknihované cenné papíry či cenné papíry na jméno. Soudní dvůr shledal danou úpravu za neslučitelnou s předmětnou směrnicí, a to zejména z důvodu, že je třeba belgickou úpravu, jejíž předmětem je zrušení cenných papírů na doručitele, ipso facto zavádí daň na vydání akcií, jež je směrnicí 2008/7 zakázána.

C-492/13 *Traum* (rozsudek pátého senátu ze dne 9. října 2014, GA Wahl)

Spor se týká bulharských předpisů, dle kterých se nárok na osvobození od DPH zamítá, pokud pořizovatel nebyl v jiném členském státě identifikovanou osobou k DPH a dodavatel neprokázal ani pravost podpisu na dokumentech předložených na podporu svého prohlášení o dodání, které mělo být osvobozené od daně, ani zplnomocnění osoby, která tyto dokumenty podepsala jménem pořizovatele. Ačkoliv si členské státy mohou stanovit podmínky pro prokázání dodání zboží uvnitř EU osvobozeného od DPH, je v rozporu se zásadami právní jistoty a proporcionality, aby daňové orgány, jež nijak nezpochybily pravost dokumentům jim prvotně předloženým, požadovaly ve fázi dodatečné daňové kontroly splnění dodatečných podmínek, jež nejsou ani stanovené zákonem.

C-605/12 *Welmory* (rozsudek třetího senátu ze dne 16. října 2014, GA Kokott)

Žalobkyně (společnost se sídlem v Polsku) a společnost Welmory Limited (se sídlem na Kypru) uzavřely smlouvu o spolupráci v tom smyslu, že Welmory Limited provozuje v Polsku internetovou obchodní platformu, zatímco žalobkyně prostřednictvím této platformy uskutečňuje prodej výrobků. Předmětem sporu před vnitrostátním soudním orgánem je otázka, zda služby poskytnuté Welmory Limited ze strany žalobkyně podléhají zdanění v Polsku. Vznikla tedy otázka, za jakých podmínek je třeba mít za to, že první osoba povinná k dani se sídlem ekonomické činnosti ve členském státě, která je příjemcem služeb poskytovaných druhou osobou povinnou k dani se sídlem v jiném členském státě, má v uvedeném jiném členském státě „stálou provozovnu“ ve smyslu článku 44 šesté směrnice o DPH pro účely určení místa zdanění uvedených služeb. Dle Soudního dvora první osoba povinná k dani se sídlem ekonomické činnosti ve členském státě, která je příjemcem služeb

poskytovaných druhou osobou povinnou k dani se sídlem v jiném členském státě, má v uvedeném jiném členském státě „stálou provozovnu“ ve smyslu článku 44 směrnice pro účely určení místa zdanění uvedených služeb, pokud se provozovna vyznačuje dostatečnou úrovní stálosti a strukturou způsobilou jí z hlediska lidských a technických zdrojů umožnit, aby přijímala a využívala služby pro účely své ekonomické činnosti, což přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu.

C-140/13 *Altmann a další* (rozsudek druhého senátu ze dne 12. listopadu 2014, GA Jääskinen)

V řízení o odepření přístupu k informacím o společnosti v likvidaci, která se systematicky zabývala podvody s investicemi, odepřel orgán dohledu nad finančním trhem poskytnout některé údaje, např. interní telefonní čísla a čísla faxů z důvodu ochrany osobních údajů zaměstnanců, protože jejich poskytnutí by mělo negativní důsledky na jeho činnost kontroly a dohledu. V této souvislosti bylo třeba vyložit čl. 54 směrnice 2004/39 o trzích finančních nástrojů v důsledku konfliktu mezi věcně-právní ochranou tajemství (ovlivněnou unijním právem) a procesní povinností poskytnout informace dle německého práva. Dle předkládacího soudu v případě podvodného podniku neexistuje zájem na utajení informací a povinnost mlčenlivosti podle vnitrostátního hmotného práva se v daném případě neuplatní. Soudní dvůr konstatoval, že vnitrostátní orgán dohledu v rámci správního řízení o přístupu k informacím týkajícím se investičního podniku, který je nyní v soudem nařízené likvidaci, může namítat povinnost zachovat služební tajemství. A to navzdory tomu, že hlavní obchodní model tohoto podniku spočíval v podvodu velkého rozsahu s cílem úmyslného poškození investorů a několik osob odpovědných za uvedený podnik bylo pravomocně odsouzeno k trestům odnětí svobody.

C-590/13 *Idexx Laboratories Italia* (rozsudek osmého senátu ze dne 11. prosince 2014, GA Cruz Villalón)

Idexx nakoupila zboží od francouzské a nizozemské společnosti, avšak nesplnila formalitu vyžadované vnitrostátním právem, když nezanesla některé faktury od těchto společností do registru DPH, resp. je zanesla neúplně. Vzhledem k tomu, že nárok na odpočet DPH je základním principem systému DPH, nelze jej dle Soudního dvora společnosti Idexx odepřít z důvodu, že nesplnila povinnosti vyplývajících z formalit stanovených vnitrostátní právní úpravou přijatou podle čl. 18 odst. 1 písm. d) a článku 22 šesté směrnice o DPH. Tento nárok na odpočet vzniká v souladu s odstavcem 1 uvedeného článku okamžikem vzniku daňové povinnosti. Článek 18 odst. 1 písm. d) a článek 22 směrnice musí být vykládány tak, že obsahují formální

náležitosti nároku na odpočet, jejichž nedodržení za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené ve věci v původním řízení, nemůže vést ke ztrátě tohoto nároku.

C-131/13, C-163/13 a C-164/13 *Schoenimport «Italmoda» Mariano Previti (rozsudek prvního senátu ze dne 18. prosince 2014, GA Szpunar)*

Dodávky zboží do jiného členského státu, na které byly uplatněny nulové sazby DPH, resp. odpočet daně účtované na vstupu, resp. požadavek na vrácení DPH, byly uskutečněny společnostmi, které se velmi pravděpodobně vědomě či úmyslně podílely na podvodu či daňovém úniku. Vznikla otázka, zda zásada judikovaná Soudním dvorem, podle které se osoba povinná k dani, která se podílela na podvodu či daňovém úniku, nemůže dovolávat osvobození dodání od daně a práva na odpočet či vrácení daně, má přímý účinek, anebo je pro její uplatnění nutné, aby byla stanovena ve vnitrostátních právních předpisech. Dle Soudního dvora musí vnitrostátní správní orgány a soudy osobě povinné k dani odmítnout v rámci dodání zboží uvnitř EU přiznat nároky na odpočet, osvobození nebo vrácení daně z přidané hodnoty, a to i v případě neexistence vnitrostátních právních předpisů, které by takové odmítnutí stanovily, pokud je na základě objektivních okolností prokázáno, že tato osoba povinná k dani věděla nebo měla vědět, že se plněním uplatňovaným ke vzniku daného nároku podílela na podvodu na DPH spáchaného v rámci dodavatelského řetězce.

11. Svoboda poskytování služeb a usazování

21 rozsudků (směrnice o službách na vnitřním trhu, vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, provozování hazardních her atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-367/12 *Sokoll-Seebacher (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 13. února 2014, GA Mengozzi)*

Jde o dva spory týkající se neudělení koncese na provoz lékárny v Rakousku a to primárně z důvodu, že by tím klesl zásobovací potenciál již provozované veřejné lékárny v dané zeměpisné oblasti pod stanovený limit 5500 osob. Dále jsou předmětem sporu další kritéria, která v souvislosti s udělováním koncesí na provoz lékárny stanovily nejvyšší rakouské soudy, jako je např. časová priorita podání žádosti, blokační účinek probíhajícího řízení pro pozdější zájemce. Soudní dvůr rozhodl, že sporná kritéria jsou sice dostatečně objektivní, ale pokud neumožňují odchylku od pevně stanoveného počtu osob, které je třeba zásobovat, tedy pokud

není možné zohlednit místní zvláštnosti (např. menší hustotu osídlení na venkově), tak tato kritéria nejsou v souladu s čl. 49 SFEU.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-351/12 OSA (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 27. února 2014, GA Sharpston)

Šlo o spor, v němž český kolektivní správce OSA vymáhal od společnosti Léčebné lázně Mariánské Lázně autorské poplatky za užití děl vysílaných prostřednictvím televizních a rozhlasových přijímačů umístěných v pokojích pacientů tohoto lázeňského zařízení. Dotčené lázně tvrdí, že se na něj jakožto na zdravotnické zařízení vztahuje zákonná výjimka z povinnosti dané poplatky platit, a dále, že OSA není oprávněna k vybírání poplatků, neboť zákonný monopol svěřený tomuto kolektivnímu správci v oblasti hudebních děl autorským zákonem odporuje pravidlům hospodářské soutěže a svobodě volného pohybu služeb. Soudní dvůr rozhodl, že unijní sekundární legislativa v oblasti autorského práva nepřipouští výjimku z práv autorů pro lázeňské pokoje. Je na vnitrostátním soudu, aby v této souvislosti vyložil národní úpravu eurokonformně. Soudní dvůr dále rozhodl, že svoboda volného pohybu služeb nebrání za současného stavu unijního práva zákonnému monopolu kolektivní správy autorských práv. Soudní dvůr nicméně konstatoval, že zákaz zneužívání dominantního postavení nedovoluje monopolnímu kolektivnímu správci požadovat podstatně vyšší ceny, než které jsou uplatňovány v jiných členských státech, či požadovat přemrštěné ceny bez přiměřeného poměru k hospodářské hodnotě poskytnutého plnění.

ČR se k věci písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními v souladu.

C-80/12 *Felixstowe Dock and Railway Company a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 1. dubna 2014, GA Jääskinen)

Soudní dvůr rozhodl, že unijní právo brání vnitrostátní úpravě, která podřizuje možnost převést prostřednictvím daňové úlevy ztráty generované společností, jež je daňovým rezidentem v některém z členských států a je členem konsorcia, na jinou společnost, jež je daňovým rezidentem v daném členském státě a je členem skupiny, podmínce, aby propojující společnost, která je zároveň členem této skupiny i tohoto konsorcia, byla rezidentem v uvedeném členském státě nebo aby v něm vykonávala podnikatelskou činnost prostřednictvím stálé provozovny. Dle Soudního dvora podmínka, aby propojující společnost byla rezidentem, představuje rozdílné zacházení, a nelze ji odůvodnit ani naléhavým důvodem obecného zájmu

spočívajícím v zachování zdaňovací pravomoci mezi členskými státy, ani v boji proti vyhýbání se daňovým povinnostem.

C-475/12 *UPC DTH* (rozsudek druhého senátu ze dne 30. dubna 2014, GA Kokott)

Věc se týká výkladu čl. 2 písm. c) a f) a čl. 3 směrnice 2002/21 a čl. 56 SFEU. Soudní dvůr konstatoval, že čl. 2 písm. c) směrnice musí být vykládán tak, že služba, která spočívá v úplatném poskytování podmíněného přístupu k programovému balíčku sestávajícímu z rozhlasových a televizních programů, který je přenášen přes satelit, spadá pod pojem „služba elektronických komunikací“ ve smyslu tohoto ustanovení. Subjekt, který poskytuje tuto službu, je třeba považovat za poskytovatele služeb elektronických komunikací ve smyslu směrnice 2002/21. Tato služba poskytovaná v členském státě poskytovatelem usazeným v jiném členském státě představuje poskytování služeb v smyslu článku 56 SFEU. Vedení správního řízení týkajícího se tržního dohledu nad takovými službami elektronických komunikací přísluší orgánům členského státu, ve kterém mají bydliště příjemci uvedených služeb. Čl. 56 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členské státy uložily podnikům, které na jejich území poskytují takovéto služby elektronických komunikací, povinnost zaregistrovat tyto služby, pokud jednájí v souladu s požadavky stanovenými v článku 3 směrnice 2002/20. Čl. 56 SFEU naopak brání tomu, aby podniky, které chtějí poskytovat takovéto služby elektronických komunikací v jiném členském státě, než na jehož území jsou usazeny, byly povinny vytvořit v něm pobočku nebo právní subjekt odlišný od subjektu, který se nachází v členském státě vysílání.

ČR se k věci písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními částečně v souladu.

C-365/13 *Ordre des architectes* (rozsudek devátého senátu ze dne 30. dubna 2014, GA Szpunar)

Spor se týkal otázky, zda je členský stát oprávněn podmínit zápis do Komory architektů vykonáním odborné praxe, která je požadována pro nositele diplomů v daném členském státě. Dle Soudního dvora systém automatického uznávání diplomů upravený směrnicí 2005/36 neumožňuje členskému státu podmínit výkon povolání architekta povinností získat nebo prokázat získání doplňujících odborných kvalifikací.

C-53/13 a C-80/13 *Strojírny Prostějov a ACO Industries Tábor* (rozsudek prvního senátu ze dne 19. června 2014, GA Wathelet)

Případ se týkal slučitelnosti rozdílného způsobu výběru daně z příjmu fyzických osob v případě pronájmu pracovníků. Podle českého práva totiž při poskytnutí pracovníků tuzemskou agenturou práce hradí zálohy na daň z příjmu za tyto pracovníky tato agentura práce, ale při poskytnutí pracovníků zahraniční agenturou práce hradí tyto zálohy faktický zaměstnavatel, tedy společnost sídlící v České republice. Soudní dvůr rozhodl, že tato úprava odporuje svobodě volného pohybu služeb, přičemž odmítl, že by bylo možné ji odůvodnit zájmem na účinném výběru daně nebo zájmem na boji proti podvodům a daňovým únikům.

ČR se k věci písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s těmito vyjádřeními v souladu.

C-83/13 *Fonnship a Svenska Transportarbetareförbundet* (rozsudek velkého senátu ze dne 8. července 2014, GA Mengozzi)

Spor se týká toho, zda se může společnost, která je usazena ve státě, jenž je smluvní stranou Dohody o EHP, a je vlastníkem plavidla plujícího pod vlajkou třetí země, prostřednictvím kterého jsou poskytovány služby námořní dopravy z jiného státu, jenž je smluvní stranou Dohody o EHP, nebo do něj, dovolávat volného pohybu služeb. Otázka vyvstala na základě protestních akcí odborů protestujících ve prospěch zaměstnanců (příslušníků třetích států) zaměstnaných na daném plavidle (kteří pobírají nižší mzdu, než je normální mzda v daném státě). Podle Soudního dvora je pro výkon volného pohybu na základě sektorové sekundární úpravy rozhodující, aby daná společnost byla usazena ve státě, jenž je smluvní stranou Dohody o EHP, aby byla skutečným vlastníkem plavidla a aby příjemce dopravní služby byl usazen v jiném státě, jenž je smluvní stranou Dohody o EHP.

C-58/13 a C-59/13 *Torresi* (rozsudek velkého senátu ze dne 17. července 2014, GA Wahl)

Případ se týkal žádosti italských občanů o zapsání do italské advokátní komory (zápis do seznamu usazených advokátů), přičemž tito žadatelé získali odbornou kvalifikaci advokáta ve Španělsku. Předkládající soud je názoru, že tímto jednáním žadatelé zneužívají unijní právo, jelikož se tak chtějí vyhnout náročné státní zkoušce v Itálii. Soudní dvůr však došel k opačnému závěru, když konstatoval, že zneužívající jednání nemůže představovat to, že se státní příslušník členského státu odebere do jiného členského státu za účelem získat zde po úspěšném absolvování vysokoškolského studia odbornou kvalifikaci advokáta a vrátí se do členského státu, jehož je státním příslušníkem, aby tam vykonával povolání advokáta pod profesním

označením udělovaným v členském státě, ve kterém byla tato odborná kvalifikace získána.

C-474/12 *Schiebel Aircraft* (rozsudek pátého senátu ze dne 4. září 2014, GA Wathelet)

Spor se týká toho, zda mohou členské státy vyloučit z vedení zbrojního podniku státní příslušníky jiných členských států. Soudní dvůr rozhodl, že taková vnitrostátní úprava omezuje svobody usazování a volného pohybu pracovníků. Dále konstatoval, že ačkoliv může být toto omezení odůvodněno (z důvodu zajištění spolehlivosti osob vedoucí zbrojní podnik a bezpečnosti dodávek obranného materiálu nebo z důvodu zabránění úniku strategických informací), existují přiměřenější opatření (v podobě pravidelných kontrol, uložení správněprávních povinností zachovávat mlčenlivost anebo trestněprávních sankcí za únik strategických informací), jimiž lze sledovaného cíle dosáhnout stejně účinně.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-549/13 *Bundesdruckerei* (rozsudek devátého senátu ze dne 18. září 2014, GA Mengozzi)

Spor se týká uplatnění požadavku vyplácení minimální mzdy pracovníkům zaměstnaných v rámci plnění veřejné zakázky v případě, že dotčení pracovníci plní danou zakázku výlučně v jiném členském státě. Poté co shledal směrnicí 96/71 o vysílání pracovníků za zjevně neaplikovatelnou, Soudní dvůr rozhodl, že jde o nepřipustné omezení volného pohybu služeb (v rámci provádění zakázek). Zejména podotkl, že daná minimální mzda, která odpovídá mzdě požadované pro účely zajištění přiměřeného odměňování pracovníků členského státu, ze kterého pochází veřejný zadavatel, s ohledem na životní náklady existující v tomto členském státě, neodpovídá (či nemusí odpovídat) životním nákladům v členském státě, ve kterém budou služby související s dotčenou veřejnou zakázkou realizovány, takže zbavuje (sub)dodavatele se sídlem v tomto posledně uvedeném členském státě možnosti využít konkurenční výhody plynoucí z rozdílů existujících mezi danou výší mezd, což jde nad rámec toho, co je nezbytné k zajištění dosažení cíle ochrany pracovníků.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-344/13 a C-367/13 *Blanco a Fabretti* (rozsudek třetího senátu ze dne 22. října 2014, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal italské úpravy, která zdaňuje výhry z hazardních her uskutečněných v hernách jiných členských států a osvobozuje od daně výhry uskutečněné v italských hernách (jež jsou zdaněny již přímo u zdroje, tj. u dotčených italských heren). Soudní dvůr nepřijal argument, že k zdanění dochází v obou situacích ve stejné míře a shledal italskou úpravu za diskriminační, přičemž neuznal, že by italská úprava sledovala cíle předcházení praní špinavých peněz a boje s herní závislostí jakožto podkategorie naléhavých zájmů veřejného pořádku a ochrany zdraví ve smyslu čl. 52 SFEU ve spojení s čl. 62 SFEU.

C-315/13 *De Clercq a další* (rozsudek třetího senátu ze dne 3. prosince 2014, GA Kokott)

Spor se týkal udělení sankce příjemci přeshraniční služby, jenž nedodržel povinnost ohlásit příslušným orgánům před provedením sužby pracovníky, kteří nebyli předem ohlášení jejich zaměstnavatelem, tj. poskytovatele služeb usazeného v jiném členském státě. Soudní dvůr shledal takovou úpravu za přípustnou, neboť ve vztahu k možnosti kontroly příslušnými orgány se domácí podniky a podniky vysílající pracovníky nacházejí v odlišných situacích. Sporná právní úprava přitom sleduje přiměřený způsobem cíle ochrany pracovníků a boje proti podvodům v sociální oblasti.

12. Volný pohyb zboží (duševní vlastnictví)

33 rozsudků (autorská práva, ochranné známky, dodatková ochranná osvědčení, patenty na farmaceutické přípravky, uvádění léčivých přípravků a zdravotnických prostředků na trh atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-481/12 *Juvelta* (rozsudek druhého senátu ze dne 16. ledna 2014, GA Wahl)

Jde o spor, v rámci kterého bylo od dovozce puncovního zboží, které bylo v členském státě vývozu označené puncovní značkou, požadováno přezkoušení daného zboží puncovním úřadem členského státu dovozu z důvodu používání odlišného systému údajů týkající se ryzosti daných drahých kovů uvedených na puncovní značce státu vývozu. Dle Soudního dvora jde o nepřijatelné omezení volného pohybu zboží, které není odůvodněné ochranou spotřebitelů, neboť těmto je poskytována puncovní značnou členského státu vývozu srozumitelná, věrohodná a srovnatelná informace.

C-65/12 *Leidseplein Beheer a de Vries* (rozsudek prvního senátu ze dne 6. února 2014, GA Kokott)

Spor mezi společnostmi De Vries a Red Bull se týkal výroby energetických nápojů společností De Vries a jejich uvádění na trh v obalech opatřených označením „Bull Dog“, které jsou z důvodu své podobnosti zaměnitelné se zapsanými ochrannými známkami společnosti Red Bull. Otázkou je, zda musí být čl. 5 odst. 2 směrnice 89/104 vykládán tak, že užívání označení, které je podobné ochranné známce s dobrým jménem, třetí osobou pro výrobek totožný s výrobkem, pro který byla tato ochranná známka zapsána, lze kvalifikovat jako „řádný důvod“ ve smyslu tohoto ustanovení, pokud se zjistí, že toto označení bylo užíváno již před podáním přihlášky uvedené ochranné známky k zápisu. Dle Soudního dvora může být majitel ochranné známky s dobrým jménem na základě „řádného důvodu“ nucen strpět, že třetí osoba užívá pro totožný výrobek podobné označení, prokáže-li se, že bylo užíváno před podáním přihlášky ochranné známky k zápisu a že k jeho užívání dochází v dobré víře.

C-98/13 *Blomqvist* (rozsudek druhého senátu ze dne 6. února 2014, GA Cruz Villalón)

Sporná je oprávněnost zničení padělaných hodinek Rolex zabavených celními orgány, které koupil dánský občan prostřednictvím čínských internetových stránek. Otázkou je, zda z celního nařízení vyplývá, že k tomu, aby držitel práva duševního vlastnictví týkajícího se zboží prodaného osobě s bydlištěm na území členského státu prostřednictvím internetových stránek on-line prodeje nacházejících se ve třetí zemi požíval ochrany zaručené nařízením v okamžiku, kdy toto zboží vstoupí na území členského státu, je nezbytné, aby byl prodej v členském státě považován za formu veřejného rozšiřování nebo za užívání v obchodním styku. Dle Soudního dvora držitel práva duševního vlastnictví požívá ochrany již v důsledku nabytí uvedeného zboží. Není tudíž nezbytné, aby bylo zboží před uskutečněním prodeje předmětem nabídky k prodeji nebo reklamy určených spotřebitelům v tomto státě.

C-466/12 *Svensson a další* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 13. února 2014, GA Sharpston)

Otázkou je, zda čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že skutečnost, že jsou na jedné internetové stránce uvedeny hypertextové odkazy na chráněná díla dostupná na jiné internetové stránce, přičemž na této jiné stránce jsou dotyčná díla volně přístupná, představuje sdělování veřejnosti. Soudní dvůr odpovídá záporně v tom smyslu, že majitel internetové stránky může bez svolení nositelů autorského práva odkázat prostřednictvím hyperlinků na chráněná díla,

která jsou volně přístupná na jiné internetové stránce, jelikož se nejedná o sdělování nové veřejnosti, tzn. veřejnosti, kterou by nositelé autorského práva nebrali v potaz při udělení svolení k prvotnímu sdělení na původní internetové stránce. Soudní dvůr rovněž prohlásil, že členské státy nemohou poskytnout nositelům autorského práva větší ochranu tím, že rozšíří pojem „sdělování veřejnosti“.

C-409/12 *Backaldrin Österreich The Kornspitz Company* (rozsudek třetího senátu ze dne 6. března 2014, GA Cruz Villalón)

Koneční spotřebitelé pečiva KORNSPITZ vnímají toto označení jako obvyklé označení daného výrobku a nejsou si vědomi, že některá tato pečiva jsou vyráběna ze směsi na pečení, kterou dodává určitý podnik pod ochrannou známkou („OZ“) KORNSPITZ. Otázkou je, zda mohou dle směrnice 2008/95 majiteli OZ zaniknout jeho práva, pokud se tato OZ v důsledku jeho nečinnosti stala označením obvyklým pro tyto výrobky, a to pouze z pohledu konečných spotřebitelů. Dle Soudního dvora může ztráta rozlišovací způsobilosti z pohledu konečných spotřebitelů vést k zániku práv z OZ bez ohledu na to, že prodejci si jsou existence OZ vědomi. Za situace, kdy prodejci neupozorňují zákazníky, že označení bylo zapsáno jako OZ, a přispívají tak k proměně OZ v obvyklé označení, lze nečinnost majitele, který nepodnikne nic, aby přiměl prodejce používat uvedenou OZ, pokládat za nečinnost ve smyslu směrnice 2008/95.

C-314/12 *UPC Telekabel Wien* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 27. března 2014, GA Cruz Villalón)

Šlo o výklad směrnice 2001/29 o autorských právech, která umožňuje nositelům práv požádat o vydání soudního příkazu vůči zprostředkovatelům, jejichž služby jsou třetí stranou využívány k porušování jejich práv. Podle Soudního dvora lze poskytovateli internetového připojení nařídit, aby svým klientům zablokoval přístup k webovým stránkám, které porušují autorské právo. Takový soudní příkaz a jeho výkon musí nicméně zajistit spravedlivou rovnováhu mezi dotčenými základními právy. Soudní dvůr zdůrazňuje, že směrnice nevyžaduje zvláštní vztah mezi osobou porušující autorské právo a zprostředkovatelem. Stejně tak není nutné prokázat, že klienti poskytovatele internetového připojení skutečně sledují předměty autorskoprávní ochrany zpřístupněné na webových stránkách třetí strany.

C-583/12 *Sintax Trading* (rozsudek druhého senátu ze dne 9. dubna 2014, GA Cruz Villalón)

Otázkou bylo, zda mohou celní orgány samy i bez podnětu majitele práva duševního vlastnictví zahájit řízení, které se týká porušení práva duševního vlastnictví vůči

předloženému zboží. Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo takovému postupu celních orgánů nebrání, pokud mají dotčené osoby proti rozhodnutím přijatým celními orgány možnost podat opravný prostředek.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-435/12 *ACI Adam a další* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 10. dubna 2014, GA Cruz Villalón)

Jednalo se o výklad směrnice 2001/29 o autorských právech, konkrétně zda je možné uplatnit výjimku pro soukromé rozmnožování, i pokud je rozmnoženina pořízena z neoprávněného zdroje. Podle Soudního dvora nikoliv, a nelze tak tolerovat vnitrostátní předpisy, které nečiní rozdíl mezi soukromými rozmnoženinami pořízenými z oprávněných zdrojů a rozmnoženinami pořízenými z padělaných či nedovolených zdrojů. Skutečnost, že neexistuje žádný použitelný technologický prostředek k boji proti pořizování neoprávněných soukromých rozmnoženin, nemůže tento závěr zpochybnit. Systém poplatku musí navíc zajišťovat přiměřenou rovnováhu mezi právy a zájmy autorů (majících nárok na spravedlivou odměnu) a právy a zájmy uživatelů předmětů ochrany, což dotčený systém nezajišťuje, jelikož nepřímo penalizuje všechny uživatele, neboť přispívají na náhradu újmy vzniklé v důsledku soukromých rozmnoženin pořízených z neoprávněného zdroje.

C-35/13 *Assica a Krafts Foods Italia* (rozsudek devátého senátu ze dne 8. května 2014, GA Sharpston)

Spor se týkal označování zeměpisného původu potravin. Soudní dvůr připomněl, že nařízení č. 2081/92 se vztahují na názvy produktů, u nichž je dána zvláštní souvislost mezi jejich vlastnostmi a zeměpisným původem. U produktů, které takovou souvislost nemají (a název tedy pouze zdůrazňuje, odkud produkt pochází), se může uplatnit vnitrostátní režim ochrany, nicméně nesmí narušit cíle nařízení č. 2081/92 ani pravidla pro volný pohyb zboží.

C-360/13 *Public Relations Consultants Association* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 5. června 2014, GA Szpunar)

Případ se týkal povahy kopií internetových stránek, které vytváří automaticky prohlížeč při práci na internetu a které zůstávají uloženy ve vyrovnávací paměti do doby jejího přemazání jinými daty. Soudní dvůr rozhodl, že tyto kopie splňují požadavky pro výjimku podle směrnice 2001/29, k jejich vytváření není nutný souhlas majitelů odpovídajících autorských práv ani není třeba jim hradit odpovídající odměnu.

C-217/13 a C-218/13 Oberbank a další (rozsudek třetího senátu ze dne 19. června 2014, GA Wathelet)

Spor se týkal návrhu na prohlášení neplatnosti ochranné známky pro neexistenci rozlišovací způsobilosti. Soudní dvůr konstatoval, že vnitrostátní právo nemůže stanovit pro určitou kategorii ochranných známek přísnější kritéria pro získání rozlišovací způsobilosti (v této věci konkrétní procentní podíl spotřebitelů, kteří ochrannou známku rozpoznají). Pokud členský stát nevyužil možnost rozšířit dobu pro získání rozlišovací způsobilosti i po podání přihlášky k zápisu ochranné známky, pak je pro posouzení rozhodný právě den podání přihlášky. Důkazní břemeno ohledně existence rozlišovací způsobilosti ochranné známky před rozhodným dnem tíží majitele této ochranné známky.

C-345/13 Karen Millen Fashions (rozsudek druhého senátu ze dne 19. června 2014, GA Wathelet)

Ve věci šlo o možnost ochrany nezapsaného průmyslového vzoru Společenství. Soudní dvůr uvedl, že aby byl takový nezapsaný průmyslový vzor pokládán za platný, musí jeho majitel označit, co představuje individuální povahu tohoto vzoru, tedy identifikovat znak nebo znaky, které mu tuto povahu přiznávají. Z hlediska individuální povahy je třeba, aby se celkový dojem vyvolaný tímto vzorem u informovaného uživatele lišil od celkového dojmu vyvolaného starším vzorem nebo několika staršími vzory.

C-307/13 Ivansson (rozsudek sedmého senátu ze dne 10. července 2014, GA Bot)

Spor se týká předpisu na ochranu nosnic, který byl ve fázi návrhu oznámen Komisi dle směrnice 98/34, přičemž v rámci této oznamovací procedury došlo údajně ke změně, pokud jde o nabytí účinnosti (konkrétně o 15 dnů dřív, než bylo původně stanoveno). Podle Soudního dvora je tento předpis nevymahatelný, pokud byla doba zavedení předpisu skutečně změněna a pokud byla zásadní, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

C-358/13 a C-181/14 D. a G. (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 10. července 2014, GA Bot)

Případ se týkal toho, zda bylinné směsi obsahující syntetické kanabinoidy představují léčivý přípravek ve smyslu směrnice, přestože nemají terapeutický účinek, resp. ovlivňují fyziologické funkce organismu pouze škodlivě. Dle Soudního dvora pod definici léčivého přípravku podle funkce nespádají takové látky, jako jsou látky v původních řízeních, jejichž účinky se omezují pouze na ovlivnění fyziologických funkcí a které nejsou schopny vyvolat přímo či nepřímo prospěšné

účinky na lidské zdraví, jsou užívány pouze k vyvolání stavu opojenosti a jsou přitom pro lidské zdraví škodlivé.

ČR se k věci písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s těmito vyjádřeními v souladu.

C-201/13 *Deckmyn a Vrijheidsfonds* (rozsudek velkého senátu ze dne 3. září 2014, GA Cruz Villalón)

Případ řešil výklad výjimky z autorského práva pro užití díla pro účely parodie. Soudní dvůr uvedl, že tuto výjimku je třeba vykládat jako autonomní pojem unijního práva a týká se situací, kdy je evokováno původní dílo, od něhož se však nové dílo zřetelně liší a je komické či ironické. Parodie naopak nemusí mít původní osobitost nebo odkazovat na zdroj původního díla. Užití výjimky však musí respektovat přiměřenou rovnováhu mezi právy autorů a svobodou projevu (parodie by například neměla obsahovat diskriminační sdělení, s nímž by mohlo být původní dílo neprávem spojováno).

C-423/13 *Vilniaus energija* (rozsudek druhého senátu ze dne 10. září 2014, GA Szpunar)

Spor se týkal otázky, zda lze vodoměry na teplou vodu, jež splňují požadavky směrnice 2004/22 a jež jsou připojeny k zařízení pro dálkový (telemetrický) přenos údajů, podrobit metrologickému ověření, pokud jde o aspekt dálkového přenosu údajů. Soudní dvůr rozhodl, že volný pohyb zboží i směrnice brání opakovanému metrologickému ověření.

C-117/13 *Technische Universität Darmstadt* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 11. září 2014, GA Jääskinen)

Spor se týkal toho, zda může členský stát knihovnám povolit, aby bez souhlasu nositelů práv digitalizovaly některé knihy ze svých sbírek, aby je mohly nabízet na místech pro četbu elektronických knih. Dle Soudního dvora členské státy tak učinit mohou, neboť digitalizace děl je akcesorním právem institucí (jako je knihovna) požívající výjimky ze sekundární legislativy, pokud jde o rozmnožování a sdělování děl veřejnosti. Soudní dvůr dále usoudil, že dotčená vnitrostátní legislativa využívá výjimky stanovené sekundární legislativou správně (počet exemplářů každého z děl zpřístupněných uživatelům digitálně nepřesahuje počet exemplářů knihovny v analogové podobě a dále je stanovena přiměřená odměna).

C-331/13 *Nicula* (rozsudek velkého senátu ze dne 15. října 2014, GA Wathelet)

Spor se týkal vracení daně vybrané v rozporu s unijním právem (v této věci daň na automobil ze znečišťování životního prostředí, případ navazuje na věc C-402/09 *Tatu*). Ačkoliv Soudní dvůr rozhodl o rozporu takové daně s unijním právem, Rumunsko zavedlo novou ekologickou daň a z dříve vybrané daně ze znečišťování životního prostředí vracelo pouze částku, o kterou tato daň překračovala nově zavedenou daň ekologickou. Soudní dvůr nehodnotil slučitelnost nové ekologické daně s unijním právem, ale rozhodl, že unijní právo brání takovému způsobu vracení dříve protiprávně vybrané daně.

C-104/13 *Olainfarm* (rozsudek pátého senátu ze dne 23. října 2014, GA Wahl)

Spor se týkal možnosti obrany držitele registrace léčivého přípravku proti registraci generika jiného výrobce, které obsahuje tentýž léčivý přípravek. Soudní dvůr konstatoval, že tento držitel musí mít právo na opravný prostředek proti rozhodnutí o registraci jiného léčivého přípravku, když se domáhá, aby jeho léčivý přípravek nebyl pro tuto registraci uveden jako referenční.

C-364/13 *International Stem Cell* (rozsudek velkého senátu ze dne 18. prosince 2014, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal otázky, zda je neoplozené lidské vajíčko, které bylo partenogenezí stimulováno k dělení a dalšímu vývoji, lidským embryem ve smyslu směrnice 98/44 (v takovém případě by nebylo možné získat patent na jeho použití pro obchodní účely). Soudní dvůr konstatoval, že by toto vajíčko bylo třeba považovat za lidské embryo, pokud by ve světle současných vědeckých poznatků mělo jako takové inherentní schopnost vyvinout se v lidskou bytost.

13. Volný pohyb kapitálu

5 rozsudků (rozdílné daňové režimy).

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-190/12 *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company* (rozsudek prvního senátu ze dne 10. dubna 2014, GA Mengozzi)

Spor se týká toho, jak uplatnit svobodu volného pohybu kapitálu, když na základě vnitrostátní právní úpravy členského státu nelze aplikovat daňové osvobození na dividendy vyplácené společnostmi usazenými v tomto členském státě ve prospěch investičního fondu se sídlem ve třetí zemi, zatímco takové osvobození se uplatní na

investiční fondy se sídlem v uvedeném členském státě. Dle Soudního dvora volný pohyb kapitálu brání předmětné vnitrostátní právní úpravě, existuje-li mezi daným členským státem a dotčeným třetím státem účinný smluvní mechanismus vzájemné správní pomoci, který umožňuje vnitrostátním daňovým orgánům ověřit informace případně předané investičními fondy. Přísluší předkládajícímu soudu přezkoumat, zda mechanismus výměny informací skutečně daňovým orgánům umožní ověřit v případě potřeby informace poskytnuté investičními fondy se sídlem na území USA týkající se podmínek jejich zakládání a výkonu činnosti za účelem prokázání toho, že fungují v právním rámci rovnocenném s právním rámcem Unie.

C-87/13 X (rozsudek druhého senátu ze dne 18. prosince 2014, GA Kokott)

Vznikl spor, zda si nizozemský občan X může od příjmů odečíst náklady spojené s údržbou bydliště, kterým je zámek nacházející se v Belgii chráněného podle belgických právních předpisů o ochraně historických památek, a to pouze z důvodu, že uvedený zámek není chráněn podle nizozemských právních předpisů o ochraně historických památek. Vznikla otázka, zda články 49 SFEU a 63 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která za účelem ochrany národního kulturního dědictví vyhrazuje možnost odpočtu nákladů vynaložených v souvislosti s chráněnými památkami pouze vlastníkům památek nacházejících se na území tohoto státu. Podle Soudního dvora v daném případě není dán rozpor s právem EU, neboť nejde o diskriminaci mezi rezidenty a nerezidenty. Cílem dotčené nizozemské právní úpravy je zachování kulturního a historického dědictví Nizozemska výlučně vlastníkům chráněných památek nacházejících se v tuzemsku. Možnost odpočtů je zachována i pro poplatníky, kteří jsou vlastníky chráněné památky v Nizozemsku, a to i když mají bydliště v jiném členském státě.

14. Ochrana spotřebitele

13 rozsudků (nekalé obchodní praktiky, nepřiměřené podmínky ve spotřebitelských smlouvách, spotřební úvěr, klamavá a srovnávací reklama, odpovědnosti za vady výrobku atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-226/12 *Constructora Principado* (rozsudek prvního senátu ze dne 16. ledna 2014, GA Wahl)

Čl. 3 odst. 1 směrnice Rady 93/13 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách musí být vykládán tak, že existence „významné nerovnováhy“ nutně nevyžaduje, aby náklady, které spotřebitel musí na

základě smluvní klauzule nést, na něj měly s ohledem na částku dotčené transakce významný hospodářský dopad. „Významná nerovnováha“ může vyplývat ze samotného dostatečně závažného zásahu do právní situace, v níž se spotřebitel jakožto smluvní strana v souladu s platnými vnitrostátními ustanoveními nachází. Je přitom na předkládajícím soudu, aby případnou existenci významné nerovnováhy posoudil s ohledem na povahu zboží nebo služeb a s ohledem na všechny okolnosti. ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-470/12 *Pohotovost* (rozsudek třetího senátu ze dne 27. února 2014, GA Wahl)

Spor se týkal toho, zda unijní právo brání vnitrostátní právní úpravě, která neumožňuje sdružení na ochranu práv spotřebitelů vedlejší účastenství v exekučním řízení. Soudní dvůr konstatoval, že takové úpravě unijní právo nebrání, sdružení na ochranu práv spotřebitelů mají podle směrnice 93/13 možnost napadat obecné používání určitých klauzulí a žádat jejich zákaz, nikoli vstupovat do konkrétních soudních řízení. Nicméně, takové sdružení může spotřebitele zastupovat, navíc zneužívající povahu smluvní klauzule je povinen konstatovat z úřední povinnosti i sám soud, jakmile má k dispozici potřebné informace.

C-565/12 *LCL Le Crédit Lyonnais SA* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 27. března 2014, GA Wahl)

Šlo o výklad směrnice 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru. Článek 23 této směrnice brání takovému vnitrostátnímu sankčnímu režimu, dle kterého v případě, že věřitel poruší svou povinnost posoudit před uzavřením smlouvy úvěruschopnost dlužníka tím, že vyhledává v příslušné databázi, zaniká věřiteli nárok na smluvní úroky, ale ze zákona má nárok na zákonné úroky splatné od vydání soudního rozhodnutí, kterým se tomuto dlužníkovi ukládá splacení zbylých dlužných částek, a tyto úroky jsou nadto navýšeny o pět procentních bodů, jestliže dluh nebyl splacen ve lhůtě dvou měsíců od vydání tohoto rozhodnutí, pokud předkládající soud konstatuje, že nejsou částky, které může věřitel získat po uplatnění této sankce, významně nižší než částky, které by mohl získat, kdyby dodržel svou povinnost ověřit úvěruschopnost dlužníka.

C-515/12 *4finance* (rozsudek druhého senátu ze dne 3. dubna 2014, GA Sharpston)

Jde o výklad směrnice 2005/29 o nekalých obchodních praktikách, konkrétně pojmu „pyramidový program“. Předkládající soud se dotazoval, zda k tomu, aby byly naplněny znaky pyramidového programu, je nutná platba spotřebitele, který do programu vstupuje, a pokud ano, tak v jaké výši. Dle Soudního dvora pyramidový

program představuje obchodní praktiku nekalou za všech okolností tehdy, vyžaduje-li takový program od spotřebitele, aby zaplatil jakoukoli částku za možnost získat odměnu, která závisí především na získávání nových spotřebitelů do programu, a nikoli na prodeji nebo spotřebě produktů.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-26/13 *Kásler a Káslerné Rábai* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 30. dubna 2014, GA Wahl)

Spor se týkal nepřiměřených podmínek ve spotřebitelských smlouvách v souvislosti se směnným kurzem (úvěr byl veden v jiné měně, než v jaké byla vyplacena půjčka i v níž byl úvěr splácen). Soudní dvůr konstatoval, že byť by dotčená ustanovení představovala hlavní předmět smlouvy, z přezkumu zneužívající povahy je vyloučena pouze přiměřenost ceny a poskytovaných služeb nebo dodávaného zboží, nikoli asymetrie mezi nákupním a prodejním kurzem cizí měny. Navíc, spotřebiteli není v souvislosti se stanovením převodního kurzu poskytována žádná směnná služba, u níž by bylo možné z přezkumu vyloučit přiměřenost související ceny či odměny. Požadavek jasného a srozumitelného sepsání smluvní klauzule se netýká pouze gramatického hlediska, ale rovněž toho, aby smlouva transparentně uváděla konkrétní fungování převodního mechanismu cizí měny, na který se dotyčná klauzule odvolává, jakož i vztah mezi tímto mechanismem a mechanismem stanoveným jinými klauzulemi týkajícími se uvolnění úvěru, tak aby byl spotřebitel schopen na základě jasných a srozumitelných kritérií vyhodnotit ekonomické důsledky, které z toho pro něj plynou. Pokud smlouva uzavřená mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem nemůže po zrušení zneužívající klauzule nadále existovat, může soud nahradit neplatnou klauzuli dispozitivním ustanovením vnitrostátního práva.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-310/13 *Novo Nordisk Pharma* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 20. listopadu 2014, GA Szpunar)

Spor se týkal otázky, zda vnitrostátním právem stanovená možnost spotřebitele domáhat se vůči výrobci léčivého přípravku informace o vedlejších účincích přípravku, je v souladu se směrnicí o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku. Soudní dvůr uvedl, že směrnice takové úpravě nebrání, jelikož uvedená možnost nenarušuje systém odpovědnosti dle směrnice (zejména neobrací důkazní

břemeno), jen odbourává nerovnováhu mezi stranami v přístupu k informacím o produktu.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-449/13 CA Consumer Finance (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 18. prosince 2014, GA Wahl)

Soudní dvůr došel k závěru, že směrnice 2008/48 brání vnitrostátní právní úpravě, dle níž břemeno důkazu o nesplnění povinností stanovených v čl. 5 (předsmluvní informace) a čl. 8 (povinnost posoudit úvěruschopnost spotřebitele) nese spotřebitel. Navíc směrnice brání tomu, aby byl soud na základě standardní doložky nucen na spotřebitele pohlížet tak, že uznal úplné a řádné splnění předsmluvních povinností poskytovatele úvěru, neboť tato doložka vede k obrácení důkazního břemene v otázce splnění uvedených povinností. Soudní dvůr dále konstatoval, že čl. 8 odst. 1 směrnice 2008/48 nebrání tomu, aby bylo posouzení úvěruschopnosti spotřebitele provedeno jen na základě informací uvedených spotřebitelem, za podmínky, že tyto informace budou dostatečné a že jeho pouhá prohlášení budou podepřena doklady, a zadruhé, že neukládá poskytovateli úvěru povinnost provádět systematicky kontrolu informací poskytnutých spotřebitelem.

15. Volný pohyb osob

31 rozsudků (příslušnost k posouzení žádosti o azyl a způsob posuzování této žádosti, řidičské průkazy, práva rodinných příslušníků občanů Unie atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-378/12 Onuekwere (rozsudek druhého senátu ze dne 16. ledna 2014, GA Bot)

Šlo o to, zda se doba výkonu trestu odnětí svobody započítává do doby legálního pobytu ve členském státě za účelem získání práva trvalého pobytu ve smyslu směrnice 2004/38. Soudní dvůr konstatoval, že tuto dobu nejen že nelze zohlednit, ale výkonem trestu odnětí svobody je rovněž přerušen běh doby legálního pobytu. Jinými slovy, po ukončení výkonu trestu odnětí svobody se doba legálního pobytu za účelem získání práva trvalého pobytu počítá znovu od začátku.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-400/12 G (rozsudek druhého senátu ze dne 16. ledna 2014, GA Wathelet)

Spor se týkal výpočtu doby pobytu (deseti let) ve členském státě, na jehož základě je občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům přiznána zvýšená ochrana proti vyhoštění. Soudní dvůr uvedl, že tato doba musí být v zásadě nepřetržitá a počítá se zpětně od rozhodnutí o vyhoštění dané osoby. Dobu výkonu trestu odnětí svobody do této doby nelze zahrnout a tato doba v zásadě přerušuje požadovanou dobu pobytu (tzn. poté není splněn požadavek nepřetržitosti), nicméně vnitrostátní orgány by při hodnocení přerušení doby pobytu měly vzít v úvahu veškeré relevantní skutečnosti (celkovou dobu pobytu, vytvořené integrační vazby apod.).

C-423/12 Reyes (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 16. ledna 2014, GA Mengozzi)

Jednalo se o prokázání závislosti na občanu Unie za účelem získání práva pobytu jeho potomka, který je starší 21 let. Podle Soudního dvora v tomto ohledu postačuje, že mu občan Unie vyplácí pravidelně peněžní částky, které jsou nezbytné pro uspokojení jeho základních potřeb v zemi původu. Nelze však požadovat prokázání, že se tento potomek snažil získat prostředky jinak (prací či jako podporu od úřadů země původu). V tomto ohledu není ani podstatné, že dotčená osoba má dobré vyhlídky na získání zaměstnání v členském státě.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-285/12 Diakite (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 30. ledna 2014, GA Mengozzi)

Případ se týkal definice vnitrostátního ozbrojeného konfliktu pro účely přiznání statusu uprchlíka. Podle Soudního dvora existuje vnitrostátní ozbrojený konflikt, stojí-li řádná armáda státu proti jedné nebo několika ozbrojeným skupinám, nebo stojí-li proti sobě dvě nebo více ozbrojených skupin, aniž je nezbytné, aby tento konflikt mohl být kvalifikován jako ozbrojený konflikt, který nemá mezinárodní ráz ve smyslu mezinárodního humanitárního práva a aniž jsou intenzita ozbrojených střetů, stupeň organizace proti sobě stojících ozbrojených sil nebo délka konfliktu posuzovány odděleně od míry násilí panujícího na dotyčném území.

C-79/13 Saciri a další (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 27. února 2014, GA Mengozzi)

Případ se týkal zajištění materiálních podmínek přijetí žadatelů o azyl. Soudní dvůr zopakoval, že tyto podmínky musí být zajištěny od podání žádosti o azyl, žadatel o ně nesmí být jen dočasně připraven a poskytnuté podmínky musí zajišťovat důstojnou úroveň zdraví a živobytí.

C-456/12 O. (rozsudek velkého senátu ze dne 12. března 2014, GA Sharpston)

Případ se týkal podmínek, za nichž má rodinný příslušník občana Unie odvozené právo pobytu v členském státě, jehož je tento občan Unie státním příslušníkem. Soudní dvůr konstatoval, že takové právo je dáno pouze tehdy, když tento rodinný příslušník spolu s občanem Unie skutečně pobýval v jiném členském státě za splnění podmínek čl. 7 směrnice 2004/38. Přitom výslovně uvedl, že nejde o skutečný pobyt v tomto smyslu, když šlo jen o krátkodobé (víkendové) pobyty.

ČR se k věci písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními částečně v souladu.

C-457/12 S. a G. (rozsudek velkého senátu ze dne 12. března 2014, GA Sharpston)

Případ mířil na situaci vycházející z rozsudku Soudního dvora ve věci C-127/08 *Metock*, dle něhož směrnice 2004/38 není použitelná na právo pobytu rodinného příslušníka občana Unie, který nevykonával právo volného pohybu (tedy prakticky v domovském členském státě občana Unie). Bylo otázkou, zda v této souvislosti pro výkon volného pohybu postačuje, že občan Unie v rámci své pracovní činnosti pro zaměstnavatele v hostitelském členském státě cestuje též do jiných členských států, případně pokud každodenně dojíždí za výkonem práce do jiného členského státu k tam usazenému zaměstnavateli. Soudní dvůr uvedl, že odvozené právo pobytu rodinného příslušníka v tomto případě nevyplývá ze směrnice 2004/38, ale přímo ze čl. 45 SFEU, pokud by odepření takového práva pobytu mělo odrazující účinek na výkon volného pohybu pracovníků.

ČR se k věci písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními částečně v souladu.

C-146/14 PPU *Mahdi* (rozsudek třetího senátu ze dne 5. června 2014, GA Szpunar)

Případ se týkal posuzování podmínek pro pokračující zajištění neoprávněně pobývajících občana třetího státu. Soudní dvůr konstatoval, že pokud příslušný orgán na členského státu rozhoduje o prodloužení zajištění na konci maximální doby počátečního zajištění (6 měsíců), musí při pokračování zajištění vydat písemné rozhodnutí obsahující důvody pro takový postup. Soud, který takové rozhodnutí přezkoumává, musí mít možnost v konkrétním případě posoudit, zda je pokračování zajištění s ohledem na faktické okolnosti potřebné a zda nemůže být nahrazeno mírnějšími opatřeními. Skutečnost, že daná osoba nemá doklad totožnosti, není sama o sobě důvodem pro pokračující zajištění.

C-507/12 *Saint Prix* (rozsudek prvního senátu ze dne 19. června 2014, GA Wahl)

Případ se týkal otázky, zda má žena, která kvůli pokročilému stupni těhotenství přestala pracovat, právo pobytu v hostitelském členském státě (a související právo na dávky), přestože tato situace nespadá do podmínek pobytu podle čl. 7 směrnice 2004/38. Soudní dvůr konstatoval, že právo pobytu v takové situaci dotčené osobě náleží, protože vyplývá z jejího postavení pracovníka ve smyslu čl. 45 SFEU, které je i při těhotenství a mateřství zachováno, pokud matka v přiměřené době po narození dítěte znovu začne pracovat.

C-138/13 *Dogan* (rozsudek druhého senátu ze dne 10. července 2014, GA Mengozzi)

Případ řešil otázku, zda je třeba za nové omezení ve smyslu tzv. klauzule „standstill“ v tureckém dodatkovém protokolu považovat i nové podmínky pro sloučení rodiny tureckého občana, který v hostitelském členském státě vykonává svobodu usazování či volný pohyb služeb. Soudní dvůr rozhodl, že se klauzule standstill na taková nová opatření vztahuje.

C-244/13 *Ogieriakhi* (rozsudek druhého senátu ze dne 10. července 2014, GA Bot)

Případ se týkal nabytí práv trvalého pobytu po pěti letech legálního pobytu v hostitelském členském státě podle čl. 16 směrnice 2004/38. Soudní dvůr konstatoval, že rodinný příslušník občana Unie toto právo získá i tehdy, když během této pětileté doby přestal s dotčeným občanem Unie žít a oba žili s jinými partnery, když nedošlo k rozvodu. Krom toho Soudní dvůr ve vztahu k otázce náhrady škody za porušení unijního práva konstatoval, že položení předběžné otázky k výkladu údajně porušeného pravidla samo o sobě nevylučuje, že se jednalo o závažné porušení ve smyslu podmínek pro přiznání náhrady škody podle judikatury Soudního dvora.

C-481/13 *Qurbani* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 17. července 2014, GA Sharpston)

Soudní dvůr byl žádán o výklad ustanovení Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků, což nicméně Soudní dvůr odmítl, neboť se jedná o mezinárodní smlouvu uzavřenou mezi členskými státy a třetími státy, jež není součástí unijního práva, neobsahuje ustanovení o výkladu Soudním dvorem ani na ni neodkazuje žádné ustanovení unijního práva, které by bylo v posuzované věci relevantní.

C-575/12 *Air Baltic Corporation* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 4. září 2014, GA Mengozzi)

Spor se týkal otázky, zda vízovou povinnost pro účely překročení vnějších hranic Schengenského prostoru splňuje i platné vízum vylepené v již neplatném cestovním dokladu. Soudní dvůr uvedl, že neplatnost cestovního dokladu, v němž je vyznačeno platné vízum, nemůže být důvodem pro odepření vstupu na území členských států, pokud dotčená osoba zároveň předloží jiný platný doklad.

C-491/13 *Ben Alaya* (rozsudek devátého senátu ze dne 11. září 2014, GA Mengozzi)

Spor se týkal posouzení volného uvážení příslušných orgánů při udělování studentského víza. Soudní dvůr konstatoval, že prostor pro uvážení se týká pouze podmínek přijetí taxativně uvedených v člácích 6 a 7 směrnice 2004/114. Pokud dotčená osoba tyto podmínky splňuje, je členský stát povinen ji na své území přijmout (a tedy za tímto účelem vystavit studentské vízum).

C-166/13 *Mukarubega* (rozsudek pátého senátu ze dne 5. listopadu 2014, GA Wathelet)

Spor se týkal otázky, zda před přijetím rozhodnutí o navrácení neoprávněně pobývajícího občana třetího státu musí být této osobě dána možnost se k chystanému rozhodnutí vyjádřit. Soudní dvůr uvedl, že byť taková povinnost v zásadě je dána v případě každého rozhodnutí, které nepříznivě zasahuje do postavení jednotlivce, lze se od ní odchýlit, pokud takové rozhodnutí přímo vyplývá z rozhodnutí jiného (v daném případě o neoprávněném pobytu), před jehož vydáním tato osoba byla vyslechnuta.

C-148/13 až C-150/13 *A, B a C* (rozsudek velkého senátu ze dne 2. prosince 2014, GA Sharpston)

Spor se týkal otázky, nakolik mohou vnitrostátní orgány posuzovat tvrzení žadatele o azyl o jeho homosexualitě, když je tato skutečnost (a související obavy z pronásledování v zemi původu) klíčová pro posouzení žádosti o azyl. Soudní dvůr konstatoval, že posuzovat žádost nelze jen na základě stereotypních představ o homosexuálech, nelze se podrobně dotazovat na sexuální praktiky žadatele, nelze vyžadovat podrobení testům sexuality či předložení fyzických důkazů a případná nedůvěryhodnost žádosti nemůže vycházet jen z toho, že se žadatel této orientace nedovolal při první příležitosti.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-202/13 *McCarthy a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 18. prosince 2014, GA Szpunar)

Spor se týkal otázky, zda může Spojené království podmiňovat vstup rodinných příslušníků občana Unie, kteří pobývají v jiném členském státě a získali zde pobytovou kartu rodinného příslušníka, na své území držením speciálního dokladu vydávaného zastupitelskými úřady. Soudní dvůr takovou možnost rezolutně odmítl. Soudní dvůr zejména odmítl, aby takové obecné opatření mohlo být odůvodněno bojem proti podvodům, jelikož opatření proti podvodům musí být založena na individuálním přezkumu konkrétního případu.

C-542/13 *M'Bodj* (rozsudek velkého senátu ze dne 18. prosince 2014, GA Bot)

Spor se týkal otázky, zda musí členský stát přiznat právo na sociální a zdravotní péči dle azylové směrnice cizinci, jemuž povolil pobyt na svém území nikoli z důvodu přiznání podpůrné ochrany podle této směrnice, ale z jiného důvodu podle vnitrostátních předpisů. Soudní dvůr rozhodl, že v takovém případě členský stát uvedené právo přiznat nemusí.

C-562/13 *Abdida* (rozsudek velkého senátu ze dne 18. prosince 2014, GA Bot)

Spor se týkal možností, které má proti rozhodnutí o vyhoštění vážně nemocný občan třetího státu, u něhož tímto krokem hrozí nevratné zhoršení zdravotního stavu. Soudní dvůr konstatoval, že za takové situace musí mít daná osoba možnost podat opravný prostředek s odkladným účinkem a že po dobu jeho setrvání na území členského státu musí být zajištěna neodkladná zdravotní péče a základní léčba.

16. Sociální politika

28 rozsudků (rovné zacházení v zaměstnání a povolání, ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a při převodu podniků, závodů či jejich částí, rodičovská dovolená, úprava pracovní doby, pracovní poměry na dobu určitou, pracovní poměry na částečný úvazek atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-176/12 *Association de médiation sociale* (rozsudek velkého senátu ze dne 15. ledna 2014, GA Cruz Villalón)

Případ se týkal sporu mezi soukromoprávním subjektem a odbory ohledně zřízení orgánů zastupujících zaměstnance (na základě práva pracovníka na informování a projednávání v podniku) vázaného na prahové hodnoty pro počet zaměstnanců.

Soudní dvůr došel k závěru, že stanovení hodnot dle vnitrostátní úpravy není v souladu se směrnicí 2002/14, již se ale nelze dovolávat v horizontálních situacích. Soudní dvůr následně stanovil, že čl. 27 Listiny základních práv EU sám o osobě nesplňuje podmínky založení přímého účinku, a tak se jej nelze dovolávat s cílem, aby vnitrostátní ustanovení, které není v souladu s unijním právem, nebylo použito (ve sporu mezi jednotlivci).

C-512/11 a C-513/11 *Terveys- ja sosiaalialan neuvottelujärjestö TSN* (rozsudek třetího senátu ze dne 13. února 2014, GA Kokott)

Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 96/34 brání ustanovení vnitrostátního práva, podle něhož těhotná zaměstnankyně, která přerušila neplacenou rodičovskou dovolenou, aby s okamžitým účinkem nastoupila na mateřskou dovolenou, nemá nárok na zachování odměny za práci, kterou by byla oprávněna pobírat, kdyby této mateřské dovolené předcházela minimální doba návratu do zaměstnání.

C-167/12 CD (rozsudek velkého senátu ze dne 18. března 2014, GA Kokott)

Případ se týkal čerpání mateřské dovolené v případě ženy, která využila k odnošení dítěte náhradní matku, přičemž jí nebylo umožněno čerpání mateřské dovolené, jelikož vnitrostátní úprava umožňuje čerpat mateřskou dovolenou pouze ženám, které porodily/byly těhotné. Soudní dvůr rozhodl, že členské státy nejsou povinny v takovýchto případech umožnit ženě čerpat mateřskou dovolenou, a to i pokud může žena dítě kojit, a že odmítnutí poskytnutí mateřské dovolené nepředstavuje diskriminaci na základě pohlaví.

C-363/12 Z (rozsudek velkého senátu ze dne 18. března 2014, GA Wahl)

Případ se týkal čerpání mateřské dovolené v případě ženy, která využila k odnošení dítěte náhradní matku, přičemž jí nebylo umožněno čerpání mateřské dovolené a dovolené v souvislosti s osvojením, jelikož dítě ani neporodila, ale ani neosvojila. Soudní dvůr rozhodl, že odmítnutí poskytnutí mateřské dovolené a dovolené v souvislosti s osvojením nepředstavuje diskriminaci na základě pohlaví, ani zdravotního stavu.

C-265/13 *Torrallbo Marcos* (rozsudek druhého senátu ze dne 27. března 2014, GA Jääskinen)

Spor se týkal toho, zda jsou v souladu s čl. 47 Listiny poplatky v rámci soudního řízení, které je vedeno s cílem domoci se pokračování výkonu rozhodnutí a soudního prohlášení dočasné platební neschopnosti a získat tak přístup k záručním institucím pro případ platební neschopnosti zaměstnavatele. Dle Soudního dvora je otázka, zda

je zaměstnavatel považován za platebně neschopného ve smyslu této směrnice, věci vnitrostátního práva. Na základě tohoto došel Soudní dvůr k závěru, že právní situace v původním řízení do působnosti unijního práva nespadá, tudíž Soudní dvůr nemá pravomoc o ní rozhodnout. Soudní dvůr dále zmínil, že případně uplatňovaná ustanovení Listiny sama o sobě nemohou tuto pravomoc založit.

C-118/13 *Bollacke* (rozsudek prvního senátu ze dne 12. června 2014, GA Wathelet)

Soudní dvůr rozhodl, že dle unijního práva (směrnice 2003/88) nezaniká nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok bez nároku na finanční náhradu za nevybranou dovolenou v případě, kdy pracovní poměr zanikne z důvodu smrti pracovníka. Navíc přiznání takové náhrady nemůže záviset na tom, zda dotyčná osoba učinila žádost *ex ante*.

C-221/13 *Mascellani* (rozsudek třetího senátu ze dne 15. října 2014, GA Wahl)

Podle Soudního dvora nebrání unijní právo vnitrostátní právní úpravě, podle které zaměstnavatel může nařídit přeměnu pracovní smlouvy na částečný úvazek na pracovní smlouvu na plný úvazek bez souhlasu dotyčného zaměstnance.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-530/13 *Schmitzer* (rozsudek velkého senátu ze dne 11. listopadu 2014, GA Bot)

Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 2000/78 brání vnitrostátní právní úpravě, která za účelem odstranění diskriminace na základě věku započítává doby odborného vzdělávání a služby před dovršením 18. roku věku, avšak zároveň stanoví prodloužení doby nezbytné k tomu, aby bylo možné postoupit v platovém stupni a třídě pouze v případě diskriminovaných úředníků.

C-354/13 *FOA* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 18. prosince 2014, GA Jääskinen)

Spor se týkal výpovědi z důvodu obezity. Otázkou bylo, zda v unijním právu existuje zákaz diskriminace na základě obezity. Soudní dvůr došel k závěru, že unijní právo sice nezakotvuje obecnou zásadu zákazu diskriminace na základě obezity jako takové v zaměstnání a povolání, nicméně platí, že dle směrnice 2000/78 je obezita zaměstnance zdravotním postižením (které je již směrnicí pokryto) pokud tato obezita způsobuje omezení vyplývající především z dlouhodobých fyzických, duševních nebo psychických postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit plnému a účinnému zapojení dotyčné osoby do profesního života na rovnoprávném základě s ostatními pracovníky.

17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků

10 rozsudků (koordinální nařízení, příslušnost pro výplatu dávek sociálního zabezpečení, souběh dávek, zohlednění dob pojištění pro výpočet důchodu atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-394/13 K. B. (rozsudek devátého senátu ze dne 11. září 2014, GA Mengozzi)

Jednalo se o situaci, kdy podle zásad určení právní příslušnosti dle koordinálních nařízení (1408/71, resp. 883/2004) podléhala žalobkyně právním předpisům Francie, jelikož zde s celou rodinou žila a její manžel zde pracoval, nicméně žalobkyně splňovala podmínky oprávněnosti pro vznik nároku na rodičovský příspěvek v ČR (dle tehdejší právní úpravy podmínky oprávněnosti splňovali občané ČR s trvalým pobytem na území ČR). Soudní dvůr došel k závěru, že koordinální nařízení musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby byl členský stát považován za stát příslušný k poskytování rodinné dávky osobě již z pouhého důvodu, že je tato osoba na území tohoto členského státu hlášena k trvalému pobytu, když ani ona ani její rodinní příslušníci v uvedeném členském státě nepracují ani v něm nemají obvyklé bydliště. Navíc dle Soudního dvora koordinální nařízení brání také tomu, aby členský stát, který není ve vztahu k posuzované osobě příslušným státem, poskytoval této osobě rodinné dávky, není-li mezi předmětnou situací a územím prvně uvedeného členského státu dána přesná a zvláště úzká vazba.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-268/13 Petru (rozsudek třetího senátu ze dne 9. října 2014, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal úhrady operace v jiném členském státě, k němuž pacient nedostal předchozí souhlas od členského státu, kde je pojištěn. Soudní dvůr připomenul rozsudek ve věci C-173/09 *Elcinov*, podle něhož nelze vydání povolení odmítnout, pokud vzhledem ke všem okolnostem případu nelze potřebné léčení ve stejné kvalitě absolvovat v přiměřené době ve členském státě pojištění. V této věci pacient argumentoval nedostatkem léků a základního zdravotnického materiálu v dané nemocnici. Soudní dvůr konstatoval, že i tento aspekt je třeba vzít v potaz při posouzení, zda péče mohla být poskytnuta v členském státě pojištění, nicméně je třeba zohlednit také to, zda pacient mohl v tomto členském státě vyhledat jinou nemocnici, která tímto nedostatkem netrpí.

C-4/13 *Fassbender-Firman* (rozsudek pátého senátu ze dne 6. listopadu 2014, GA Wathelet)

Dle Soudního dvora může členský stát zaměstnání v souladu s nařízením č. 1408/71 pozastavit nárok na rodinné dávky v případě, že v členském státě bydliště (který je rovněž státem zaměstnání druhého rodiče) nebyla podána žádost o rodinné dávky.

C-333/13 *Dano* (rozsudek velkého senátu ze dne 11. listopadu 2014, GA Wathelet)

Spor se týkal otázky, zda občané Unie, kteří nejsou hospodářsky činní a kteří se přemístí do jiného členského státu pouze s cílem získat nárok na sociální podporu, mohou být z pobírání některých sociálních dávek vyloučeni. Dle Soudního dvora lze odeprít přiznání sociálních dávek hospodářsky nečinným občanům Unie, kteří svobody pohybu využívají pouze s cílem získat nárok na sociální podporu od jiného členského státu, ačkoli nemají, jak požaduje příslušná unijní směrnice, dostatečné prostředky na to, aby se mohli dožadovat práva pobytu. Nerovné zacházení mezi státními příslušníky daného státu a občany jiných členských států je v tomto případě přípustné.

18. Vnější vztahy

Žádný rozsudek;

19. Celní unie

12 rozsudků (vznik celního dluhu, antidumpingové clo, kontrola zboží, právo na obhajobu a na účinnou soudní ochranu v celním řízení atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-613/12 *Helm Dungenmittel* (rozsudek třetího senátu ze dne 6. února 2014, GA Bot)

Spor se týkal prokázání původu zboží dle ustanovení Evropsko-středomořské dohody s Egyptem. V této věci bylo zboží dovezeno do Nizozemska, kde bylo rozděleno a část byla odeslána dále do Německa. Nizozemské orgány k této odeslané části zboží vystavily náhradní průvodní osvědčení, avšak učinily tak až v době, kdy již zboží neměly pod svým dohledem (což odporuje požadavku Dohody), tudíž toto osvědčení německé orgány odmítly uznat a původ zboží nepovažovaly za prokázaný. Soudní dvůr rozhodl, že i v takovém případě je dána možnost uznat původ zboží na základě původního průvodního osvědčení vystaveného egyptskými orgány, dovozce však musí prokázat, že se skutečně jedná o zboží, pro které bylo osvědčení vystaveno (tedy zboží, které bylo z Egypta dovezeno do Nizozemska).

C-571/12 Greencarrier Freight Services Latvia (rozsudek třetího senátu ze dne 27. února 2014, GA Mengozzi)

Případ se týkal otázky, zda mohou celní orgány vztáhnout výsledky částečné kontroly zboží také na totožné zboží uvedené v jiných celních prohlášeních, než kterých se kontrola týkala. Soudní dvůr konstatoval, že takový postup je možný podle čl. 78 celního kodexu (nikoli dle jeho čl. 70), když jde o totožné zboží a když nebyla ve vztahu k danému celnímu prohlášení dosud překročena tříletá promlčecí lhůta.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-480/12 X (rozsudek prvního senátu ze dne 15. května 2014, GA Jääskinen)

Spor byl veden o to, zda včasné nepředložení zboží nacházejícího se v režimu vnějšího celního tranzitu celnímu úřadu vede ke vzniku celního dluhu. Soudní dvůr konstatoval, že v této situaci nevzniká celní dluh podle čl. 203 celního kodexu (odnětí zboží celnímu dohledu), ale dle čl. 204 celního kodexu (nesplnění povinnosti spojené s režimem vnějšího celního tranzitu).

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-75/13 SEK Zollagentur (rozsudek šestého senátu ze dne 12. června 2014, GA Mengozzi)

Spor se týkal vzniku celního dluhu v případě dočasně uskladněného zboží, které bylo propuštěno do režimu vnějšího tranzitu, které však neopustí sklad a není předloženo celnímu úřadu určení, přestože tomuto úřadu byly předloženy tranzitní doklady. Soudní dvůr rozhodl, že oddělení zboží od jeho tranzitních dokladů má závažné dopady znemožňující řádnou kontrolu zboží, takže tím dochází k odnětí zboží celnímu dohledu. Za této situace tedy vznikl celní dluh a dlužníkem je osoba, která jakožto schválený odesílatel propustila zboží do režimu vnějšího tranzitu.

C-437/13 Unitrading (rozsudek šestého senátu ze dne 23. října 2014, GA Jääskinen)

Šlo o to, zda právo na účinnou právní ochranu ve smyslu čl. 47 Listiny základních práv EU brání výběru dodatečného cla z důvodu nesprávného uvedení země původu, když celní orgány nemohou zveřejnit výsledky kontroly, na jejímž základě bylo nesprávné uvedení země původu zjištěno. Soudní dvůr rozhodl, že tento postup v zásadě není s čl. 47 Listiny v rozporu, jelikož výsledek kontroly je pouze

jedním z důkazů, který celní orgán a poté soud v rámci volného hodnocení důkazů při řešení věci posuzují.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

20. Společný celní sazebník

11 rozsudků (celní zařazení zboží);

21. Justice a vnitřní věci

25 rozsudků (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech, v úpadkovém řízení a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, evropský platební rozkaz, uznání a výkon rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, rozhodné právo pro spory ze smluv, evropský zatýkácí rozkaz, zákaz dvojího stíhání v rámci Schengenu atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-328/12 *Schmid* (rozsudek prvního senátu ze dne 16. ledna 2014, GA Sharpston)

Jednalo se o to, zda soudy členského státu, na jehož území bylo zahájeno úpadkové řízení na majetek dlužníka, jsou příslušné rozhodovat o odpůřčí žalobě podané v rámci tohoto řízení proti žalovanému, který nemá bydliště nebo statutární sídlo na území členského státu. Soudní dvůr tuto možnost potvrdil.

C-45/13 *Kainz* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 16. ledna 2014, GA Jääskinen)

Věc se týká určení místa příčinné události, která vedla ke vzniku škody (ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení Brusel I), v případě odpovědnosti výrobce za škodu způsobenou vadou výrobku (v dotčené věci byla škoda způsobena pádem z kola v důsledku uvolnění vidlice). Soudní dvůr rozhodl, že místem příčinné události má být místo zhotovení dotčeného výrobku.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-1/13 *Cartier parfums-lunettes a Axa Corporate Solutions assurances* (rozsudek třetího senátu ze dne 27. února 2014, GA Jääskinen)

Případ se týkal otázky, kdy je „určena příslušnost“ dříve osloveného soudu pro účely posouzení překážky litispendence dle čl. 27 nařízení Brusel I, tedy zda je v této souvislosti nutné výslovné a konečné rozhodnutí tohoto soudu, kterým svou

příslušnost konstatuje. Soudní dvůr rozhodl, že v této souvislosti postačuje, když se prve oslovený soud neprohlásil za nepřislušný bez návrhu a když žádný z účastníků nevznesl námitku nepřítomnosti před zaujetím meritorního stanoviska.

C-322/13 *Grauel Rüffer* (rozsudek druhého senátu ze dne 27. března 2014, GA Sharpston)

Případ řešil otázku, zda když vnitrostátní právo stanoví v určitém územním celku možnost užívat v soudním řízení jiný jazyk než úřední jazyk dotčeného členského státu, může být tato možnost omezena pouze na občany dotčeného členského státu, kteří mají v tomto územním celku bydliště. (Itálie argumentovala ochranou německé menšiny v daném regionu). Soudní dvůr konstatoval, že o nemožnosti takového omezení rozhodl již dříve ve vztahu k trestnímu řízení (C-274/96 *Bickel a Franz*) a tyto závěry se plně vztahují i na řízení občanskoprávní.

C-438/12 *Weber* (rozsudek třetího senátu ze dne 3. dubna 2014, GA Jääskinen)

Spor se týkal překážky litispendence podle nařízení Brusel I. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že na žalobu domáhající se určení, že věcné právo k nemovitosti nebylo správně uplatněno, se vztahují pravidla výlučné soudní příslušnosti tohoto nařízení. I pokud je tedy řízení o této věci zahájeno u soudu členského státu, jemuž svědčí výlučná příslušnost, později než u soudu jiného členského státu, tento později oslovený soud nesmí řízení přerušit ani odmítnout svou příslušnost.

C-129/14 PPU *Spasic* (rozsudek velkého senátu ze dne 27. května 2014, GA Jääskinen)

Soudní dvůr se zabýval ustanovením Schengenské prováděcí úmluvy, která upravuje možnost stíhání pro trestný čin, pro který již byla dotčená osoba odsouzena v jiném členském státě. Soudní dvůr rozhodl, že omezení aplikace zásady *ne bis in idem* podmínkou, že daná sankce již byla vykonána, je právě vykonávána či již nemůže být vykonána, je v souladu s Listinou základních práv EU. Pokud bylo uloženo více sankcí, musí být tato podmínka pro svou aplikaci naplněna ve vztahu ke všem z nich.

C-360/12 *Coty Germany* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 5. června 2014, GA Jääskinen)

Bylo sporné, kde došlo ke škodné události pro účely soudní příslušnosti, když protiprávní jednání Soudní dvůr konstatoval, že místo příčinné události nemůže být na území členského státu, v němž daná osoba nejednala, avšak soudy tohoto členského státu mohou být příslušné na základě místa vzniku škody, pokud jednání

na území jiného státu porušuje právní předpisy prve uvedeného členského státu (zde šlo o nekalou soutěž) a může na jeho území způsobit škodu.

C-398/12 M (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 5. června 2014, GA Szpunar)

Sporná byla možnost stíhání osoby za trestný čin, když bylo ve vztahu k tomuto trestnému činu již v jiném členském státě vůči dané osobě pravomocně zastaveno trestní stíhání (bez nařízení hlavního líčení). Soudní dvůr vyšel zejména z judikatury ESLP a uvedl, že takové pravomocné zastavení trestního stíhání je překážkou pro stíhání v jiném členském státě dle čl. 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody. Navíc dodal, že případná existence nových okolností odůvodňující obnovu řízení by mohla být posouzena pouze v tom členském státě, kde bylo dříve řízení zastaveno.

C-119/13 a C-120/13 *eco Cosmetics a další* (rozsudek třetího senátu ze dne 4. září 2014, GA Bot)

Případy se týkaly evropských platebních rozkazů, které byly prohlášeny za vykonatelné, ačkoliv se následně ukázalo, že nebyly žalovaným doručeny či byly doručeny neúčinně (jelikož žalovaní na dotčené adrese již nebydleli). Soudní dvůr uvedl, že pokud doručení evropského platebního rozkazu nesplňuje minimální požadavky nařízení č. 1896/2006, je prohlášení jeho vykonatelnosti třeba považovat za neplatné.

C-112/13 A (rozsudek pátého senátu ze dne 11. září 2014, GA Bot)

Spor se jednak týkal vnitrostátní povinnosti obecného soudu posledního stupně obrátit se na Ústavní soud s návrhem na zrušení zákona, o němž má obecný soud za to, že je v rozporu s čl. 47 Listiny. Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo takové povinnosti nebrání, pokud má tento obecný soud kdykoliv možnost obrátit se na Soudní dvůr s předběžnou otázkou, pokud může přijmout jakákoliv opatření k zajištění předběžné ochrany práv vyplývajících z unijního práva a pokud má bez ohledu na rozhodnutí Ústavního soudu možnost neaplikovat ta ustanovení vnitrostátního práva, o nichž má za to, že jsou s unijním právem v rozporu. Dále se spor týkal otázky, zda účast opatrovníka, který byl ustanoven z důvodu neznámého pobytu žalovaného, na řízení zakládá příslušnost dotčeného soudu podle čl. 24 nařízení Brusel I. Soudní dvůr rozhodl, že v takovém případě příslušnost dotčeného soudu založena není.

C-436/13 E (rozsudek druhého senátu ze dne 1. října 2014, GA Wahl)

Spor se týkal otázky, jak dlouho je platné ujednání o soudní příslušnosti v souvislosti s úpravou rodičovské odpovědnosti k dítěti. Rodiče se dohodli na příslušnosti španělského soudu a před ním uzavřeli dohodu o úpravě péče o dítě, podle níž dítě žije s matkou ve Spojeném království a otec se s ním může stýkat. Nebylo zřejmé, zda takto dohodnutá příslušnost trvá i poté, co dohodu pravomocně schválil španělský soud, když má nyní dítě bydliště ve Spojeném království. Soudní dvůr konstatoval, že takto sjednaná příslušnost končí s pravomocným ukončením řízení, pro nějž byla sjednána.

C-376/14 PPU C (rozsudek třetího senátu ze dne 9. října 2014, GA Szpunar)

Spor se týkal situace, kdy francouzské soudy předběžně svěřily dítě do péče matce a povolily jí odjet s ním do Irska, na základě odvolání však byl tento rozsudek přehodnocen a dítě svěřeno do péče otce žijícího ve Francii. Matka nicméně dítě odmítla z Irska vrátit. Soudní dvůr konstatoval, že za této situace je možné využít řízení o návratu dítěte ve smyslu Haagské úmluvy, pokud v té době má toto dítě stále obvyklé bydliště ve Francii, což je třeba posoudit s ohledem na okolnosti konkrétního případu, zejména na začlenění v Irsku od příjezdu do rozsudku nařizujícího jeho návrat. Pokud by již obvyklé bydliště dítěte bylo v Irsku, je třeba postupovat cestou uznání a výkonu rozhodnutí francouzského soudu.

C-302/13 *flyLAL–Lithuanian Airlines* (rozsudek třetího senátu ze dne 23. října 2014, GA Kokott)

Ve věci jde o uznání a výkon předběžných a zajišťovacích opatření ve sporu o náhradu škody za zneužití dominantního postavení a za protisoutěžní dohodu. Soudní dvůr rozhodl, že jde o věc „občanskou a obchodní“, tudíž spadá do působnosti nařízení Brusel I. Odmítl přitom, že by se spor týkal platnosti usnesení orgánů právnických osob ve smyslu čl. 22 nařízení Brusel I (kde je dána výlučná soudní příslušnost). Navíc konstatoval, že se nelze domáhat výhrady veřejného pořádku proti uznání a výkonu dotčených opatření z toho důvodu, že nebyla přesně odůvodněna výše částek, kterých se opatření týkají, nebo že mají tato opatření závažné hospodářské důsledky.

C-656/13 L (rozsudek třetího senátu ze dne 12. listopadu 2014, GA Wahl)

Spor se týkal soudní příslušnosti ve věci rodičovské zodpovědnosti. Soudní dvůr konstatoval, že prorogace příslušnosti ve prospěch soudů členského státu, k němuž má dítě silný vztah je se souhlasem obou rodičů možná, i když u těchto soudů neprobíhá jiné řízení, k němuž by řízení o rodičovské odpovědnosti bylo připojeno.

Souhlas rodičů nicméně není dán, pokud jeden z nich při prvním úkonu v řízení namítá nepřislušnost osloveného soudu.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-400/13 a C-408/13 *Sanders a Huber* (rozsudek třetího senátu ze dne 18. prosince 2014, GA Jääskinen)

Bylo sporné, zda vnitrostátní právo může stanovit koncentraci příslušnosti pro spor o výživné s mezinárodním prvkem (prvoinstanční soud v sídle odvolacího soudu, tzn. nikoli nutně běžný prvoinstanční soud dle místa bydliště). Soudní dvůr konstatoval, že tato koncentrace je v rozporu s nařízením č. 4/2009, ledaže by přispívala k řádnému výkonu spravedlnosti a chránila zájmy oprávněných (větší odborností dotčených soudů, výsledky skrz komunikační technologie apod.).

22. Právo institucí a jejich zaměstnanců

Žádný rozsudek;

23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika

1 rozsudek (zmrazení finančních prostředků);

Shrnutí tohoto rozsudku:

C-314/13 *Peftiev a další* (rozsudek pátého senátu ze dne 12. června 2014, GA Mengozzi)

Případ se týkal míry uvážení vnitrostátních orgánů rozhodujících o udělení výjimky ze zmrazení finančních prostředků podle čl. 3 odst. 1 písm. b) nařízení č. 765/2006 o omezujících opatřeních vůči Bělorusku (uvolnění prostředků na úhradu honorářů a náhrady výdajů na právní služby). Soudní dvůr konstatoval, že vnitrostátní orgány nedisponují neomezenou posuzovací pravomocí, neboť uplatňují unijní právo, a musí proto respektovat práva zakotvená v čl. 47 Listiny základních práv EU, jakož i zásadní charakter právního zastoupení při podání žaloby zpochybňující legalitu omezujících opatření k Tribunálu. Vnitrostátní orgány však mohou stanovit podmínky, které považují za vhodné k zajištění, aby cíl sankcí nebyl zmařen a udělená výjimka nebyla zneužita (lze např. upřednostnit bankovní převody před platbami v hotovosti). Udělení výjimky musí být posuzováno podle čl. 3 odst. 1 písm. b) nařízení č. 765/2006, jenž neobsahuje žádný odkaz na původ finančních prostředků a jejich případné nezákonné nabytí.

24. Principiální a průřezové otázky

2 rozsudky (slučitelnost unijního práva s předpisy o povinném očkování a možnost soudního přezkumu rozhodnutí v oblasti strukturálních fondů);

Shrnutí těchto rozsudků:

C-459/13 *Široká* (usnesení devátého senátu ze dne 17. července 2014, GA Jääskinen)

Spor se týkal slučitelnosti povinného očkování dětí s unijním právem. Soudní dvůr však uvedl, že zjevně není příslušný k zodpovězení takových otázek, neboť se jich zjevně netýká čl. 168 SFEU ani jiné ustanovení unijního práva, tudíž nelze aplikovat ani Listinu.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-562/12 *Liivimaa Lihaveis* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 17. září 2014, GA Jääskinen)

Spor se týkal toho, zda lze soudně napadnout rozhodnutí o nepřiznání podpory z operačního programu spadajícího pod nařízení č. 1083/2006 a 1080/2006. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 263 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že žaloba proti rozhodnutí monitorovacího výboru zamítajícímu žádost o grant nespadá do pravomoci Tribunálu. Dále Soudní dvůr judikoval, že čl. 267 SFEU je třeba vykládat v tom smyslu, že programová příručka přijatá monitorovacím výborem není aktem přijatým orgánem, institucí nebo jiným subjektem Unie, a v důsledku toho Soudní dvůr nemá pravomoc posuzovat platnost ustanovení takové příručky. Navíc dle Soudního dvora unijní právo brání ustanovení programové příručky, které nestanoví, že rozhodnutí monitorovacího výboru zamítající žádost o grant lze napadnout u soudu členského státu.

ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA

Řízení pro porušení unijního práva (infringement procedure) představuje zvláštní mechanismus, jehož cílem je „určit, že jednání členského státu je v rozporu s právem Unie, a přimět tento členský stát, aby v tomto jednání ustal“.⁷ Toto řízení může vést proti členskému státu Evropská komise (čl. 258 SFEU), popřípadě jiný členský stát (čl. 259 SFEU). Řízení vedená členským státem proti jinému členskému státu jsou nicméně z přirozených důvodů velmi vzácná.⁸ V naprosté většině případů vede řízení pro porušení unijního práva Evropská komise, která tím plní svoji úlohu strážkyně Smluv (guardian of the Treaties).⁹

Před zahájením řízení pro porušení unijního práva

V současné době je ustálenou praxí, že v případě podezření na porušování práva Unie některým z členských států nezahajuje Evropská komise okamžitě řízení pro porušení povinnosti. Než se tak stane, je věc zásadně vždy předmětem řízení EU Pilot. Teprve není-li věc napravena či vysvětlena v rámci tohoto řízení, přistupuje Evropská komise k zahájení řízení podle čl. 258 SFEU.

Tato praxe vede k poklesu zahajovaných řízení pro porušení povinnosti. Tento pokles je zčásti trvalý (řada kauz je uspokojivě vyřešena v rámci řízení EU Pilot, řízení pro porušení povinnosti není vůbec zahájeno), zčásti pouze dočasný (případy jsou nejprve předmětem řízení EU Pilot, případná řízení pro porušení povinnosti jsou proto zahajována s určitým zpožděním).

Jednou z výrazných výjimek z uvedené praxe jsou řízení ve věci opožděné transpozice či notifikace směrnic přijatých legislativním postupem; tato řízení jsou zahajována automaticky po marném uplynutí lhůty pro transpozici (tyto případy nejsou předmětem řízení EU Pilot, neboť o obsahu povinnosti členského státu v zásadě není sporu).

Co je EU Pilot

Jedná se o flexibilní a relativně neformální řízení, resp. mechanismus spolupráce, sloužící k objasnění, popř. řešení situací, u nichž Komise shledává možné porušení

⁷ Rozsudek *Švédsko a další v. API a Komise*, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, EU:C:2010:541, bod 119.

⁸ Příkladem z nedávné doby je věc *Maďarsko v. Slovensko*, C-364/10, EU:C:2012:630. Maďarská vláda iniciovala řízení podle čl. 259 SFEU poté, co slovenské úřady zabránily prezidentu Maďarska, aby dne 21. srpna 2009 navštívil slovenské město Komárno a zúčastnil se tam slavnostního odhalení sochy svatého Štěpána. Rozsudkem ze dne 16. října 2012 Soudní dvůr žalobu maďarské vlády zamítl.

⁹ Srov. čl. 17 odst. 1 SEU, podle něhož Evropská komise „dohlíží na uplatňování práva Unie“.

unijního práva ze strany členského státu. Jeho předmětem může být velmi široké spektrum problémů (výtka chybné aplikace unijního práva ze strany členského státu, včasné nedodání konkrétní zprávy, nesprávně provedená transpozice apod.).

Mechanismus EU Pilot funguje od dubna 2008 a v současné době je již stabilní a významnou součástí prosazování práva EU vůči všem členským státům.

Postup řízení

Řízení zahajuje Evropská komise buď z vlastní iniciativy, nebo na základě obdržené stížnosti.

Evropská komise komunikuje s kontaktními místy jednotlivých členských států prostřednictvím speciální internetové databáze. Řízení je zahájeno tím, že Komise prostřednictvím této databáze zašle členskému státu (jeho kontaktnímu místu) žádost o vyjádření k určitému problému, v němž spatřuje možné porušení unijního práva.

Po obdržení žádosti kontaktní místo, v případě České republiky konkrétně VLZ, obratem osloví resort, do jehož gesce dotčená problematika spadá. V úzké spolupráci s tímto resortem je pak vypracováno vyjádření. Standardní lhůta pro vyjádření členského státu je 10 týdnů. Ve vyjádření VLZ sdělí Komisi v závislosti na povaze případu navrhovaný způsob řešení. Například oznámí přijetí nápravných kroků nebo předloží Komisi argumenty podložené stanovisko, proč k porušení práva EU nedošlo, případně poskytne další relevantní informace.

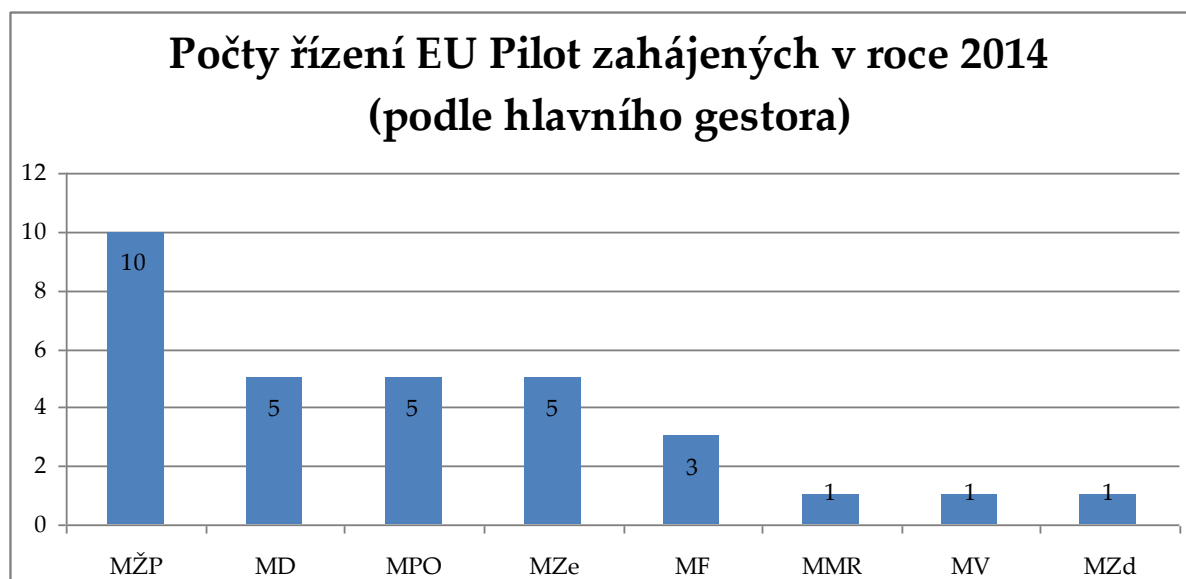
Komise následně vyjádření vyhodnotí a odpověď buď akceptuje, čímž řízení v zásadě končí, nebo ji odmítne a v takovém případě obvykle následují další kroky (což zpravidla znamená zahájení řízení pro porušení unijního práva).

Pokud Komise v odpovědi nenalezne dostatek informací potřebných k rozhodnutí, požádá o jejich doplnění (případně i opakovaně).

Vývoj v roce 2014

V průběhu roku 2014 bylo proti ČR zahájeno celkem 31 případů EU Pilot. Došlo tedy k mírnému poklesu zahájených řízení oproti roku 2013, kdy bylo zahájeno 40 řízení.

Z celkového počtu řízení jich bylo 12 zahájeno na základě stížnosti a 19 z vlastní iniciativy Evropské komise (zdá se však, že Komise tyto kategorie v praxi ne vždy striktně rozlišuje).

Jak je z tabulky patrné, oblastmi s nejvyšší aktivitou Evropské komise zůstávají, stejně jako v roce 2013, portfolia ministerstev průmyslu a obchodu, životního prostředí a dopravy. Konkrétní počty zahájených řízení nejsou nutně indikátorem kvality transpoziční legislativy, ale souvisejí spíše s množstvím přejímané unijní legislativy v daném portfoliu.

Průběh řízení pro porušení unijního práva

Řízení podle čl. 258 SFEU

Evropská komise zahajuje řízení z vlastní iniciativy nebo na základě stížnosti.¹⁰

Řízení je zahajováno na základě zjištění, že členský stát ke dni uplynutí lhůty pro transpozici neoznámil Evropské komisi vnitrostátní předpisy představující úplnou transpozici dotčené směrnice (*non-communication infringements*; v češtině se používá pracovní označení *nenotifikační řízení*), nebo na základě zjištění, že vnitrostátní předpisy nejsou v souladu s předpisy EU (*non-conformity infringements*), nebo jsou aplikovány v rozporu s předpisy EU (*bad application infringements*; pro poslední dva druhy řízení se používá pracovní název *věcná řízení*).

¹⁰ Stížnost může podat každý. Dle ustálené judikatury Soudního dvora přitom ovšem platí, že „Komise není povinna zahájit řízení o nesplnění povinnosti, má v tomto ohledu diskreční pravomoc, která vylučuje právo jednotlivců vyžadovat od orgánu, aby zaujal stanovisko v určitém smyslu stejně jako právo podat žalobu na neplatnost proti jeho odmítnutí konat“ (rozsudek *Bavarian Lager v. Komise*, T-194/04, EU:T:2007:334, body 54 a 55 a citovaná judikatura; rozsudek *Komninou a další v. Komise*, C-167/06 P, EU:C:2007:633, bod 64).

Řízení je zahajováno zasláním tzv. formálního upozornění, resp. výzvy (*letter of formal notice*). Členskému státu je dána příležitost vyjádřit se k výtkám uvedeným ve formálním upozornění, a to zpravidla ve lhůtě 2 měsíců. Nepovažuje-li Evropská komise odpověď členského státu za uspokojivou, následuje druhá fáze: Evropská komise vydá odůvodněné stanovisko (*reasoned opinion*), které obsahuje podrobnou právní argumentaci vůči dosud nenapraveným výtkám a je podkladem pro případnou žalobu. Členský stát má zpravidla opět lhůtu 2 měsíců na odpověď.¹¹

Po marném uplynutí posledně uvedené lhůty může Evropská komise podat žalobu k Soudnímu dvoru. Následuje standardní řízení před Soudním dvorem (žaloba, žalobní odpověď, replika, duplika, případně vyjádření vedlejších účastníků a vyjádření hlavních účastníků řízení k vyjádřením vedlejších účastníků, ústní jednání, stanovisko generálního advokáta a rozsudek). Pokud se Soudní dvůr se žalobou Evropské komise (alespoň zčásti) ztotožní, vydá rozsudek, kterým konstatuje porušení povinnosti ze strany členského státu (např. „*Česká republika tím, že ve stanovené lhůtě nepřijala právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15. února 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z této směrnice.*“¹²).

Rozsudkem Soudního dvora nemůže být v této fázi uložena dotčenému členskému státu finanční sankce, s jedinou výjimkou zavedenou Lisabonskou smlouvou: podle čl. 260 odst. 3 SFEU může Komise navrhnout uložení paušální částky nebo penále (tedy dvou složek možné finanční sankce) již prvním rozsudkem v řízení vedeném z důvodu, že dotyčný stát *nesplnil povinnost sdělit opatření provádějící směrnici přijatou legislativním postupem* (týká se tedy jen nenotifikačních řízení, a to výhradně těch, jejichž předmětem je opožděná transpozice či notifikace směrnic přijatých Evropským parlamentem a Radou, popř. jen Radou přímo na základě Smluv, tj. netýká se směrnic v přenesené pravomoci a prováděcích směrnic¹³).

První žaloba v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU byla podána proti Polsku již 31. ledna 2012.¹⁴ V průběhu let 2012 až 2014 pak bylo podáno 41 žalob.¹⁵ V žádném z řízení vedených v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU však doposud nebyl vydán odsuzující

¹¹ Okamžik uplynutí této lhůty je rozhodující pro případné řízení před Soudním dvorem. Dle ustálené judikatury „se existence nesplnění povinnosti musí posuzovat vzhledem ke stavu, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, a (...) změny, ke kterým došlo následně, nemohou být Soudním dvorem brány v úvahu“ (rozsudek *Komise v. Česká republika*, C-481/09, EU:C:2010:572, bod 9).

¹² Rozsudek *Komise v. Česká republika*, C-481/09, cit. výše.

¹³ Srov. čl. 290 a 291 SFEU.

¹⁴ *Komise v. Polsko*, C-48/12, EU:C:2013:3

¹⁵ V roce 2012 bylo zahájeno 23, v roce 2013 bylo zahájeno 14 a v roce 2014 již „jen“ 4 řízení.

rozsudek, neboť většina byla v mezidobí stažena.¹⁶ Případný rozsudek Soudního dvora v dané věci je s napětím vyhlížen, neboť by mohl vyjasnit otázku pravomoci Evropské komise podat žalobu v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU i tam, kde členský stát sice notifikoval plnou transpozici, avšak Evropská komise je přesvědčena, že transpozice dotčené směrnice je ve skutečnosti neúplná; taková situace je totiž na pomezí sporu nikoli o úplnost, ale o správnost transpozice.¹⁷

Řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU

Je-li v řízení podle čl. 258 SFEU vydán odsuzující rozsudek, dotčený členský stát je v souladu s čl. 260 odst. 1 SFEU „povinen přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora“. Na splnění této povinnosti se Evropská komise ptá zpravidla ve velmi krátké době od vydání rozsudku Soudního dvora (např. ve věci *Komise v. Česká republika*, C-343/08, EU:C:2010:14 [zaměstnanecké penzijní fondy] si Evropská komise vyžádala tyto informace již po šesti týdnech od vydání rozsudku).

Není-li odpověď členského státu uspokojivá, může Evropská komise zahájit řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU, jehož účelem je „přimět členský stát, který je v prodlení, aby vyhověl rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o nesplnění povinnosti“¹⁸. Řízení je zahajováno zasláním formálního upozornění (výzvy). Dotčenému členskému státu je dána příležitost vyjádřit se k formálnímu upozornění, a to zpravidla ve lhůtě 2 měsíců. Není-li odpověď uspokojivá, může již Evropská komise podat žalobu k Soudnímu dvoru (od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se již odůvodněné stanovisko nevydává a řízení podle čl. 260 SFEU odst. 2 je tedy, oproti řízení podle čl. 258 SFEU, o tento krok kratší).

V žalobě k Soudnímu dvoru navrhne Evropská komise paušální částku (sankce za nesplnění povinnosti od vydání prvního rozsudku do okamžiku zajištění nápravy či vydání rozsudku v režimu čl. 260 odst. 2 SFEU) a/nebo penále (sankce za nesplnění

¹⁶ Lze předpokládat, že většina těchto řízení bude končit usnesením předsedy Soudního dvora, kterým bude řízení ukončeno na základě zpětvzetí žaloby Evropskou komisí poté, co dotčený členský stát v průběhu řízení před Soudním dvorem transpozici dané směrnice úspěšně dokončí (srov. s výše uvedeným řízením ve věci *Komise v. Polsko*, C-48/12, řízení bylo ukončeno usnesením předsedy Soudního dvora).

¹⁷ Sama Komise v minulosti připustila, že „spor o tom, zda jsou oznámená prováděcí opatření nebo právní předpisy existující ve vnitrostátním právním řádu dostatečné, povede k zahájení běžného řízení o správném provedení směrnice podle článku 258“ (Sdělení Komise – Provádění čl. 260 odst. 3 Smlouvy o fungování EU, Úř. věst. C 12, 15.1.2011, s. 1-5, bod 19), tj. nikoli řízení v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU, i v praxi České republiky se však vyskytly případy, kdy byla sice oznámena plná transpozice, Komise však trvala na použitelnosti čl. 260 odst. 3 s poukazem např. na (údajnou) absenci transpozice toho či onoho ustanovení směrnice.

¹⁸ Rozsudek *Švédsko a další v. API a Komise*, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, EU:C:2010:54, bod 119.

povinnosti od vydání rozsudku v režimu čl. 260 odst. 2 SFEU do okamžiku zajištění nápravy).

Původně navrhovala Evropská komise pouze penále. Po prvním rozsudku Soudního dvora, kterým došlo k uložení obou sankcí (penále a paušální částky) současně¹⁹, však Evropská komise tuto praxi změnila a přijala sdělení „Použití článku 228 Smlouvy o ES“²⁰. Od té doby systematicky navrhuje uložení penále i paušální částky.

V roce 2014 bylo podle čl. 260 odst. 2 SFEU vydáno 5 rozsudků.²¹ Nejvyšší sankci uložil Soudní dvůr Itálii za provoz „černých skládek“²² (pololetní penále ve výši 42.800.000,- EUR a paušální částku 40.000.000,- EUR) a nejnižší Švédsku za nesprávnou aplikaci směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES o integrované prevenci a omezování znečištění²³ (denní penále ve výši 4.000,- EUR a paušální částku 2.000.000,- EUR). Za prodlevy při vymáhání neschválených státních podpor rozhodl Soudní dvůr v řízení vůči Španělsku²⁴ o uložení paušální částky ve výši 30.000.000,- EUR. Jakkoli se jedná o relativně vysoké částky, původní žalobní návrhy Evropské komise byly zpravidla více než dvojnásobné.

Úloha vládního zmocněnce v řízení o porušení unijního práva

VLZ „zastupuje a hájí zájmy České republiky v řízeních před Soudním dvorem EU a v řízeních o porušení Smlouvy ve fázi řízení s Evropskou komisí, včetně kroků jim předcházejících“. Je tedy nejen zástupcem České republiky před samotným Soudním dvorem EU, ale je i „prostředníkem mezi Evropskou komisí a orgány České republiky a (...) zástupcem České republiky v řízeních o porušení [unijního práva]“ a je rovněž kontaktním místem pro EU Pilot.²⁵

V řízení pro porušení unijního práva tak VLZ přijímá formální upozornění (výzvy) a odůvodněná stanoviska Evropské komise a spolupracuje s jednotlivými rezorty, do jejichž gesce spadá předmět řízení (zejména dotčené právní předpisy), za účelem určení přístupu k řízení (odmítnutí tvrzení Evropské komise, nebo naopak

¹⁹ Rozsudek *Komise v. Francie*, C-304/02, EU:C:2005:444. Francii bylo uloženo zaplatit penále ve výši 57 761 250,- EUR za každé šestiměsíční období dalšího neplnění prvního rozsudku a paušální částku ve výši 20 000 000,- EUR.

²⁰ SEK(2005) 1658.

²¹ *Komise v. Řecko*, C-378/13, EU:C:2014:2405; *Komise v. Švédsko*, C-243/13, EU:C:2014:2413; *Komise v. Itálie*, C-196/13, EU:C:2014:2407; *Komise v. Španělsko*, C-184/11, EU:C:2014:316; *Komise v. Portugalsko*, C-292/11 P, EU:C:2014:3.

²² *Komise v. Itálie*, C-196/13, cit. výše.

²³ *Komise v. Švédsko*, C-243/13, cit. výše.

²⁴ *Komise v. Španělsko*, C-184/11, cit. výše.

²⁵ Viz čl. 3 Statutu VLZ.

informování Evropské komise o opatřeních k nápravě) a za účelem přípravy odpovědi.

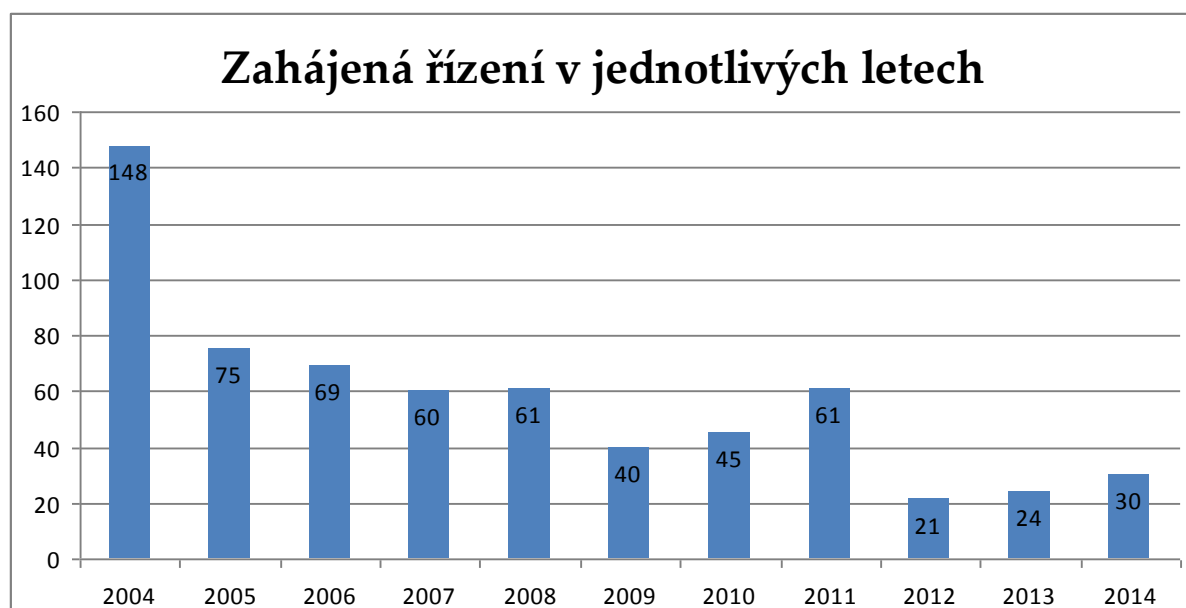
Následně, v případě, že je v řízení pro porušení unijního práva podána žaloba k Soudnímu dvoru, činí VLZ, opět ve spolupráci s příslušnými rezorty, i všechny úkony v řízení před Soudním dvorem (v reakci na žalobu vypracovává žalobní odpověď, v reakci na repliku vypracovává dupliku, zastupuje vládu ČR na případném ústním jednání).

V případě potřeby je VLZ oprávněn vyžadovat potřebnou součinnost i dalších dotčených subjektů (zákon č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a jinými mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

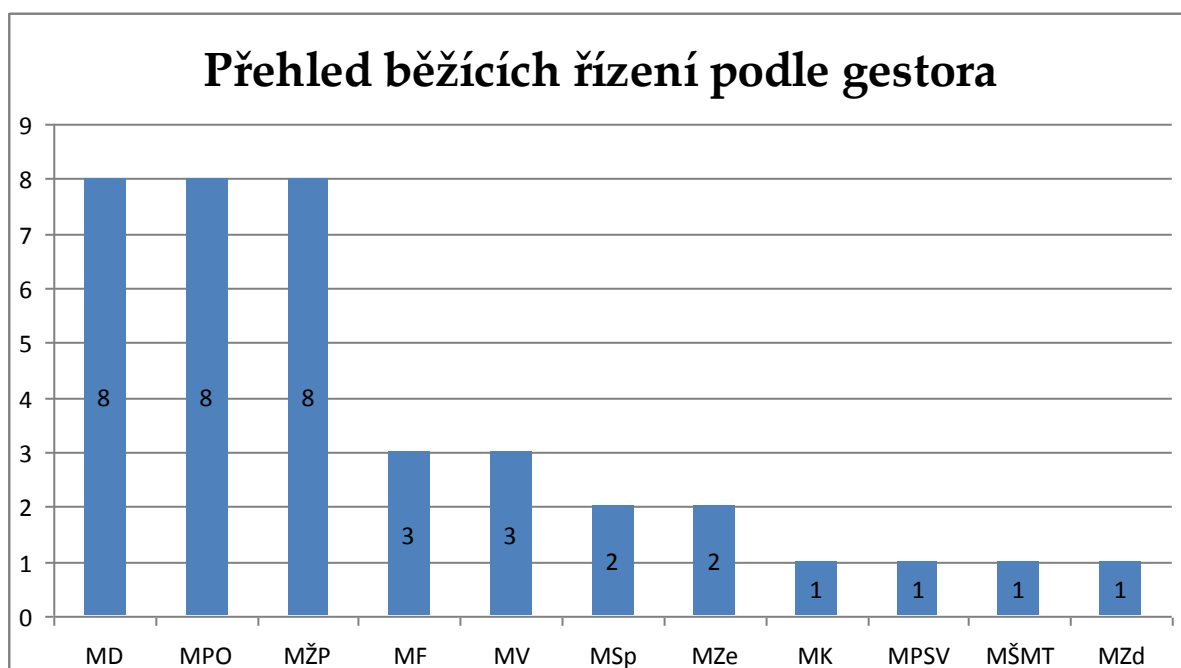
Řízení pro porušení povinnosti vedená proti ČR

Celkový přehled

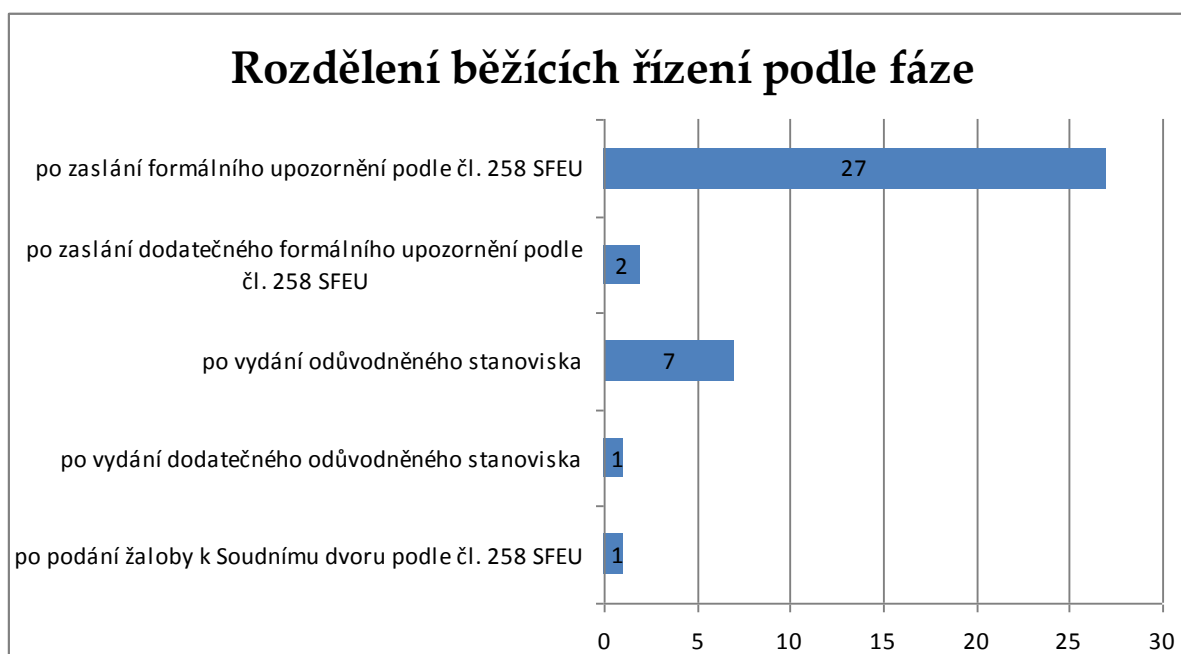
Do 31. prosince 2014 bylo proti ČR zahájeno (od přistoupení k Evropské unii dne 1. května 2004) celkem 634 řízení pro porušení plynoucí z práva EU.

Z výše uvedeného počtu probíhá k 31. prosinci 2014 celkem 38 řízení pro porušení unijního práva. Tato řízení jsou uvedena níže v přehledu běžících řízení.

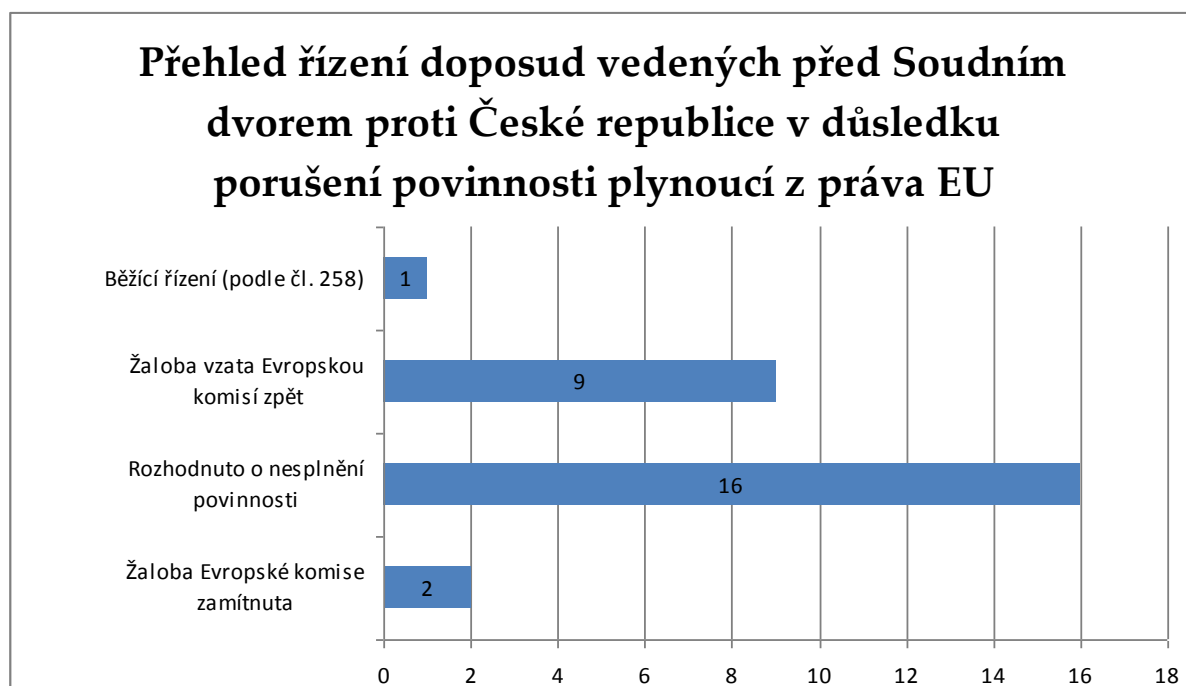

K 31. prosinci 2014 se tato řízení nacházela v následujících fázích:

Jen 28 z celkového počtu řízení pro porušení povinnosti zahájených od data přistoupení České republiky k EU vyústilo do 31. prosince 2014 v podání žaloby

k Soudnímu dvoru podle čl. 258 SFEU,²⁶ potažmo v jednom případě následně v podání žaloby dle čl. 260 odst. 2 SFEU.²⁷ Předmětem většiny těchto soudních žalob (19) byla absence transpozice či notifikace směrnice. Ve zbývajících případech bylo ČR vytykáno porušení unijního práva spočívající v nesprávné (či neúplné) transpozici směrnice či v nesprávné aplikaci unijního práva.

Tabulka pro přehlednost uvádí i řízení, kde Evropská komise vzala žalobu zpět. Jde o situace, kdy dotčený členský stát v průběhu řízení před Soudním dvorem dokončí transpozici, resp. notifikaci dotčené směrnice, nebo napraví jiná vytykaná porušení. Řízení je na základě toho ukončeno bez vydání rozsudku ve věci.²⁸

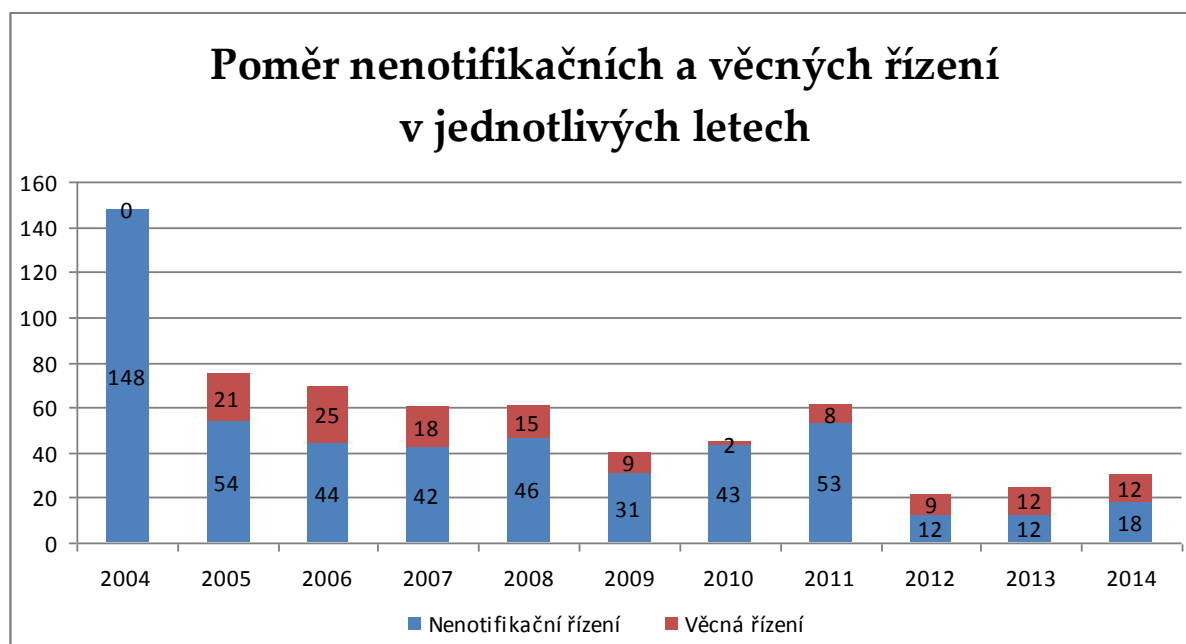
Nenotifikační v. věcná řízení

Pokud jde o celkový poměr typů řízení – nenotifikačních vůči věcným – lze konstatovat, že do 31. prosince 2014 bylo vůči České republice zahájeno 502 nenotifikačních řízení a 132 věcných řízení. Jak vyplývá z příloženého grafu, Česká republika průběžně zlepšuje svůj transpoziční deficit, tedy snižuje počet nenotifikačních řízení.

²⁶ V roce 2014 bylo vůči České republice zahájeno „jen“ jedno řízení, a to *Komise v. Česká republika*, C-525/14.

²⁷ Do této „druhé“ fáze řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU se dostalo řízení *Komise v. Česká republika*, C-241/11, EU:C:2013:423 [institute zaměstnaneckého penzijního pojištění].

²⁸ To se ovšem netýká řízení vedených podle čl. 260 odst. 3 SFEU.

Vývoj v roce 2014 – nově zahájená řízení

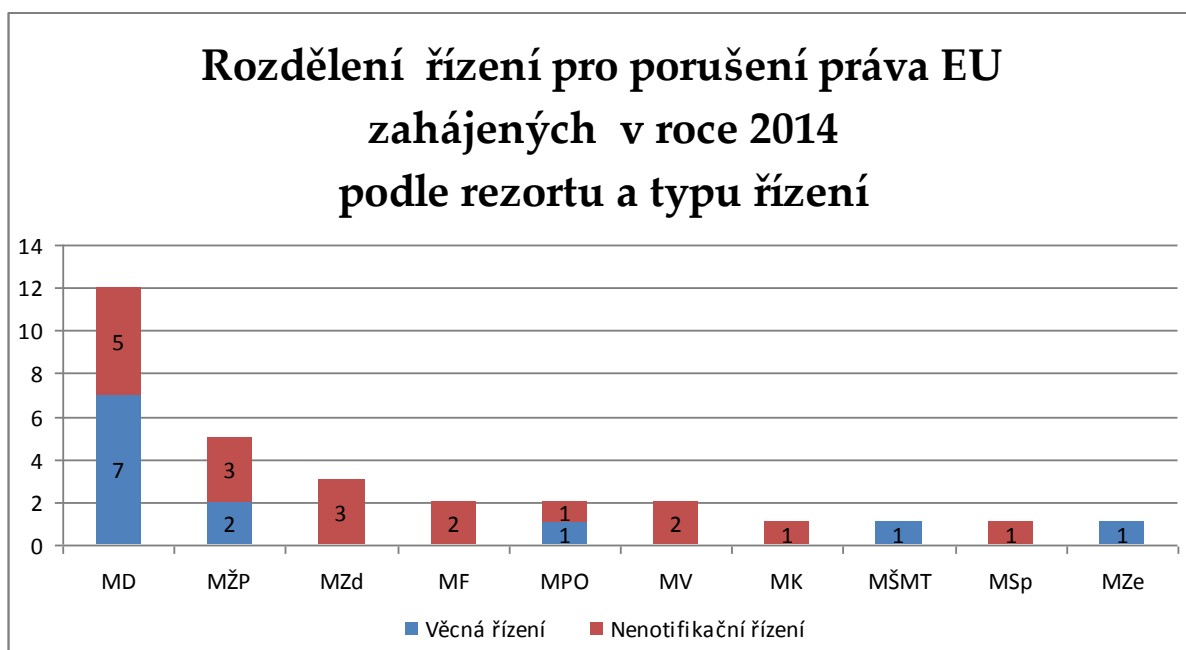
V průběhu roku 2014 zahájila Evropské komise proti České republice 30 nových řízení pro porušení práva Unie, z toho 18 nenotifikačních a 12 věcných. Současně vydala jedno tzv. doplňující formální upozornění²⁹ a jedno doplňující odůvodněné stanovisko³⁰. Tato dodatečná či opakovaná rozhodnutí vydává Evropská komise zpravidla tehdy, pokud chce rozšířit rozsah řízení o nové prvky, pokud v mezidobí došlo k vývoji v judikatuře Soudního dvora, je zapotřebí zpřesnit žalované období, či z historických důvodů u nenotifikačních řízení započatých před vstupem čl. 260 odst. 3 SFEU v platnost tak, aby mohla uplatnit nový postup, jenž umožňuje uložení finanční sankce členskému státu již prvním rozsudkem Soudního dvora (viz výše).

Z 18 zahájených nenotifikačních řízení se jich 11 týkalo směrnic přijatých řádným legislativním postupem, tedy směrnic, které spadají do působnosti čl. 260 odst. 3 SFEU. Z těchto 11 řízení bylo již 5 v průběhu roku 2014 zastaveno.

Všech 12 věcných řízení zahájených v roce 2014 bylo před zahájením formálního řízení pro porušení povinnosti, v souladu s ustálenou praxí Evropské komise (viz výše), předmětem řízení EU Pilot.

²⁹ Řízení č. 2013/2279 týkající se provádění nařízení (ES) č. 1071/2009, kterým se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě.

³⁰ Řízení č. 2006/2230 týkající se podmínky českého občanství u notářů.

Řízení zahájená v průběhu roku 2014 jsou uvedena níže v přehledech nenotifikačních a věcných řízení.

Přehled nenotifikačních řízení zahájených v roce 2014 (podle data zahájení řízení)

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Zahájeno</i>
2014/0044	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči	27.1.2014
2014/0045	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/77/EU, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících	27.1.2014
2014/0046	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/82/EU o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu	27.1.2014
2014/0047	Směrnice Rady 2011/85/EU o požadavcích na rozpočtové rámce členských států	27.1.2014
2014/0048	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě	27.1.2014
2014/0049	Směrnice Komise 2012/36/EU, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES o řidičských průkazech	27.1.2014
2014/0050	Směrnice Komise 2012/48/EU, kterou se mění přílohy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/87/ES, kterou se stanoví technické požadavky pro plavidla vnitrozemské plavby	27.1.2014
2014/0051	Směrnice Komise 2012/49/EU, kterou se mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/87/ES, kterou se stanoví technické požadavky pro plavidla vnitrozemské plavby	27.1.2014
2014/0052	Prováděcí směrnice Komise 2012/52/EU, kterou se stanoví opatření k usnadnění uznávání lékařských předpisů vystavených v jiném členském státě	27.1.2014

2014/0053	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES	27.1.2014
2014/2027	Neprovedení směrnice Rady 2013/1/EU, kterou se mění směrnice 93/109/ES, pokud jde o některá pravidla pro výkon práva být volen ve volbách do EP občanů Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě a nejsou jeho státními příslušníky	6.2.2014
2014/0237	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES	31.3.2014
2014/0238	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ) (přepracované znění)	31.3.2014
2014/0239	Směrnice Komise 2013/46/EU, kterou se mění směrnice 2006/141/ES, pokud jde o požadavky na bílkoviny pro počáteční a pokračovací kojeneckou výživu	31.3.2014
2014/0316	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU o právu na informace v trestním řízení	22.7.2014
2014/0317	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES - Novela zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií; novela zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon); novela zákona č. 165/2000 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů	22.7.2014
2014/0318	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/33/EU, kterou se mění směrnice Rady 1999/32/ES, pokud jde o obsah síry v lodních palivech	22.7.2014
2014/0425	Absence transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/35/EU, kterou se mění směrnice 2008/106/ES	29.9.2014

o minimální úrovni výcviku námořníků

Přehled věcných řízení zahájených v roce 2014

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Zahájeno</i>
2013/2204	Nesprávná transpozice směrnice 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu	27.1.2014
2013/2255	Nesplnění povinnosti oznámit vnitrostátní opatření přijatá k provedení nařízení č. 1177/2010 o právech cestujících při cestování po moři a na vnitrozemských vodních cestách	27.1.2014
2013/2289	Nesprávné provedení legislativy "Jednotné evropské nebe"	21.2.2014
2013/4332	Registrace nitrofenolátů jako pomocných rostlinných přípravků podle zákona o hnojivech	21.2.2014
2014/2057	Nesprávná transpozice směrnice 2008/98/ES o odpadech	22.4.2014
2013/2266	Nesoulad národní úpravy se směrnicí 2004/49/ES o bezpečnosti železnic společenství	11.7.2014
2014/2065	Nesprávná implementace směrnice 2006/126/ES o řídičských průkazech	11.7.2014
2014/2104	Nesplnění požadavků nařízení ES 550/2004 a 549/2004 o poskytování letových navigačních služeb na jednotném evropském nebi	11.7.2014
2014/2129	Nesprávná implementace směrnice 2004/52/ES a rozhodnutí 2009/750/ES o elektronickém mýtném	11.7.2014
2014/2174	Nesprávné uplatňování směrnice 2000/43/ES, kterou se provádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, v oblasti vzdělávání	26.9.2014
2013/2279	Provádění nařízení (ES) č. 1071/2009, kterým se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě	27.11.2014
2014/4234	Vývoz paliva Geobal z ČR do Polska	27.11.2014

Rozhodnutí Evropské komise o postupu v běžících řízeních učiněná v průběhu roku 2014

Ve 4 řízeních vydala Evropská komise v průběhu roku 2014 odůvodněné stanovisko, v 1 řízení dodatečné odůvodněné stanovisko.

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Rozhodnutí</i>	<i>Datum</i>
2013/4007	Nesprávná transpozice směrnice 2006/32/ES o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách a o zrušení směrnice Rady 93/76/EHS	odůvodněné stanovisko	27.1.2014
2012/2144	Uplatňování odpovědnosti dopravců u vnitro-schengenských letů	odůvodněné stanovisko	21.2.2014
2012/2115	Právo občanů EU stát se členy politické strany nebo ji založit	odůvodněné stanovisko	22.4.2014
2011/4089	Stížnost pro odmítnutí uznání puncovního označení holandských šperků s ohledem na ochranu domácího trhu	rozhodnuto o podání žaloby	10.7.2014
2006/2230	Podmínka občanství u notářů	dodatečné odůvodněné stanovisko	11.7.2014
2014/0044	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči	odůvodněné stanovisko	26.9.2014
2013/2279	Provádění nařízení (ES) č. 1071/2009, kterým se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě	dodatečné formální upozornění	27.11.2014

Řízení ukončená v roce 2014

Celkem bylo v roce 2014 zastaveno³¹ 21 řízení (z toho 14 nenotifikačních a 7 věcných).

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Ukončeno</i>
2013/0298	Směrnice Komise 2013/28/EU, kterou se mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností	23.1.2014
2013/0355	Směrnice Rady 2013/22/EU, kterou se v důsledku přistoupení Chorvatské republiky upravují některé směrnice v oblasti dopravní politiky	28.3.2014
2013/0016	Směrnice Rady 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS	28.3.2014
2006/4091	Neslučitelnost některých ustanovení zákona č.121/2000 Sb. o právu autorském se svobodou usazování a volným pohybem služeb podle čl. 43, resp. 49 Smlouvy o ES	10.7.2014
2006/4465	Nařízení Rady ES č. 2991/94, kterým se stanoví normy pro roztíratelné tuky	10.7.2014
2014/0050	Směrnice Komise 2012/48/EU, kterou se mění přílohy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/87/ES, kterou se stanoví technické požadavky pro plavidla vnitrozemské plavby	10.7.2014
2014/0051	Směrnice Komise 2012/49/EU, kterou se mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/87/ES, kterou se stanoví technické požadavky pro plavidla vnitrozemské plavby	10.7.2014
2014/2027	Neprovedení směrnice Rady 2013/1/EU, kterou se mění směrnice 93/109/ES, pokud jde o některá pravidla pro výkon práva být volen ve volbách do EP občanů Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě a nejsou jeho státními příslušníky	10.7.2014
2013/0015	Směrnice Rady 2009/119/ES, kterou se členským státům ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů	23.7.2014

³¹ Evropská komise používá pro toto rozhodnutí francouzský termín *classement*.

2013/0354	Směrnice Komise 2013/2/EU, kterou se mění příloha I směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech	25.9.2014
2013/2105	Nesprávná aplikace předpisů EU v oblasti bezpečnosti letectví (nařízení č. 300/2008 /o společných pravidlech v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy/ a nařízení č. 18/2010)	25.9.2014
2008/2086	Nesprávná transpozice směrnic prvního železničního balíčku	16.10.2014
2012/2144	Uplatňování odpovědnosti dopravců na vnitro schengenské lety	16.10.2014
2014/0048	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě	16.10.2014
2013/2255	Nesplnění povinnosti oznámit vnitrostátní opatření přijatá k provedení nařízení č. 1177/2010 (o právech cestujících při cestování po moři a na vnitrozemských vodních cestách)	26.11.2014
2014/0046	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/82/EU o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu	26.11.2014
2014/0052	Prováděcí směrnice Komise 2012/52/EU, kterou se stanoví opatření k usnadnění uznávání lékařských předpisů vystavených v jiném členském státě	26.11.2014
2011/2137	Protiprávní rozhodování v rámci mezinárodní organizace pro révu a víno	16.12.2014
2014/0049	Směrnice Komise 2012/36/EU, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES o řídičských průkazech	16.12.2014
2014/0238	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních	16.12.2014

(OEEZ) (přepracované znění)

2014/0318 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/33/EU, 16.12.2014 kterou se mění směrnice Rady 1999/32/ES, pokud jde o obsah síry v lodních palivech

Řízení projednávaná v roce 2014 před Soudním dvorem

Dne 20. listopadu 2014 podala Evropská komise vůči České republice žalobu ve věci C-525/14. Jejím předmětem je spor o uznávání některých nizozemských puncovních značek vyražených mimo území EU (pobočkou v Číně). Komise míní, že neuznáním těchto puncovních značek Česká republika omezuje volný pohyb drahých kovů opuncovaných těmito značkami a předmětů, které jsou z těchto kovů vyrobeny.

Žaloba v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU nebyla proti České republice doposud podána.

Přehled řízení o porušení Smlouvy běžících ke dni 31. prosince 2014 (podle fáze řízení)

Ke dni 31. prosince 2014 bylo proti České republice vedeno celkem 38 řízení pro porušení práva Unie, z toho 28 věcných a 10 nenotifikačních.

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Fáze</i>
2011/4089	Stížnost pro odmítnutí uznání puncovního označení holandských šperků s ohledem na ochranu domácího trhu	po podání žaloby
2006/2230	Podmínka občanství u notářů	dodatečné odůvodněné stanovisko
2011/0057	Nenotifikace opatření k provedení směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES	odůvodněné stanovisko
2011/2077	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států	odůvodněné stanovisko
2012/0335	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov	odůvodněné stanovisko

2012/2115	Právo občanů EU stát se členy politické strany nebo ji založit	odůvodněné stanovisko
2012/2239	Soudní přezkum neudělení víza	odůvodněné stanovisko
2014/0044	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči	odůvodněné stanovisko
2013/4007	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/32/ES o energetické účinnosti u konečného uživatele a energetických službách a o zrušení směrnice Rady 93/76/EHS	odůvodněné stanovisko
2008/2186	Překračování mezních limitů PM10 v ovzduší stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu	dodatečné formální upozornění
2013/2279	Provádění nařízení (ES) č. 1071/2009, kterým se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě	dodatečné formální upozornění
2014/2065	Nesprávná implementace směrnice 2006/126/ES o řidičských průkazech	formální upozornění
2005/2039	Neslučitelnost dohody mezi vládou České republiky a vládou Spojených států amerických o letecké dopravě s právem Společenství	formální upozornění
2009/4482	Sázky (požadavek sídla v ČR a českého kapitálu)	formální upozornění
2011/2015	Neslučitelnost dohody mezi vládou České republiky a Ruskou federací o letecké dopravě s právem Společenství	formální upozornění
2011/4154	Stížnost na neprovedení plné EIA ve vztahu k projektu Závod na energetické využití komunálního odpadu Chotíkov - ZEVO Chotíkov	formální upozornění
2011/2219	Jazykové požadavky na označování vín	formální upozornění

2012/4152	Požadavky na poskytování služeb elektronické komunikace v České republice	formální upozornění
2013/4234	Obnovitelné zdroje energie - přístup k elektrické distribuční soustavě v ČR (směrnice 2003/54, nyní směrnice 2009/72, a směrnice 2009/28)	formální upozornění
2013/2048	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (EIA)	formální upozornění
2013/2095	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním	formální upozornění
2013/4205	Nesprávná transpozice směrnice Rady 2000/78/ES (kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání), pokud jde o zdravotně postižené osoby	formální upozornění
2013/4079	Nesprávné uplatnění směrnice EIA na projekt skládkování nebezpečného odpadu z lagun Ostramo	formální upozornění
2014/0237	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES	formální upozornění
2013/2266	Nesoulad národní úpravy se směrnicí 2004/49/ES o bezpečnosti železnic společenství	formální upozornění
2014/2104	Nesplnění požadavků nařízení ES 550/2004 a 549/2004 o poskytování letových navigačních služeb na jednotném evropském nebi	formální upozornění
2014/2129	Nesprávná implementace směrnice 2004/52/ES a rozhodnutí 2009/750/ES o elektronickém mýtném	formální upozornění
2014/0425	Absence transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/35/EU, kterou se mění směrnice 2008/106/ES o minimální úrovni výcviku námořníků	formální upozornění
2014/0047	Směrnice Rady 2011/85/EU o požadavcích na rozpočtové rámce členských států	formální upozornění

2014/0053	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES	formální upozornění
2014/0045	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/77/EU, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících	formální upozornění
2013/2204	Nesprávná transpozice směrnice 2005/29/ES (o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu)	formální upozornění
2014/0317	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES - Novela zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií; novela zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon); novela zákona č. 165/2000 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů	formální upozornění
2014/0316	Novela trestního řádu - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU o právu na informace v trestním řízení	formální upozornění
2014/2174	Nesprávné uplatňování směrnice 2000/43/ES, kterou se provádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, v oblasti vzdělávání	formální upozornění
2013/4332	Registrace nitrofenolátů jako pomocných rostlinných přípravků podle zákona o hnojivech)	formální upozornění
2014/2057	Nesprávná transpozice směrnice o odpadech (2008/98/ES)	formální upozornění
2014/4234	Vývoz paliva Geobal z ČR do Polska	formální upozornění

ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ NA NEPLATNOST AKTU EU

Do působnosti VLZ patří také žaloby ČR na neplatnost aktů EU, kterými se lze domáhat zrušení právního aktu EU, a žaloby na nečinnost, kterými se lze domáhat určení, že orgán EU porušil unijní právo tím, že právní akt EU naopak nepřijal, ač ho přijmout měl.

Žalobu na neplatnost nebo na nečinnost je oprávněn podat VLZ, ve spolupráci s dotčenými resorty a po předchozím souhlasu vlády. Prostřednictvím VLZ následně probíhá veškerá komunikace s Tribunálem, popř. Soudním dvorem (zasílání podání, vystupování na ústním jednání apod.).

Obecně k řízení o žalobách na neplatnost a na nečinnost

Řízení o žalobě na neplatnost aktu EU (čl. 263 SFEU)

Příslušným k projednávání těchto žalob je ve většině případů Tribunál (bývalý Soud prvního stupně), který tvoří součást SDEU.³²

Lhůta pro podání žaloby činí dva měsíce ode dne vyhlášení dotčeného aktu v Úředním věstníku EU, resp. od jeho oznámení členskému státu (čl. 263 SFEU).³³ Svojí povahou je řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, v případě žalob na neplatnost aktu EU sporným řízením, tj. ČR jakožto žalobce musí svá tvrzení dokazovat, zatímco snahou žalovaného orgánu EU je tato tvrzení vyvrátit. Řízení je založeno často jak na právní argumentaci, tak na skutkových okolnostech, které je nutno doložit důkazy, resp. příslušnými dokumenty.

Procesní pravidla řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, jsou upravena ve Statutu Soudního dvora Evropské unie, resp. Jednacího řádu Tribunálu, popř. Jednacího řádu Soudního dvora. Řízení je členěno na písemnou a ústní část. Písemné procesní kroky zpravidla zahrnují: 1) podání žaloby, 2) žalobní odpověď žalované strany, 3) repliku žalující strany a 4) dupliku žalované strany. Ústní část jednání se zpravidla koná pouze na výslovnou žádost některého z účastníků řízení (konání ústního jednání je nicméně v praxi *de facto* pravidlem). ČR může požádat další zainteresované členské státy o intervenci v její prospěch, přičemž sama ve prospěch jiných členských států v některých případech intervenue.

³² Srov. čl. 263 SFEU ve spojení s čl. 256 SFEU a čl. 51 Statutu Soudního dvora Evropské unie.

³³ Srov. dále čl. 50 a 51 Jednacího řádu Soudního dvora EU a čl. 102 Jednacího řádu Tribunálu (dostupné na www.curia.eu - sekce *Texty upravující řízení*).

Řízení o žalobě na nečinnost (čl. 265 SFEU)

Pro řízení o žalobě na nečinnost platí *mutatis mutandis* to, co je výše uvedeno k řízení o žalobě na neplatnost. Odlišný je postup pro podání žaloby: příslušný orgán, instituce nebo jiný subjekt musí být nejprve vyzván, aby jednal, a teprve pak, nevyjádří-li se daný orgán, instituce nebo jiný subjekt ve lhůtě dvou měsíců od této výzvy, může být podána žaloba na nečinnost, a to ve lhůtě dalších dvou měsíců. Pokud daný orgán v dané lhůtě stanovisko zaujme, tvrzená nečinnost je tím ukončena a je případně nutno podat žalobu na neplatnost.³⁴

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že není nečinností přijetí rozhodnutí odlišného od rozhodnutí, o které usiluje dotčená osoba.³⁵ Kromě toho je ustálenou judikaturou Soudního dvora, že žalobu na neplatnost je možné podat „proti veškerým aktům přijatým orgány bez ohledu na jejich povahu či formu, jejichž účelem je vyvolat závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem změni jeho právní postavení“.³⁶ Jinými slovy i pouhý dopis může být aktem ve smyslu čl. 263 SFEU.³⁷

Žaloby ČR

Od přistoupení k EU do 31. prosince 2014 podala ČR 7 žalob na neplatnost aktu EU. O třech z nich již bylo rozhodnuto, v jedné věci byla žaloba stažena, ve třech věcech řízení k 31. prosinci 2014 stále probíhá.

ČR doposud nepodala žádnou žalobu na nečinnost.

T-194/07 ČR v. Komise (emisní povolenky)

Dne 26. března 2007 vydala Evropská komise rozhodnutí o tzv. národním alokačním plánu, kterým byl pro ČR stanoven počet emisních povolenek na obchodovací období 2008-2012. Schválené množství povolenek bylo o cca 15 % nižší než množství navržené (požadované) ČR.

V návaznosti na usnesení vlády č. 569 ze dne 25. května 2007, kterým byla ministrům průmyslu a obchodu, spravedlnosti a zahraničních věcí uložena povinnost zpracovat a předložit žalobu ČR na neplatnost uvedeného rozhodnutí, byla dne 4. června 2007

³⁴ Srov. rozsudek *CTRS Laboratoires v. Komise*, T-12/12, EU:T:2012:343, bod 43.

³⁵ Rozsudek *Deutscher Komponistenverband*, 8/71, EU:C:1971:82.

³⁶ Rozsudek *Komise v. Planet*, C-314/11 P, EU:C:2012:823, bod 94.

³⁷ Z toho důvodu jsou žaloby někdy formulovány alternativně (viz např. *CTRS Laboratoires v. Komise*, T-12/12, cit výše, kde žalobkyně požadovala konstatovat nečinnost Komise a podpůrně navrhovala zrušení jejího dopisu), nebo je ve stejné věci podána žaloba na neplatnost i žaloba na nečinnost (ilustrací tohoto postupu jsou případy C-63/12 *Komise v. Rada* a C-196/12 *Komise v. Rada*).

zaslána žaloba ČR Soudu prvního stupně (nyní Tribunál). Hlavní žalobní důvody ČR v tomto řízení jsou, že EK překročila své pravomoci vyplývající z čl. 9 odst. 1 a 3, jakož i čl. 11 odst. 2 směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a že vydala napadené rozhodnutí po lhůtě stanovené směrnicí.

Z obdobných důvodů jako ČR napadly jim určená rozhodnutí EK také PL, HU, LT, LV, EE, RO, BG a SK (posledně jmenovaný stát vzal na základě dohody s EK žalobu zpět). SK, LT a PL jsou také vedlejšími účastníky v řízení o žalobě ČR. Na straně EK naopak intervenuje UK.

Dne 23. září 2009 rozhodl Soud prvního stupně ve dvou samostatných rozsudcích o žalobách PL (T-183/07 *Polsko v. Komise*) a EE (T-236/07 *Estonsko v. Komise*) tak, že oběma žalobám vyhověl a napadená rozhodnutí EK v plném rozsahu zrušil, a sice zejména s odkazem na žalobní důvod překročení pravomocí (uplatněný rovněž Českou republikou v řízení T-194/07). EK napadla rozsudky Soudu prvního stupně (nyní Tribunálu) kasačními opravnými prostředky (C-504/09 P *Komise v. Polsko* a C-505/09 P *Komise v. Estonsko*), dne 29. března 2012 ale Soudní dvůr oba kasační opravné prostředky zamítl a rozsudky Soudu prvního stupně (Tribunálu) potvrdil.

Řízení o žalobě ČR bylo po dobu řízení o těchto kasačních opravných prostředcích přerušeno. Následně bylo obnoveno a dne 5. prosince 2012 se konalo ústní jednání. S ohledem na výsledek řízení o kasačních opravných prostředcích v polské věci a v estonské věci se diskuse na ústním jednání omezila na první žalobní důvod ČR, tj. vydání napadeného rozhodnutí po uplynutí tříměsíční lhůty stanovené v čl. 9 odst. 3 směrnice 2003/87/ES.

Na základě usnesení vlády č. 148 ze dne 27. února 2013 byla žaloba vzata zpět.

T-248/07 ČR v. Komise (nadlimitní zásoby)

EK vydala dne 4. května 2007 rozhodnutí, kterým byla ČR uložena sankce za nadlimitní zásoby zemědělských komodit ve výši 12,3 mil. EURO (cca 350 mil. Kč).

Na základě usnesení vlády č. 603 ze dne 30. května 2007 podala ČR 12. července 2007 žalobu k Soudu prvního stupně (nyní Tribunál), již se domáhala zrušení uvedeného rozhodnutí EK se základním argumentem, že EK neměla na základě zvoleného právního základu pravomoc stanovit finanční částku, kterou mají dotčené členské státy zaplatit za nadlimitní zásoby nacházející se na jejich území ke dni vstupu do EU do rozpočtu ES (EU). Svojí podstatou totiž finanční částka nepředstavuje náklad na odstranění, ale sankci, kterou může EK uplatnit pouze v rámci řízení o porušení povinnosti a nechat o ní rozhodnout Soudní dvůr, tj. nemůže ji sama stanovit. Způsob rozhodování EK je dále napadán jako netransparentní. Obdobnou žalobu

podaly také PL, SK a LT. PL a SK byly současně v uvedeném řízení vedlejšími účastníky.

Ústní jednání v této věci se konalo dne 14. dubna 2011. Kromě ČR a EK se jednání účastnili také zástupci Polska a Slovenska, kteří vystoupili na podporu ČR. Ústní jednání se týkalo toho, jak měla EK ve věci nadlimitních zásob správně postupovat, způsobu předvstupní komunikace mezi EK a ČR v této záležitosti, možnosti EK přijímat akty týkající se nadlimitních zásob již před přistoupením a použití prostředků vybraných EK od ČR.

Rozsudkem ze dne 29. března 2012 Tribunál přisvědčil argumentům ČR, konstatoval, že „povinnost zaplatit finanční částku do rozpočtu Společenství uložená novým členským státním napadeným rozhodnutím není slučitelná s bodem 4 odst. 2 přílohy IV aktu o přistoupení [a] opatření tedy nemohlo být přijato na základě bodu 4 odst. 4 přílohy IV uvedeného aktu“, a napadené rozhodnutí Komise zrušil.

V závěru roku 2012 byla výše uvedená částka vrácena do rozpočtu ČR.

T-465/08 ČR v. Komise (zápočet Phare)

EK vydala dne 7. srpna 2008 rozhodnutí, jímž bylo provedeno započtení pohledávek vůči ČR na navrácení prostředků z revolvingových fondů Phare ve výši 9,3 mil. EUR (cca. 235 mil. Kč) oproti nároku ČR na průběžné platby ze strukturálních fondů.

Na základě usnesení vlády č. 1222 ze dne 15. října 2008 podala ČR téhož dne žalobu na neplatnost tohoto rozhodnutí, v níž poukázala zejména na to, že EK nebyla oprávněna o započtení uvedené pohledávky jednostranně rozhodnout. Tato údajná pohledávka totiž vyplývala ze smluv mezi ČR a EK, které nespadají do unijního právního rámce a které dávají pravomoc pro řešení případných sporů zvláštní rozhodčí komisi. I pokud by však poskytnutí těchto prostředků spadalo do právního rámce EU, nebyly v tomto případě dodrženy podmínky, které příslušný unijní předpis pro provedení zápočtu stanoví.

Dne 17. září 2010 se konalo ústní jednání. Kromě vystoupení obou stran, tj. EK a ČR, které potvrdily svoje pozice, položil Tribunál účastníkům řadu otázek, které lze rozdělit do několika okruhů. První okruh otázek se týkal povahy rozhodnutí z května 2008, které předcházelo napadanému rozhodnutí o zápočtu a jeho napadnutelnosti ve smyslu čl. 230 SES. Druhý okruh otázek se týkal důsledků skutečnosti, že rozhodnutí z května 2008 nebylo napadeno pro povahu pohledávky. Třetí okruh otázek se týkal možné nicotnosti rozhodnutí z května 2008. Čtvrtý okruh otázek se týkal ověření, zda byly splněny všechny podmínky pro provedení zápočtu.

Dne 15. dubna 2011 byl vynesena rozsudek, kterým Tribunál zamítl žalobu ČR. Hlavním důvodem bylo, že výjimku v Přístupové smlouvě, které se dovolávala ČR a dle které se na závazky vzniklé z fondů Phare před přistoupením uplatní i v době po přistoupení dosavadní pravidla, je podle názoru Tribunálu potřeba vykládat restriktivně. Poměrně složitou argumentací dospěl na základě tohoto východiska k závěru, že dotčenou výjimku lze aplikovat pouze na výdajovou, nikoli ale na příjmovou část předmětných závazků vzniklých před vstupem ČR do EU.

T-659/13 ČR v. Komise (dopravní systémy)

EK přijala dne 15. května 2013 nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 885/2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU o inteligentních dopravních systémech, pokud jde o poskytování informačních služeb týkajících se bezplatných a chráněných parkovacích míst pro nákladní a užitková vozidla.

Na základě usnesení vlády č. 1000 ze dne 18. prosince 2013 podala ČR žalobu na neplatnost tohoto nařízení z toho důvodu, že překračuje meze zmocnění podle směrnice 2010/40, když stanovila povinnost členských států zavést aplikace a služby inteligentních dopravních systémů pro poskytování informačních služeb o bezpečných a chráněných parkovacích místech.

T-660/13 ČR v. Komise (dopravní systémy)

EK přijala dne 15. května 2013 nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 886/2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU o inteligentních dopravních systémech, pokud jde o údaje a postupy pro poskytování minimálních univerzálních informací o dopravním provozu souvisejících s bezpečností silničního provozu uživatelům, pokud možno bezplatně.

Na základě usnesení vlády č. 1000 ze dne 18. prosince 2013 podala ČR žalobu na neplatnost tohoto nařízení z toho důvodu, že překračuje meze zmocnění podle směrnice 2010/40, když stanovila povinnost členských států zavést aplikace a služby inteligentních dopravních systémů pro poskytování informačních služeb o dopravním provozu souvisejících s bezpečností silničního provozu uživatelům.

T-27/14 ČR v. Komise (preventivní žaloba)

Spor se týká rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu o udělení výjimky plynárenskému skladovacímu zařízení v Dambořicích z předpisů o pravidlech pro přístup třetích stran. Komise již v roce 2011 rozhodla, že uvedené rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu musí být zrušeno, avšak toto rozhodnutí Komise

bylo zrušeno rozsudkem Tribunálu ze dne 6. září 2013 ve věci T-465/11 *Globula v. Komise*,³⁸ jelikož Komise toto rozhodnutí nesprávně vydala na základě směrnice 2009/73, ačkoliv měla postupovat podle směrnice 2003/55.³⁹ Komise poté 4. listopadu 2013 zaslala ČR výzvu podle směrnice 2003/55 ke zrušení uvedeného rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu.

Na základě usnesení vlády č. 983 ze dne 18. prosince 2014 podala ČR proti uvedené výzvě 10. ledna 2014 žalobu na neplatnost z toho důvodu, že Komisi vypršela lhůta pro možnost takovou výzvu učinit. Žaloba byla podána především z preventivních důvodů, neboť bylo pravděpodobné, že dotčená výzva není konečným rozhodnutím, tedy aktem napadnutelným žalobou na neplatnost ve smyslu čl. 263 SFEU.

Dne 10. listopadu 2014 přijal Tribunál usnesení, kterým žalobu odmítl jakožto nepřípustnou, jelikož dotčená výzva není aktem způsobilým vyvolat závazné právní účinky (tím by bylo až případné rozhodnutí vydané Komisí poté, co členský stát výzvě nevyhoví).

T-51/14 ČR v. Komise (pomazánkové máslo)

EK přijala dne 13. listopadu 2013 prováděcí rozhodnutí, kterým zamítla žádost ČR o zápis pomazánkového másla na seznam zaručených tradičních specialit podle nařízení č. 1151/2012, aniž by provedla věcný přezkum naplnění podmínek tohoto nařízení. Důvodem zamítnutí žádosti byla dle Komise skutečnost, že pomazánkové máslo nespĺňuje požadavky nařízení č. 1234/2007.

Na základě rozhodnutí Výboru pro EU na vládní úrovni č. 49 ze dne 18. prosince 2013 podala ČR 22. ledna 2014 žalobu na neplatnost uvedeného rozhodnutí Komise z toho důvodu, že neproběhl přezkum naplnění podmínek nařízení č. 1151/2012. Toto nařízení totiž představuje alternativní způsob, jak umožnit užívání tradičního označení. Není tedy nutné nejprve dosáhnout zápisu na seznam výjimek podle nařízení č. 1234/2007 a teprve poté usilovat o zápis na seznam podle nařízení č. 1151/2012, jelikož podmínky obou předpisů pro zápis na příslušné seznamy si odpovídají.

³⁸ *Globula v. Komise*, T-465/11, EU:T:2013:406.

³⁹ Komise podala proti rozsudku Tribunálu kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru (případ C-596/13 P), ke dni 31. prosince 2014 řízení stále probíhá.

INTERVENENCE

ČR má na základě čl. 40 Statutu Soudního dvora ve spojení s čl. 129 až 132 JŘ Soudního dvora., resp. s čl. 115 a 116 JŘ Tribunálu nebo čl. 109 až 111 JŘ Soudu pro veřejnou službu EU, možnost vstupovat jako vedlejší účastník do řízení vedených mezi jinými subjekty na podporu jedné ze stran sporu. Žádost o vstup do řízení se podává ve lhůtě šesti týdnů ode dne zveřejnění oznámení o zahájení tohoto řízení v Úředním věstníku EU.⁴⁰ Po vstupu do řízení a obdržení procesních písemností je vedlejšímu účastníkovi umožněno předložit k věci své písemné vyjádření, případně se účastnit ústního jednání.

Této možnosti bylo od přistoupení ČR k EU do 31. 12. 2014 využito celkem v 85 případech, z toho v roce 2014 v 10 případech.

Nejčastějším důvodem pro intervenci ČR je podpora členských států žalovaných Evropskou komisí z obdobných důvodů, pro které podala Evropská komise žalobu proti České republice, z poslední doby např. C-545/10 *Komise v. Česká republika* [první železniční balíček]; C-109/11 *Komise v. Česká republika* [zahrnutí osob nepovinných k dani do skupiny DPH]; C-269/11 *Komise v. Česká republika* [zvláštní režim DPH pro cestovní kanceláře]).

ČR rovněž často intervenuje v řízeních týkajících se vnějších vztahů EU či pravomocí jednotlivých orgánů Unie. Všechna tato řízení jsou charakterizována snahou těchto orgánů (zejména Evropské komise a Evropského parlamentu) o širší vymezení kompetencí po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

V ostatních případech je intervence ČR založena na důvodech rozličného charakteru (podpora Rady, popř. Komise v otázkách přístupu veřejnosti k dokumentům institucí či v otázkách boje proti terorismu, řízení týkající se rozlišování mezi čl. 290 a 291 SFEU, podpora Rady ve věci pravidelné úpravy platů úředníků EU, výklad čl. 260 odst. 3 SFEU atd.).

Následuje přehled řízení, do kterých ČR vstoupila jako vedlejší účastník v průběhu roku 2014.

⁴⁰ Čl. 130 jednacího řádu Soudního dvora a čl. 115 Jednacího řádu Tribunálu. Pro řízení o kasačním opravném prostředku činí uvedená lhůta jeden měsíc (čl. 190 odst. 2 Jednacího řádu Soudního dvora a čl. 149 Jednacího řádu Tribunálu) a pro řízení před Soudem pro veřejnou službu EU čtyři týdny (čl. 109 Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu EU).

Věci, v nichž ČR v roce 2014 požádala o vstup do řízení

C-596/13 P *Globula v. Komise*

Komise napadá rozsudek Tribunálu ve věci T-465/11 *Globula v. Komise*, kterým Tribunál zrušil rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu o udělení výjimky plynárenskému skladovacímu zařízení v Dambořicích z předpisů o pravidlech pro přístup třetích stran. Komise se domnívá, že v této věci správně postupovala podle směrnice 2009/73, nikoli podle směrnice 2003/55 (kterou měla použít podle názoru Tribunálu).

ČR se stala vedlejším účastníkem tohoto řízení automaticky jakožto vedlejší účastník řízení ve věci T-465/11 a zaslala Soudnímu dvoru vyjádření hájící správnost závěrů uvedených v rozsudku Tribunálu.

C-660/13 *Rada v. Komise*

Rada napadá rozhodnutí Komise, kterým bez předchozího souhlasu Rady pověřila dva své členy k podpisu dodatku k memorandu o porozumění o švýcarském finančním příspěvku. Klíčovou otázkou tedy bylo, zda měla Komise k takovému jednání pravomoc.

ČR vstoupila do řízení na straně Rady a zaslala Soudnímu dvoru vyjádření v tom smyslu, že Komise k takovému postupu není oprávněna.

C-48/14 *Parlament v. Rada*

Parlament se domáhá zrušení směrnice Rady 2013/51/Euratom, kterou se stanoví požadavky na ochranu zdraví obyvatelstva, pokud jde o radioaktivní látky ve vodě určené k lidské spotřebě, a to s ohledem na údajně nesprávný právní základ.

ČR vstoupila do řízení na straně Rady a zaslala Soudnímu dvoru vyjádření v tom smyslu, že právní základ (čl. 31 a 32 SESAE, nikoli čl. 192 SFEU) byl zvolen správně.

C-73/14 *Rada v. Komise*

Rada napadá rozhodnutí Komise, jímž bez předchozího souhlasu Rady předložila Mezinárodnímu tribunálu pro mořské právo (ITLOS) písemné vyjádření jménem Unie k žádosti o poradní stanovisko ke čtyřem otázkám ohledně rybářských aktivit.

ČR vstoupila do řízení na straně Rady a zaslala Soudnímu dvoru písemné vyjádření v tom smyslu, že v postoj Unie v této věci měl být stanoven postupem podle čl. 218 odst. 9 SFEU, tedy rozhodnutím Rady na základě návrhu Komise.

C-88/14 Komise v. Parlament a Rada

Komise se domáhá zrušení novely nařízení č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích států, jejichž občané musí pro překračování vnějších hranic členských států vízum a naopak jejichž občané jsou od tohoto požadavku pro účely krátkodobého pobytu osvobozeni. Důvodem žaloby je údajná nesprávná volba delegovaných / prováděcích aktů (čl. 290 a 291 SFEU) při novele mechanismu vízové reciprocity.

ČR vstoupila do obou řízení na straně Parlamentu a Rady a zaslala Soudnímu dvoru vyjádření v tom smyslu, že unijní zákonodárce má širokou diskreci při volbě mezi čl. 290 a 291 SFEU a meze diskreční pravomoci v dotčené věci nebyly překročeny (tak by tomu bylo, pokud by zmocnění bylo provedeno zjevně nesprávně).

C-113/14 Německo v. Parlament a Rada

Německo napadá čl. 7 nařízení č. 1308/2013 z důvodu nesprávného právního základu, neboť dle jeho názoru mělo být jakožto „opatření ke stanovení cen“ přijato na základě čl. 43 odst. 3 SFEU, nikoli na základě čl. 43 odst. 2 SFEU.

ČR vstoupila do obou řízení na straně Německa a zaslala Soudnímu dvoru vyjádření hájící názor, že v dané věci měl být použit čl. 43 odst. 3 SFEU, který představuje *lex specialis* oproti obecnému pravidlu čl. 43 odst. 2 SFEU, přičemž jsou dány podmínky pro jeho použití.

C-151/14 Komise v. Lotyšsko

Komise míní, že funkce svěřené notářům právními předpisy Lotyšska svou povahou nejsou spjaty s výkonem veřejné moci, takže podmínka státní příslušnosti stanovená pro přístup k povolání notáře nemůže být odůvodněna výjimkou podle čl. 51 SFEU.

ČR vstoupila do řízení na straně Lotyšska a zaslala Soudnímu dvoru vyjádření v tom smyslu, že pravomoci notáře podle lotyšských předpisů (zejména rozhodování ve věcech rozvodu manželství či v dědickém řízení) jsou spjaty s výkonem veřejné moci.

C-263/14 Parlament v. Rada

Spor se týká právního základu pro podpis a uzavření dohody mezi EU a Tanzánií o předávání osob podezřelých z pirátství a zabavení majetku. Parlament míní, že rozhodnutí o podpisu a uzavření dohody je neplatné, neboť se netýká výlučně zahraniční a bezpečnostní politiky, ale také justiční spolupráce v trestních věcech a policejní spolupráce, tudíž měl být použit řádný legislativní postup. Parlament dále namítá, že nebyl plně a okamžitě informován ve všech fázích sjednávání a uzavírání dohody.

ČR vstoupila do řízení na straně Rady a zaslala Soudnímu dvoru vyjádření ohledně druhé části žaloby (první aspekt již byl vyřešen ve věci C-658/11 *Parlament v. Rada*). Bylo uvedeno, že Parlament měl v dané věci dostatek informací k výkonu svých kontrolních pravomocí (jež jsou v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky užší než v jiných oblastech, neboť se omezuje na kontrolu volby správného právního základu).

C-346/14 *Komise v. Rakousko*

Komise Rakousku vytýká, že nesprávně použilo směrnici o vodách, když povolovalo stavbu vodní elektrárny na řece Schwarze Sulm. Rakousko se údajně pokouší obejít zásadu zákazu zhoršení (čl. 4 odst. 1 směrnice), čímž porušuje podmínky pro osvobození stanovené v čl. 4 odst. 7 této směrnice. Uplatnění směrnice o vodě je *ratione temporis* založeno na judikatuře Soudního dvora, podle níž členské státy během lhůty pro provedení směrnice nemohou přijmout žádné právní předpisy, které by mohly vážně ohrozit dosažení cíle směrnice (čl. 4 odst. 3 SEU ve spojení s článkem 288 SFEU). Rakousko vycházelo pouze ze změněného posouzení stavu vody na Schwarze Sulm. Toto změněné zařazení (stav vody „dobrý“ namísto „velmi dobrý“) odporuje původnímu plánu povodí. Zjištění a posouzení v plánu povodí se nemohou na poslední chvíli měnit v důsledku správního rozhodnutí přijatého ad hoc na základě nových kritérií. Pokud by tomu bylo naopak, mohla by být snadno obcházena podstatná hmotněprávní ustanovení směrnice o vodě, jakým je v této věci zásada zákazu zhoršení stavu, jakož i důležitá procesní ustanovení, jako například účast veřejnosti.

ČR vstoupila do řízení na straně Rakouska.

C-363/14 *Parlament v. Rada*

Spor se týká platnosti rozhodnutí Rady o seznamu třetích zemí, s nimiž EUROPOL uzavře dohody, Parlament míní, že Rada toto rozhodnutí přijala na nesprávném právním základě, jelikož postupovala podle právního základu, který byl vstupem Lisabonské smlouvy v platnost zrušen, navíc uvedený seznam spadá do legislativní oblasti.

ČR vstoupila do řízení na straně Rady.

ŘÍZENÍ O POSUDKU

ČR má na základě čl. 196 JŘ Soudního dvora rovněž možnost se vyjádřit k žádosti o posudek podle čl. 218 odst. 11 SFEU, kdy je posuzována slučitelnost zamýšlené dohody mezi EU a jedním nebo více třetími státy nebo mezinárodními organizacemi se Smlouvami.

V roce 2014 byla podána jedna žádost o posudek (slučitelnost návrhu Úmluvy Rady Evropy proti ovlivňování sportovních soutěží), k níž se ČR nevyjádřila. Zároveň byly vyneseny dva posudky k žádostem podaným v roce 2013.

Posudek 1/13

Komise se v žádosti o posudek Soudního dvora tázala, zda souhlas s přistoupením třetích zemí k Haagské úmluvě ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí spadá do výlučné pravomoci EU. Komise dovozuje výlučnou pravomoc Unie z možného ovlivnění unijních pravidel či jejich působnosti podle čl. 3 odst. 2 SFEU (vzhledem k existenci tzv. nařízení Brusel IIa). Domnívá se, že by Unie měla pověřit členské státy, aby prohlášení o souhlasu s přistoupením třetích zemí učinily koordinovaně (Unie není smluvní stranou úmluvy ani se jí v současné době stát nemůže). Úmluva přitom stanoví, že přistoupení třetích zemí k ní je účinné jen ve vztazích mezi přistupujícím státem a smluvními státy, které prohlásí, že s přistoupením souhlasí.

Soudnímu dvoru vydal dne 14. října 2014 posudek v tom smyslu, že výslovení souhlasu spadá do výlučné pravomoci EU. V návaznosti na předchozí rozsudek ve věci C-114/12 *Komise v. Rada* tak potvrdil použitelnost konceptu „*velké míry pokrytí*“ unijními pravidly pro účely určení výlučné pravomoci EU podle čl. 3 odst. 2 SFEU (Haagská úmluva a nařízení Brusel II bis obsahují velmi podobná pravidla pro řízení o navrácení protiprávně přemístěných dětí a zajištění práva styku s dítětem).

Posudek 2/13

Komise se Soudního dvora dotazovala, zda je vyjednaná dohoda o přistoupení EU k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod v souladu se zakládacími smlouvami EU. Jednání o přistoupení EU k této Úmluvě mezi EU (reprezentovanou Komisí) a 47 smluvními stranami Úmluvy probíhala od roku 2010 a byla dokončena v dubnu 2013. Vzhledem k tomu, že EU je mezinárodní organizací *sui generis* a její právní řád vykazuje některá specifika (v řadě oblastí členské státy na EU přenesly své pravomoci a mají povinnost implementovat právní akty přijaté institucemi EU; přístup jednotlivců k Soudnímu dvoru je ve srovnání s národními soudy velmi

omezený apod.), bylo třeba v souvislosti s přistoupením EU k této Úmluvě vytvořit specifické mechanismy, které mají na tyto zvláštnosti EU reagovat. Otázkou však zůstává, zda jsou tato zvláštní řízení dostačující, resp. zda je zakládací smlouvy EU vůbec umožňují. Komise se domnívá, že tomu tak je, žádá však Soudní dvůr o potvrzení tohoto závěru.

Soudní dvůr v posudku ze dne 18. prosince 2014 zaujal názor, že návrh dohody je neslučitelný s primárním právem, neboť (i) může narušit specifické rysy a autonomii unijního práva v rozsahu, v němž nezaručuje koordinaci mezi článkem 53 EÚLP a článkem 53 Listiny základních práv EU, nebrání riziku ohrožení zásady vzájemné důvěry členských států v unijní právo a neupravuje žádnou vazbu mezi mechanismem zavedeným protokolem č. 16 a řízením o předběžné otázce upraveným v článku 267 SFEU, (ii) může se dotknout článku 344 SFEU v rozsahu, v němž nevyklučuje možnost, že ESLP budou předkládány spory mezi členskými státy nebo spory mezi členskými státy a Uníí týkající se uplatňování EÚLP v rámci věcné působnosti unijního práva, (iii) neupravuje podmínky fungování institutu spolužalovaného a předběžného řízení před Soudním dvorem EU, které by umožňovaly zachovat specifické rysy Unie a práva Unie a (iv) nerespektuje specifické rysy unijního práva týkající se soudního přezkumu aktů, jednání či opomenutí Unie v oblasti SZBP v rozsahu, v němž soudní přezkum některých těchto aktů, jednání či opomenutí svěřuje výlučně orgánu stojícímu vně Unie.

DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vedle zastupování ČR před Soudním dvorem EU vykonává VLZ celou řadu dalších úkolů, které s jeho hlavní činností přímo či nepřímo souvisí. Jedná se zejména o organizaci činnosti výboru VLZ, o zastupování ČR v rámci jednání pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“ a zastupování ČR v rámci každoročního setkání zmocněnců pro Soudní dvůr z celé EU.

Výbor vládního zmocněnce v roce 2014

Jak bylo uvedeno výše, Výbor vládního zmocněnce, zřízený Statutem VLZ, je mezirezortním poradním a konzultačním orgánem, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů, složený ze zástupců jednotlivých resortů.

Výbor slouží nejen jako platforma k výměně názorů a informací o důležitých řízeních před Soudním dvorem, resp. EK, ale také k zajištění efektivní komunikace mezi VLZ a odpovědným resortem při vypracovávání vyjádření ČR k jednotlivým soudním řízením, resp. řízením před EK.

V roce 2014 se Výbor pravidelně setkával, celkem se uskutečnilo 8 setkání.

Pracovní skupina Rady „Soudní dvůr“

Ze své pozice je VLZ také členem pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“. Zasedání této pracovní skupiny se konají v pravidelných intervalech v Bruselu. Tato pracovní skupina je z části též konzultačním místem vládních zmocněnců většiny členských států a zástupců Soudního dvora EU, v jehož rámci jsou diskutovány praktické otázky dalšího směřování rozhodovací činnosti Soudního dvora EU.

V roce 2014 se pracovní skupina pravidelně scházela k projednání navrhovaných změn Statutu Soudního dvora, které se týkaly zejména návrhu na navýšení počtu soudců Tribunálu o 12 (resp. později o 9), na němž však nebyla nalezena shoda na úrovni pracovní ani politické. Soudní dvůr proto svůj návrh pozměnil a nově navrhl zdvojnásobit počet soudců Tribunálu na 56 a zrušit Soud pro veřejnou službu. Na tomto návrhu byla v prosinci 2014 v Radě nalezena politická dohoda.

PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY

PS pro infringementy

Zdeněk Petzl

Vedoucí PS pro infringementy

V Kanceláři působí od října 2013

Specializace dle gestora: MŽP, ERÚ

Tel. 224 182 501

zdenek_petzl@mzv.cz

Thomas Müller

PS pro infringementy, „věcné“ infringementy

V Kanceláři působí od února 2008

Specializace dle gestora: MPO, MD, MMR, MO, ÚOHS

Tel.: 224 182 421

thomas_muller@mzv.cz

Soňa Šindelková

PS pro infringementy, EU-Pilot

V Kanceláři působí od ledna 2011

Specializace dle gestora: MV, MPO, MZd

Tel. 224 182 584

sona_sindelkova@mzv.cz

PS pro předběžné otázky

Jiří Vláčil

Vedoucí PS pro předběžné otázky, intervence

V Kanceláři působí od června 2008

Specializace dle gestora: MSp, MV, GŘC, ÚPV, MK

Tel.: 224 182 827

jiri_vlacil@mzv.cz

Jiří Pavliš

PS pro předběžné otázky

V Kanceláři působí od listopadu 2013

Specializace dle gestora: MPSV, MZe

Tel. 224 182 804

jiri_pavlis@mzv.cz

Jana Očková

PS pro předběžné otázky

V Kanceláři působí od srpna 2008

Specializace dle gestora: MF

Tel. 224 182 821

jana_ockova@mzv.cz

V roce 2014 se do realizace agendy VLZ zapojili také následující pracovníci OKP 1.

Emil Ruffer

Ředitel OKP

Tel.: 224 182 310

emil_ruffer@mzv.cz

Markéta Štěrbová

Vedoucí PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působí od září 2011

Tel. 224 182 309

marketa_sterbova@mzv.cz

Markéta Hedvábná

PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působí od března 2012

Tel. 224 183 365

marketa_hedvabna@mzv.cz

Jan Škeřík

PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působí od března 2012

Tel. 224 182 596

jan_skerik@mzv.cz

Ondřej Šváb

PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působí od listopadu 2013

Tel. 224 182 106

ondrej_svab@mzv.cz